

ANNEX V

Template for programmes supported from the ERDF (Investment for Jobs and growth goal), ESF+, the JTF, the Cohesion Fund and the EMFF – Article 16(3)

CCI	
Title in EN	[North-East Regional Operational Programme]
Title in national language(s)	PROGRAMUL OPERATIONAL REGIONAL NORD-EST
Version	
First year	2021
Last year	2027
Eligible from	01.01.2021
Eligible until	31.12.2029
Commission decision number	
Commission decision date	
Member State amending decision number	
Member State amending decision entry into force date	
Non substantial transfer (art. 19.5)	Yes/No
NUTS regions covered by the programme (not applicable to the EMFF)	Regiunea Nord-Est, Romania
Fund concerned	☒ ERDF
	☐ Cohesion Fund
	☐ ESF+
	☐ JTF
	☐ EMFF

* Numbers in square brackets refer to number of characters.”

1. Programme strategy: main development challenges and policy responses

Reference: Article 17(3)(a)(i)-(vii) and 17(3)(b) CPR

Regiunea Nord-Est isi propune pentru anul 2030 urmatoarele elemente de ordin strategic:

- viziunea: regiunea Nord-Est va fi un spatiu competitiv, durabil si incluziv, unde iti vei dori sa locuiesti, sa lucrezi si sa investesti!
- obiectivul general: derularea in regiune a unei dezvoltari echilibrate printr-un proces de crestere economica durabil, favorabil incluziunii sociale, care sa conduca la cresterea standardului de viata si reducerea decalajelor de dezvoltare intra si inter regionale.

Pentru atingerea obiectivului general sunt avute in vedere sase obiective strategice si sapte axe prioritare, dupa cum urmeaza: obiectivul strategic nr.1 - Imbunatatirea competitivitatii regionale prin cresterea productivitatii in domenii cu valoare adaugata, prin stimularea capacitatilor de inovare si cercetare si promovarea utilizarii tehnologiilor avansate si a serviciilor tehnologiei informatiei si comunicatiilor dezvoltat pe axele prioritare nr 1: Nord-Est - o regiune mai competitiva, mai inovativa si nr 2: Nord-Est - o regiune mai digitalizata; obiectivul strategic nr.2 - Protejarea mediului si optimizarea utilizarii resurselor prin sprijinirea si promovarea eficientei energetice, prin reducerea emisiilor de carbon si dezvoltarea infrastructurii verzi in mediul urban dezvoltat pe axa prioritara nr.3: Nord-Est - o regiune durabila, mai prietenoasa cu mediul; obiectivul strategic nr. 3 - Cresterea accesibilitatii, conectivitatii si sigurantei prin dezvoltarea unei infrastructuri de transport rutier moderne si durabile dezvoltat pe axa prioritara nr.4: Nord-Est - o regiune mai accesibila; obiectivul strategic nr. 4 - Cresterea accesului si participarii la un invatamant de calitate, corelat cu cerintele pietii muncii prin dezvoltarea unei infrastructuri educationale moderne dezvoltat pe axa prioritara nr.5: Nord-Est - o regiune educata; obiectivul strategic nr. 5 - Sprijinirea dezvoltarii locale prin valorificarea si promovarea potentialului local existent dezvoltat pe axa prioritara nr.6: Nord-Est - o regiune mai atractiva; obiectivul strategic nr. 5 - Dezvoltarea capacitatii administrative pentru managementul si controlul POR la nivel regional dezvoltat pe axa prioritara nr.7 - asistenta tehnica.

Conform raportului realizat de Comisia Europeana¹ privind regiunile ramase in urma, regiunea se confrunta cu o serie de factori care se constituie in obstacole in calea cresterii si realizarii de investitii. Regiunea este caracterizata de nivele reduse ale productivitatii si a competentelor dobandite, prin comparatie cu alte regiuni. Rigiditatile de pe piata muncii, cat si un mediu de afaceri putin dezvoltat au un impact semnificativ asupra dezvoltarii economice. Sistemul de inovare subdezvoltat, interactiunile insuficiente dintre mediul academic si sectorul productiv, deficitul de capital uman, absenta abilitatilor cerute si cadrul institutional insuficient dezvoltat pot eroda potentialul existent. Mai mult, in continuare exista lipsuri semnificative la nivelul infrastructurii de baza. Reducerea semnificativa a populatiei, si in special a persoanelor tinere, absolventilor de invatamant superior si lucratorilor calificati limiteaza perspectivele de crestere si dezvoltare. Solutiile propuse vizeaza cresterea competitivitatii regionale prin dezvoltarea si punerea in aplicare a strategiilor de specializare inteligenta, realizarea de investitii in educatie si in infrastructura de baza, asigurarea unor legaturi mai bune intre orasele care genereaza crestere economica si imprejurimi si realizarea de investitii in calitatea actului de guvernare. Intr-un alt raport, realizat de catre Banca Mondiala², se propune ca viitoarea politica de coeziune sa fie axata pe cinci orientari prioritare: adresarea punctelor slabe macrostructurale care limiteaza potentialul de crestere regional; imbunatatirea mediului de afaceri regional; fructificarea potentialului productiv al oraselor secundare, ca surse de productivitate si acumulari de capital uman; investitii in capital uman, prin adresarea competentelor si atingerea potentialului existent; si adresarea institutiilor cu o capacitate administrativa redusa.

Cu o populatie totala rezidenta insumand 3.210.481 locuitori³ si o suprafata totala de 36.850 km² regiunea Nord-Est este cea mai mare regiune de dezvoltare a Romaniei. Cu toate acestea, performanta economica din ultima perioada o plaseaza pe ultima pozitie in Romania si pe una din ultimele zece pozitii din Uniunea Europeana. Populatia rezidenta este intr-o continua descrestere (770 mii de locuitori mai putin in ultimii 5 ani), cu un ritm mai ridicat in ultimii trei ani, ca urmare a sporului natural negativ si migratiei economice catre alte state membre si alte regiuni de dezvoltare/zone metropolitane din Romania. Mai mult, asistam si la un proces de imbatranire demografica, care se va accentua pe termen lung, odata cu translatarea pe verticala a segmentelor de populatie mai numeroase (35-44 si 50-59 ani). Desi speranta de viata a crescut in ultimii ani, nivelul inregistrat este inca scazut (6 ani mai putin fata de media comunitara) - urmare a asistentei medicale primare si comunitare insuficiente si accesibilitatii scazute la serviciile de sanatate a categoriilor dezavantajate, si in special a celor care locuiesc in comunitati izolate si/sau marginalizate. In regiune, nivelele de activitate si ocupare au crescut continuu, cu valori care depasesc media nationala si comunitara. Nivelul ridicat al ratei de ocupare (78%, cel mai mare din Ro) se datoreaza in special aportului ridicat al sectorului agricol - peste 40% din totalul populatiei ocupata activeaza in

¹ Commission staff working document – Competitiveness in low-income and low-growth regions: the lagging regions report

² Banca Mondiala - „Rethinking lagging regions – using cohesion policy to deliver on the potential of Europe’s regions” - 2018

³ Date 1 iulie 2018, Tempo online

agricultura, domeniu cu o productivitate redusă și forța de muncă necalificată. Rata somajului a scăzut în ultimul deceniu, ajungând la minime istorice, 2,4%, cu 2 p.p. mai puțin față de media națională și 5 p.p. față de cea comunitară; nivelul fiind mai ridicat în rândul tinerilor (9%). Produsul intern brut regional a avut o dinamică pozitivă, în special în intervalul 2016-2017 (creștere reală cu 6-7%), pe fondul creșterii consumului privat alimentat de măsurile de relaxare fiscală, de ordin bugetar și de politică monetară, precum și de așteptările pozitive existente pe piața muncii. În 2017, regiunea avea un produs intern brut de 19,5 mld.Euro⁴ și un produs intern brut pe loc. de 6.000 Euro (cu 40% mai mult decât în 2012 și dublu față de anul 2007). Exprimat în PPS, produsul intern brut regional pe loc. a crescut anual (cu 2.600 Euro față de 2012), ajungând până la un maxim de 11.900 Euro în 2017; cu toate acestea este cu 7.000 Euro mai mic față de media națională și de 3,7 ori mai mic față de regiunea București-Ilfov. La nivel intraregional sunt disparități semnificative privind nivelul de dezvoltare, județul Iași având un nivel de dezvoltare de 1,5-2 ori mai mare față de județele Botoșani și Vaslui. Indicele de disparitate al produsului intern brut⁶ a stagnat în orizontul 2012-2017 (61%), fiind cel mai scăzut nivel dintre toate regiunile, cu 13 p.p. mai mic față de următoarea regiune. Totodată, în raport cu media comunitară, regiunea figurează cu un indice de disparitate de numai 39%, în creștere cu 10 p.p. față de 2011.

În raport indexul competitivității regionale⁷, regiunea performează modest, în descreștere de la o perioadă la alta. Regiunea are vulnerabilități atât pe componenta de bază la capitolele de educație și infrastructură, cât și pe componenta de inovare, educație superioară și formare continuă. Competitivitatea scăzută a regiunii este cauzată de nivelul redus al productivității muncii - datorită contribuției modeste aduse de sectorul de cercetare, dezvoltare și inovare, transferului redus și insuficient al rezultatelor obținute în sectorul productiv, cât și capacității insuficiente a economiei regionale de a prelua rezultatele obținute. Productivitatea economică scăzută determină și un nivel redus al exporturilor, reprezentând doar 5% din valoarea totală a exporturilor românești. Deși față de 2007, valoarea totală a investițiilor străine s-a triplat, fluxurile financiare din ultimii ani sunt în continuă descreștere, reprezentând doar o foarte mică parte din valoarea totală a investițiilor realizate în România (3%). Disparitățile de dezvoltare sunt reiterate și de Comisia Europeană în rapoartele de țară pe anii 2019 și 2020: competitivitatea scăzută este datorată productivității scăzute a muncii - o treime din valoarea medie comunitară, fiind singura regiune unde a scăzut în intervalul 2010-2016, în medie cu 1,4% anual -, și ponderii ridicate a ocupării în sectoarele cu valoare adăugată scăzută.

În prezent și regiunea Nord-Est se confruntă cu criza sanitară și economică generată de virusul SARS-CoV2, măsurile de răspuns la pandemie afectând sever consumul individual, producția, investițiile, comerțul intracomunitar și fluxurile de capital. Numeroase domenii de activitate au fost oprite/diminuate, fiind afectate în special industria prelucrătoare, comerțul cu amănuntul, transporturile, serviciile hoteliere, de restaurant și catering. Totodată, o bună parte din populație, datorită măsurilor de somaj tehnic sau a disponibilizărilor operate se confruntă cu o reducere severă a veniturilor. Combinat cu anticipațiile populației și firmelor privind intrarea economiei într-o perioadă marcată de recesiune și somaj a condus la o contracție importantă a consumului, componenta care în ultimii ani a fost principalul motor al creșterii economice în regiune. În recentul plan de redresare economică⁸, Comisia Europeană estimează că o serie de domenii precum turismul, industriile culturale și creative, economia socială vor suferi cele mai mari pierderi în anul 2020. Somajul va crește, afectând în special tinerii, persoanele cu calificări reduse, sezonierii și persoanele care locuiesc în gospodării aflate la limita săraciei – grupuri care în regiune dețin ponderi semnificative. Totodată, conform previziunii economice indicatorii macroeconomici se vor înrăutăți în 2020: economia se va contracta cu 6%, somajul va urca la 6,5%, investițiile se vor reduce cu 15%, iar deficitul bugetar va urca la 9,2%⁹.

Datele privind indicele dezvoltării umane la nivel local indică o tranziție cu două trepte a nivelului de dezvoltare pentru toate județele regiunii în perioada dintre ultimele două recensăminte, fiind mai dezvoltate localitățile care se găsesc în proximitatea marilor centre urbane, în special a celor cu o densitate economică ridicată, cele care beneficiază de o mai bună conectivitate, respectiv cele care sunt în proximitatea centrelor administrative. Pentru localitățile rurale, distanța față de cel mai apropiat drum european/național este un reper important care influențează dezvoltarea umană. Conform datelor pentru indexul de progres social, regiunea ocupă una din ultimele poziții, în partea inferioară a listei. Regiunea performează pentru satisfacția în raport cu calitatea apei, nivelul de poluare al aerului și numărul de tineri NEET's, înregistrându-se o performanță scăzută pentru înzestrarea locuințelor cu toalete, gradul de colectare al deșeurilor, rata sinuciderilor, siguranța pe parcursul nopții, numărul de accidente mortale pe drumurile publice, rata de cuprindere în învățământul secundar, rata de parasire timpurie a școlii, gradul de interacțiune online cu autoritățile publice, protejarea ariilor Natura 2000, problemele de poluare, siguranța la nivel de comunitate și ponderea absolvenților din învățământul superior.

⁴ Exprimat în PPS: 38,54 mld. euro

⁵ 10.500 euro, previzionat 2018 ; 12.800 euro(PPS)

⁶ Regiunea raportat la nivelul mediu național

⁷ JRC - DG Regio

⁸ European Commission – Europe's moment: Repair and Prepare for the Next Generation

⁹ Raportat la produsul intern brut

Studiul Bancii Mondiale¹⁰ incadreaza zonele urbane functionale din regiune in trei categorii: municipiul Iasi este pol regional, municipiile Bacau, Suceava si Piatra Neamt sunt poli judeteni, iar municipiile Botosani si Vaslui sunt poli locali. Polul regional Iasi este un oras universitar cu un flux constant de forta de munca calificata ce desfasoara activitati cu valoare adaugata ridicata, cu peste 50.000 navetisti zilnic si ce detine masa economica necesara pentru a polariza dezvoltare. Cei trei poli judeteni au potential de urbanizare, o rezerva mare de populatie in jur care ar putea migra si contribui la cresterea urbana, detin un potential turistic ridicat, atrag migranti in principal din zone rurale (10.000 si 20.000 de navetisti zilnic) si se bazeaza in principal pe sectorul manufacturier. Poli localii au forta de munca implicata in special in sectorul public, avand o zona de captare locala (sub 10.000 de navetisti zilnic, in sectoare industriale cu nivel tehnologic redus), emigratia fortei de munca calificate si dificultati in modernizarea infrastructurii de utilitati publice. Acestia nu au reusit sa difuzeze crestere economica, ceea ce a condus la o suburbanizare demografica. Cea mai mare zona metropolitana este cea dezvoltata in jurul municipiului Iasi si care cuprinde si 19 comune limitrofe. Aceasta are o populatie totala de aprox. 530 mii persoane (14% din total regional) - trei sferturi fiind concentrata in Iasi-, si 11805 de firme cu o cifra de afaceri totala de 17 mld. lei. Zona metropolitana Bacau cuprinde orasele Bacau, Husi si 22 de comune, avand o populatie totala de 320 mii locuitori, doua treimi fiind in zona urbana. In zona activeaza 6050 firme cu o cifra de afaceri totala de 17 mld. lei. In spatiul rural figureaza peste jumatate din populatia regiunii. Dintre acestia, peste 600 de mii de persoane sunt ocupate in agricultura, buna parte practicand o agricultura de subzistenta si activitati care se constituie in forme de autoconsum, necuantificate in produsul intern brut. Astfel, desi peste o treime din populatia ocupata activeaza in agricultura, aportul ramurii la constituirea produsului intern brut este de numai 10%. Zonele rurale, si in special cele din jumatatea estica a regiunii sunt inca caracterizate de un nivel redus de dezvoltare a infrastructurii de baza si tehnico-edilitare. Gradul redus de modernizare al drumurilor care asigura conectivitatea cu spatiul urban se constituie intr-un obstacol, determinand o accesibilitate reduisa a populatiei la serviciile publice de educatie si sanatate, la oportunitatile de munca din mediul urban. Dezvoltarea limitata a tehnologiei informatiei si comunicatiilor, cat si gradul redus de penetrare a serviciilor de internet constituie obstacole in tranzitia catre economia cunoasterii. Adaugand la toate aceste elemente si oportunitatile reduse pentru locurile de munca, obtinem un tablou sugestiv al cauzelor care determina emigrarea tinerilor din mediul rural. Cu toate ca riscul de saracie sau excluziune sociala a scazut in timp, nivelul prezent (45%) este (inca) foarte ridicat, superior celui national si comunitar. Mai mult, trei sferturi din populatia afectata locuieste in mediul rural, iar un sfert il reprezinta tinerii intre 15 si 24 de ani. Desi nivelul de deprivare materiala s-a redus continuu prin cresterea nivelului de trai si remitentelor anuale transmise de populatia care lucreaza in strainatate, nivelul saraciei relative ramane ridicat si constant - una din trei persoane situandu-se sub pragul de saracie. Nivelul de marginalizare in mediul rural este ridicat (dublu fata de urban), cel mai mare din tara, cele mai afectate teritorii fiind in Vaslui, Iasi, Botosani si Bacau. Cu toate acestea, numeroase zone rurale dispun de oportunitati evidente: potentialul demonstrat al energiilor regenerabile si potentialul agricol si zootehnic ridicat, potential istoric, etc. Disparitatile dintre mediul urban si rural sunt surprinse si in rapoartele de tara: disparitatile dintre mediul urban si rural s-au accentuat in timp si au condus la cresterea inegalitatilor privind veniturile si accesului la oportunitati. Riscul de saracie sau excluziune sociala tinde sa scada in mediul urban, pastrandu-se constant in spatiul rural. Ponderea tinerilor care parasesc timpuriu scoala este cu 10 p.p. mai mare in mediul rural¹¹, iar nivelul nevoilor nesatisfacute pentru servicii medicale este dublu in mediul rural. Absenta conectivitatii digitale in unele zone din spatiul rural constituie un obstacol in calea dezvoltarii economice, ponderea utilizatorilor de servicii si aplicatii de internet fiind inca foarte reduisa (diferenta urban-rural pentru competentele digitale de baza este de 24 p.p.). Pentru a reduce decalajele de dezvoltare, COM a recomandat orientarea mai pronuntata a investitiilor politicii de coeziune spre antreprenoriat, educatie si inovare¹², punandu-se mai mult accentul pe dezvoltarea ecosistemelor inovative de relevanta regionala si integrarea acestora prin strategiile de specializare inteligenta¹³. Strategia nationala pentru specializare inteligenta urmareste atragerea si mentinerea talentelor in cercetare, mobilizarea firmelor catre inovare si adresarea provocarilor societale cu ajutorul cercetarii in domenii de tip „deep tech”, folosind regiunile ca partener de dialog si guvernanta. Conform tabloului de bord privind inovarea regionala¹⁴, regiunea se incadreaza in categoria inovator regional cu rezultate modeste (-), performanta inrautatatindu-se cu 19% in perioada 2011-2019. Comparativ cu nivelul national, a avut loc o usoara imbunatatire pentru: produse/procese inovative, colaborarea dintre IMM-urile inovative, cheltuielile non CD¹⁵ si vanzarile firmelor noi pe piata/firme inovative; o situatie similara pentru invatarea continua, publicatiile stiintifice cele mai citate, cheltuieli de CD facute de sectorul public si un decalaj ridicat (negativ) pentru educatia tertiara, cheltuielile de CD facute de sectorul privat, publicatii cu autori publici-privati. Raportat la media comunitar cele mai modeste performante sunt pentru invatarea continua, educatia tertiara, cheltuielile de CD facute de sectorul privat, publicatii

¹⁰ Orase Magnet-Migratie si Navetism in Romania, 2017

¹¹ Comparativ cu mediul urban

¹² Raport privind competitivitatea in regiunile ramase in urma, SWD(2017)136 final

¹³ COM (2018) 375 final

¹⁴ Regional Innovation Scoreboard, 2019

¹⁵ CD = cercetare-dezvoltare

cu autori publici-privati si aplicatii patentate. Pentru niciun indicator analizat regiunea nu se apropie de media comunitara. In prezent, in regiune, inovatia ramane cantonata in cateva zone de excelenta, fara ca impactul ei sa fie diseminat la nivelul firmelor. Dezvoltarea (in special tehnologica) este ingreunata de capacitatea de inovare reduca, calitatea pregatirii si disponibilitatea fortei de munca, precum si de insuficienta dezvoltare a retelelor de afaceri. RIS3 Nord-Est isi propune sa sprijine dezvoltarea inovativa prin reconfigurarea industriilor traditionale (agrofood, textile), diversificarea activitatii economice in domenii catalizator (TIC, biotehnologii, turism) si dezvoltarea de noi activitati economice in domenii cu potential de crestere (energie, mediu, noi materiale, viata sanatoasa). Politica europeana de cercetare si inovare are ambitia de a crea un spatiu european de cercetare in care cercetatorii, cunostintele stiintifice circula liber, fiind sustinuta in mod direct de programul cadru multianual Orizont Europa¹⁶. Prin incurajarea cooperarii CDI internationale in domeniile cu potential de specializare inteligenta este adresata nevoia de conectare a actorilor CDI cu parteneri performanti din cadrul Parteneriatelor Europene pentru Inovare si Tehnologie(EIT), platformele de specializare inteligenta, etc. In anul 2017, cheltuielile de CD pe locuitor regiune erau de 10,4 Euro/loc., fata de 48,1 Euro/loc. (RO) si 625,8 Euro/loc (UE28). Subfinantarea cercetarii face ca potentialul ridicat de CDI (212 infrastructuri de cercetare insumand 2874 cercetatori) al regiunii sa fie insuficient valorificat. Conform PDR NE 2021-2027, regiunea se caracterizeaza printr-un nivel scazut al productivitatii medii anuale, de doar 55 mii Euro¹⁷ (2018), reprezentand 74% din media nationala. Cele mai scazute nivele¹⁸ sunt in industria prelucratoare(67%), extractiva(31%), comert(74%), TIC(72%), etc. Numarul angajatilor din sectorul high tech reprezinta doar 1,1% din totalul fortei de munca ocupate, sub media nationala (3%) si comunitara (4%), la care se adauga alocarea de catre companii a unor resurse mai mici pentru CDI in comparatie cu competitorii (SUA, China, Japonia, Coreea de Sud)¹⁹. Valoarea totala a exporturilor regionale este de 3,18 mld. Euro, reprezentand doar 4,6% din totalul national si 15% din PIB regional - cele mai mari aporturi fiind aduse de judetele Iasi si Bacau (31% si 24%) si cele mai mici de Botosani si Vaslui (9,8% si 5,6%)²⁰. Reducerea decalajelor de dezvoltare este posibila prin sprijinirea mai intensa a inovarii creatoare de piata si deschizatoare de drumuri, a investitiilor in competente si diseminarea inovarii in intreaga uniune (EC COM 2018 306 final). Capacitatea de promovare a inovarii si competitivitatii in industrie este sustinuta de clustere, 4 din cele 11 structuri active in regiune, membre ale CLUSTERO²¹ insumau in 2019, 130 intreprinderi, 12.000 angajati, 2,85 mld. lei cifra de afaceri, 288 mil. EUR exporturi si cheltuieli de CD de 43 mil. lei, cu cresteri de 61% in cazul exporturilor si 207% in cazul cheltuielilor de CD (raportat la 2013)²². In martie 2020, COM a adoptat noul Plan de actiune pentru economia circulara „Pentru o Europa mai curata si mai competitiva”, acesta intervine in cadrul abordarii lanturilor valorice sectoriale legate de unele categorii de produse (electronice, baterii si vehicule, ambalaje, plastic, textile, constructii, alimente, apa si nutrienti). Parlamentul European a adoptat in 2018, pachetul legislativ pentru economie circulara iar guvernul Romaniei a aprobat in 2017 modificarea si completarea Legii nr. 249/2015 privind modalitatea de gestionare a ambalajelor si deseurilor de ambalaje. In ciuda contextului normativ, initiativele de economie circulara in intreprinderilor din regiune sunt inca timide. Numarul total de intreprinderi active este de 62.160 unitati (2018), reprezentand 11% din totalul national, cele mai multe fiind concentrate in judetele Iasi(29%), Suceava(21%) si Bacau(20%), iar cele mai putine in Botosani(7%) si Vaslui(9%). Densitatea este foarte scazuta, de 19,4‰ loc(rezidenti) cu 34% mai putin fata de media nationala - cel mai mare nivel este in judetul Iasi (23‰), iar cele mai mici in Botosani(12‰) si Vaslui(15‰)²³. Printre atuurile cele mai mari ale ecosistemul antreprenorial regiunii se numara existenta unor rezerve de talente cu o educatie adecvata, in general cu profil informatic, demonstrat de numarul mare de startup-uri din sectorul IT. Dupa cum specifica si raportul de tara, competentele nu evolueaza in concordanta cu necesitatile sectoarelor economice in curs de expansiune. Se recomanda, dezvoltarea cu prioritate a acelor competente care asigura o dezvoltare durabila a afacerilor si economiei, precum: creativitatea, spiritul inovator si competente aferente noilor tehnologii. Elementul central al RIS3 Nord-Est este reprezentat de incurajarea procesului de descoperire antreprenoriala, care depinde semnificativ de capacitatea intreprinderilor, respectiv a *microecosistemelor inovative sectoriale* de a descoperi noi oportunitati de productie si a contribui la identificarea domeniilor viitoare ale cercetarii si dezvoltarii. In acest domeniu regiunea a avut activitate de pionierat in perioada 2014-2020, fiind necesare investitii pentru intarirea capacitatii administrative.

In recentul plan de redresare economica²⁴, Comisia Europeana sustine un proces de recuperare bazat pe o dubla tranzitie: neutralitatea climatica si transformarea digitala. Leciile invatate din pandemia COVID-19 au subliniat importanta pe care o au infrastructura si serviciile digitale in educatie, sanatate, ocupare, economie, etc. Obiectivele Agendei Digitale Europa 2020 au fost preluate si adaptate la contextul actual din Romania. Astfel, in

¹⁶ EC 2016, Open innovation, open science, open to the world: A vision for Europe

¹⁷ Conform PDR NE 2021-2027, 2019

¹⁸ Comparatie regionala versus nationala

¹⁹ Agenda europeana reinnoita pentru cercetare si inovare”

²⁰ PDR NE 2021-2027, date si comparatii 2019

²¹ CLUSTERO = Asociatia Nationala a Clusterelor din Romania

²² <http://clustero.eu/wp-content/uploads/2020/04/situatia-clusterelor-din-romania-aprilie-2020.pdf>

²³ Conform PDR NE 2021-2027

²⁴ European Commission – Europe’s moment: Repair and Prepare for the Next Generation

Strategia nationala privind agenda digitala pentru Romania sunt definite patru arii de actiune: e-guvernare, interoperabilitate, securitate cibernetica, cloud computing, open data, big data si social media; TIC in educatie, sanatate, cultura si e-incluziune; e-commerce, cercetare, dezvoltare si inovare in TIC si broadband si infrastructura de servicii digitale. Conform raportului de tara pe 2020 privind indicele economiei si societatii digitale (DESI), Romania se situeaza ca performanta digitala in UE pe locul 26. Cele mai bune performante inregistrate sunt pe conectivitate, datorita acoperirii cu retelele fixe de banda larga (in special in zonele urbane) si pe ponderea absolventilor TIC (5,6%). In schimb, competentele digitale ale populatiei si digitalizarea intreprinderilor au ramas in urma - o cincime dintre romani nu au utilizat niciodata internetul si mai putin de o treime au competente digitale de baza. Ponderea gospodariilor conectate la retele de comunicatii electronice a crescut continuu in ultimii 5 ani, astfel incat, in 2019, patru cincimi dintre acestea aveau acces la internet (doua treimi figurand in mediul urban). Mai mult, a crescut si procentul celor care au acces la internet broadband (77%), ca urmare a investitiilor realizate in extinderea si modernizarea retelelor de fibra optica prin POC 2014-2020 si proiectul RO-Net. Totodata, prin initiativa WiFi4EU, 164 de localitati din regiune au obtinut finantare pentru achizitia si instalarea de echipamente tip hotspot, numarul total al potentialilor utilizatori fiind de 1828 mii, din care 624 mii din spatiul rural. Desi asistam la o crestere anuala a utilizarii serviciilor de internet, nivelul prezent este inca redus, sub media comunitara: o cincime din populatie nu a accesat niciodata internetul si numai jumatate il utilizeaza zilnic. Ponderea celor care utilizeaza internetul si fac comenzi on-line (18%), respectiv a celor care interactioneaza electronic cu administratia publica este foarte redusa (9%). Pentru dimensiunea capital uman performantele sunt foarte modeste. Aproape o treime din populatie are competente digitale de baza (UE-56%), iar procentul²⁵ specialistilor TIC este de 2,2%, jumatate din media comunitara. Pentru serviciile publice digitale se inregistreaza cea mai scazuta performanta (digitalizare administrativa – 40%²⁶), desi interesul cetatenilor pentru serviciile publice online este pe un trend crescator. Datele din raport subliniaza ca cetatenii si firmele isi doresc si folosesc interactiunea digitala cu autoritatile publice, insa adesea nu pot obtine in format digital ceea ce isi doresc. Pana in prezent nu s-au dezvoltat sistemul si mecanismele de furnizare a unui pachet minim de servicii publice integrate, dar exista in implementare/ dezvoltare o serie de proiecte care vizeaza imbunatatirea politicilor publice in sanatate, educatie sau protectie sociala. La nivel national, interoperabilitatea serviciilor publice se realizeaza prin platforma PCUe - sistem care faciliteaza dialogul cu institutiile publice a cetatenilor si mediului de afaceri. In regiune, in 2019, erau inrolate in sistem 183 de institutii publice, incluzand primarii, prefecturi, directii, inspectorate, agentii nationale si regionale, precum si universitati, cele mai multe amplasate in judetul Iasi (77). Conform DESI, Romania ocupa ultimul loc si in ceea ce priveste integrarea tehnologiei digitale. Principalele provocari cu care se confrunta companiile in procesul de digitalizare sunt practicile deficitare in achizitiile online, nivelul redus de utilizarea a comerului electronic (8%) si subutilizarea potentialului de promovare online (44%). Trendul din perioada 2014-2019 este pozitiv si exista perspective de imbunatatire pe masura ce vor fi adoptate noi instrumente care vor viza digitalizarea companiilor. Masurile de distantare sociala luate ca raspuns la pandemia COVID-19 au afectat derularea procesului educational. Din scurta experienta acumulata rezulta ca exista numeroase obstacole, precum: o serie de localitati din zona rurala sau amplasate periferic nu beneficiaza de conexiuni la retele de comunicatii electronice; numeroase gospodarii din mediul rural sunt confruntate cu o rata ridicata a riscului de saracie sau excluziune sociala - saracia severa, privatiunile materiale nu permit elevilor sa detina dispozitivele necesare pentru conectarea la internet si accesarea aplicatiilor educationale. Actuala criza sanitara si multiplele implicatii economice si sociale sunt un catalizator pentru institutiile de invatamant din regiune, care trebuie sa caute si sa implementeze solutii inovatoare de digitalizare intr-un ritm foarte rapid.

In planul de redresare economica²⁷, Comisia Europeana subliniaza ca noul Pact Ecologic European devine strategia de crestere a Uniunii Europene. Investitiile care vor fi realizate vor urmari prioritatile existente in planul national privind clima si energia, planul pentru o tranzitie echitabila si semestrul european, fiind orientate catre economia circulara, lanturi valorice si tehnologice nepoluante, mobilitate urbana nepoluanta, mijloace de transport durabile, combustibili alternativi, etc. Conform directivei 2018/844 (performanta energetica a cladirilor), fiecare stat membru trebuie sa elaboreze o Strategie de Renovare pe Termen Lung (SRTL) pentru a sprijini transformarea parcului national de cladiri rezidentiale si nerezidentiale, publice si private, intr-un parc imobiliar cu un nivel ridicat de eficienta energetica si decarbonat pana in 2050. Strategia va fi implementata si monitorizata si trebuie sa asigure atingerea tintei de eficienta energetica: reducerea cu 32,5% a consumurilor energetice pana in 2030. SRTL trebuie sa includa actiuni indreptate spre: segmentele cu cele mai slabe performante din parcul imobiliar national, reducerea nivelului saraciei energetice si sa vizeze toate cladirile publice. Totodata, trebuie adresate riscurile legate de activitatea seismica, protectia la incendii si oferirea de solutii pentru electromobilitate. Directiva mentioneaza ca trebuie promovat accesul la finantare, inclusiv pentru segmentele cel mai putin performante din parcul imobiliar national: consumatorii aflati in situatie de saracie energetica, pentru locuintele sociale, tinand seama de aspectul accesibilitatii financiare. Conform proiectului strategiei nationale, in sectorul rezidential consumul final de energie a scazut in perioada 2005-2016 cu 8,4%, ajungand la 7,42 Mtep. In cazul sectorului

²⁵ Raportat la total populatie ocupata

²⁶ eGovernment Benchmark 2019, CE

²⁷ European Commission – Europe’s moment: Repair and Prepare for the Next Generation

serviciilor (inglobeaza sectorul public si cel comercial), consumul final de energie a scazut cu 3,7 %, pana la 1,81 Mtep. Conform Planului National Integrat privind Energia si Schimbarile Climatice, in perioada 2005-2016, ponderea detinuta in consumul final de energie de catre sectorul rezidential s-a pastrat constanta (33%) - fiind cel mai mare consumator de energie finala -, sectorul public si comercial s-a situat in jurul nivelului de 11%, iar sectorul transporturilor a inregistrat o crestere semnificativa, cu 10 p.p., ajungand la 27%. In sectorul rezidential cea mai mare parte a consumului final de energie s-a datorat incalzirii (86% din total), cea mai mare pondere detinand-o incalzirea pe baza de lemne sau biomasa, urmata de cea pe baza de gaze naturale. Consumul de energie pentru electricitate este acoperit in mica masura din energia produsa local fotovoltaic (4%). In sectorul nerezidential, raportul dintre consumul de energie pentru incalzire si electricitate este de 57:43(%). In sectorul public si comercial consumul de gaz metan este principala sursa de consum. Conform raportului de progres al Planului National de Actiune in domeniul Eficientei Energetice al ANRE, consumul de energie pe cap de locuitor din sectorul cladirilor(2016) era de 0,375 tep/cap de locuitor, reprezentand 71% din media UE28. In regiune figureaza cinci orase (Bacau, Botosani, Moinești, Piatra Neamt si Vaslui) care au elaborat si aprobat planuri de actiune privind energiile durabile si clima, in care prezinta obiectivele ce urmeaza sa fie atinse pana in 2030. Pentru o mare parte dintre acestea au fost realizat si rapoarte de monitorizare a progreselor inregistrate. Problemele surprinse in procesul de monitorizare al PDR NE 2014-2020 pentru implementarea masurilor de eficientizare energetica a cladirilor rezidentiale vizeaza: lipsa personalul in asociatiile de locatari care sa urmareasca planificarea, executia si receptia lucrarilor, calitatea si durabilitatea acestora; nerealizarea unei reabilitari integrate pentru intregul imobil de locuinte, pentru lucrarile efectuate pe cont propriu de locatari nu respecta standardele de calitate, imaginea urbana, forma/aspectul arhitectural al imobilului, uniformitatea cromatica; efectuarea de lucrari de termoizolare care nu tin cont de tipul imobilului; nerespectarea conditiilor privind protectia la incendii: realizarea de anvelope vulnerabile la incendii; folosirea la o scara redusa a materialelor termoizolante organice si absenta unei/unor strategii privind reabilitarea si imbunatatirea fondului de locuinte existent.

Acordul de la Paris privind schimbarile climatice, politicile si strategiile promovate de UE acorda o importanta deosebita cresterii suprafetei zonelor verzi din orase, reducerii emisiilor de dioxid de carbon si a consumului de energie. In prezent, mediul urban din regiune nu indeplineste normativele comunitare si ale OMS pentru spatiile verzi, nivelul existent fiind de 18m²/loc. Dimensiunea redusa a spatiilor verzi amenajate sub forma de parcuri, gradini publice sau scuaruri a accentuat in ultima perioada o serie de riscuri ecologice specifice mediului urban, cu un impact negativ imediat asupra starii de sanatate a populatiei. Spatiile verzi extinse si intretinute joaca un rol semnificativ in promovarea sanatatii populatiei urbane, oferind oportunitati de recreere si petrecere a timpului liber, prin care se incurajeaza un stil de viata activ, prin plimbari, alergare, exercitii fizice, joaca, ciclism. Conform legislatiei in vigoare administratia publica locala are obligatia tinerii evidentei spatiilor verzi. Totodata, este prevazuta realizarea de actiuni pentru: stoparea diminuarii si degradarii spatiilor verzi intraurbane si periurbane, conservarea suprafetelor verzi existente, reabilitarea zonelor verzi degradate, realizarea de noi spatii verzi in interiorul localitatilor urbane, amenajarea parcurilor cu alei, locuri de joaca si mobilier urban specific si extinderea perdelor de protectie in zonele industrializate.

Politicile de transport si mobilitate la nivelul Uniunii Europene au ca viziune comuna realizarea unui sistem de transport integrat si functional, competitiv si sustenabil prin sprijinirea mobilitatii si reducerea emisiilor de carbon. Mobilitatea este extrem de importanta si se reflecta in calitatea vietii cetatenilor, prin libera circulatie a persoanelor si bunurilor. Strategia de Dezvoltare Teritoriala a Romaniei 2035 incurajeaza dezvoltarea transportului public de calatori prin identificarea solutiilor optime pentru asigurarea unei accesibilitati locale si regionale si care contribuie la reducerea emisiilor de dioxid de carbon. Totodata, Planul National Integrat in domeniul Energiei si Schimbarilor Climatice 2021-2030 prevede politici si masuri pentru promovarea utilizarii de energie regenerabila in transporturi. Astfel, promovarea utilizarii combustibililor alternativi va avea ca efecte secundare - suplimentar contributiei pentru indeplinirea tintei SRE-T de 17,6% stabilita pentru anul 2030 -, reducerea emisiilor GES din sectorul transporturilor, precum si cresterea eficientei energetice (electromobilitate). Masurile propuse in acest sector la nivel national sunt: promovarea electromobilitatii (vehicule usoare si transport public urban - sectorul transporturilor: 14% din emisiile GES si peste 20% din emisiile CO₂), promovarea utilizarii biocarburantilor in transport, dezvoltarea si promovarea mobilitatii alternative.

O infrastructura de transport dezvoltata, rezilienta si inteligenta sustine cresterea economica. Astfel, in raportul de tara pe 2019, Comisia sublineaza calitatea slaba a infrastructurii rutiere existente, fiind necesare si investitii care sa conduca la imbunatatirea accesului la retele TEN-T pentru cresterea mobilitatii regionale si transfrontaliera.

De atfel, gradul scazut de modernizare a infrastructurii de transport rutier (judetean) este sustinut de datele statistice existente si mentionat adesea in cadrul intalnirilor de lucru, consultarilor, dedicate elaborarii PDR NE 2021-2027 si monitorizarii PDR NE 2014-2020, ca fiind un impediment in atragerea investitorilor. Mai mult, cu ocazia elaborarii studiului privind disparitatile de tip urban-rural in regiunea Nord-Est, numerosi actori au sustinut ca investitiile in infrastructura de transport pot conduce la cresterea gradului de mobilitate a persoanelor si bunurilor, la un acces mai facil si rapid catre furnizorii de servicii de educatie, sanatate si sociale, la oportunitati concretizate in locuri de munca mai bune din zonele urbane dezvoltate pentru populatia aflata in zonele rurale si in orasele de dimensiuni mici a regiunii. Pe de alta parte, absenta unei infrastructuri rutiere adecvate are efecte negative asupra economiei si transportatorilor auto, prin cresterea timpilor si costurilor de transport pe tronsonul respectiv, prin

creșterea consumurilor de carburant, precum și prin mărirea costurilor legate de întreținerea și repararea mijloacelor de transport. Necesitatea unei rețele de drumuri moderne și sigure care să răspundă cerinței crescând de transport, să respecte directivele UE și care să determine reducerea traficului de tranzit, au determinat România să inițieze o strategie de dezvoltare a infrastructurii de transport, în care este inclus și programul de dezvoltare a rețelei de transport rapid. În Masterplanul General de Transport al României este prevăzută realizarea de variante ocolitoare pentru municipiile Barlad(11,3 km), Campulung Moldovenesc(18 km), Vaslui(9 km) și Vatra Dornei(4 km). Totodată, o serie de localități urbane și-au prevăzut în planurile de mobilitate urbană durabilă și/sau strategiile de dezvoltare locală, fie construirea de variante ocolitoare care să asigure devierea traficului în afara localităților respective, având drept beneficii creșterea vitezei de deplasare și mărirea gradului de siguranță al tuturor participanților la trafic, fie construcția de pasaje supra/subterane care să conducă la o fluidizare a traficului și o creștere a siguranței rutiere.

Politicile în domeniul VET la nivel comunitar au ca orizont de timp anul 2020, Comisia Europeană explorând în prezent noi direcții de dezvoltare. În acest context, Asociația Furnizorilor de VET (VET4EU2) a formulat câteva recomandări pentru creionarea politicilor pentru perioada următoare de programare. Excelența în calitatea actului educațional trebuie să primeze, în acest sens trebuind să se stimuleze acceptarea pe tot teritoriul Uniunii a sistemelor de asigurarea calității (EQAVET sau EFQM). Totodată, este necesară promovarea creării unui sistem unitar de calificări la nivel comunitar și creșterea accentul pus pe oportunitățile de învățare pe tot parcursul vieții. O altă recomandare vizează integrarea sferelor muncii și educației: fiind nevoie de o conexiune mai strânsă între educație, formare și muncă, trebuie utilizate metode diversificate (ucenicie, învățare peer-to-peer, utilizarea realității virtuale, „serious gaming”). A treia recomandare se referă la abordarea holistică a actului de învățare: pe lângă actualizarea permanentă a curriculei și a metodelor de predare este nevoie de dezvoltarea de competențe și abilități transversale precum antreprenoriatul, creativitatea și inovarea, capacitatea de a învăța și a se perfecționa pe tot parcursul vieții. O ultimă recomandare vizează accesibilizarea educației profesionale prin flexibilizarea rutelor de educație: se recomandă suport în procesul de creare a tranziției facile de la sistemul VET la învățământul terțiar (tehnic), accesul de la formarea inițială spre formarea continuă, sprijinul acordat pentru a scurta ciclul de educație terțiară (nivel 5). În regiune figurează 1.093 entități școlare (16% din totalul național), cele mai multe unități școlare fiind localizate în județul Iași (24% din RNE), iar cele mai puține în Botoșani (12%). În regiune sunt acreditate 7 institute de învățământ superior de stat și 4 de învățământ particular. Populația școlară totală însumează 614.504 elevi și studenți (17% din total național), fiind în scădere pe toate nivelele: prescolar, primar, gimnazial (în special în rural), liceal și postliceal. În toate județele există un echilibru între populația școlară și numărul de unități școlare. Principalul fenomen cu care se confruntă regiunea în domeniul educațional este nivelul foarte ridicat al ratei de parasire timpurie. Cu toate că a avut loc o scădere ușoară în ultimii 5 ani, nivelul existent este foarte ridicat, fiind dublu față de media comunitară (19,5%) și mai accentuat în rândul bărbaților (22%). Rata abandonului școlar are valori mai mari în învățământ profesional și cel postliceal; la nivel județean²⁸ cele mai mari nivele sunt în Neamț (12,5%) și Vaslui (8,9%). Conform Strategiei naționale pentru reducerea parasirii timpurii a școlii 2014-2020, factorii de risc identificați în regiune sunt rata de sărăcie ridicată, ponderea ridicată a populației în zonele rurale, densitate scăzută demografică, rata ridicată a abandonului școlar, rata ridicată de repetenție și procent ridicat de populație romă. Sunt vizate de acest fenomen în special județele Bacău, cu 5 factori de risc și Iași cu 3 factori de risc. În ultimii ani a avut loc o (ușoară) scădere a ponderii populației²⁹ având educație terțiară, contrar tendințelor comunitare și naționale - doar 17% au studii universitare, regiunea situându-se printre ultimele locuri din țară.

Conform PDR NE 2021-2027, orașele din regiune fac parte din următoarele tipologii: orașe care au potențial de dezvoltare la nivel regional și pot degaja creștere economică în teritoriile din jurul lor, orașe care au un potențial de dezvoltare local, beneficiază de resurse locale și se pot specializa pe unu-două domenii principale de activitate, orașe mici care au în mica parte funcțiuni socio-economice, o parte dintre ele fiind asimilate cu localități rurale și care sunt înconjurate de teritorii cu un potențial agricol/zootehnic care necesită un pachet integrat, complex de intervenții pentru asigurarea unui minim standard de viață și orașe/cartiere formate din comunități marginalizate și care necesită un proces de regenerare fizică, economică și socială. O parte dintre acestea beneficiază de o serie de oportunități - patrimoniu/tradiții istoric-cultural bogat și resurse importante: izvoare minerale cu proprietăți curative, potențial agricol și zootehnic diversificat -, care fructificate pot conduce la o dezvoltare locală integrată. Master Planul pentru dezvoltarea turismului național menționează printre punctele slabe starea de degradare a numeroase clădiri și monumente istorice, neimplementarea legislației privind conservarea clădirilor/păstrarea caracteristicilor arhitecturale, lipsa investițiilor în dezvoltarea și promovarea obiectivelor culturale. În plus, lipsa organizațiilor de management și-a pus o amprentă negativă asupra experiențelor turistice integrate și a cooperării între destinații. Strategia națională pentru cultură și patrimoniu susține dezvoltarea de programe și proiecte culturale pentru construirea, modernizarea și exploatarea rețelei de turism cultural și a traseelor care promovează monumentele de pe lista patrimoniului mondial UNESCO (inclusiv conectarea cu monumentele naționale și locale

²⁸ Anul școlar 2017-2018

²⁹ Grupa de vârstă 30 și 34 ani

din vecinatate), conectarea traseelor culturale tematice din Romania cu unele similare europene. Masterplanul pentru dezvoltarea turismului balnear sustine cresterea si diversificarea numarului de turisti in statiunile balneare prin cuplarea sectorului balnear cu cel de eco-turism, prin crearea de produse comune. In Strategia nationala pentru dezvoltarea turismului (2019-2030), Suceava, Iasi si Neamt se afla printre cele mai vizitate judete, pentru obiectivele de interes cultural. Planul regional de actiune pentru turism (PRAT NE)³⁰ 2017-2023 prevede ca obiective dezvoltarea turistica durabila, cresterea competitivitatii si atractivitatii turistice a regiunii prin valorificarea patrimoniului natural si antropic si cresterea calitatii produselor si serviciilor turistice – este monitorizat anual si contine un portofoliu de proiecte cu 221 de initiative si o valoare totala de 3,3 mld. lei, vizand investitii cu orizont 2020+ pentru amenajarea siturilor naturale si antropice cu potential turistic, restaurarea si valorificarea durabila a patrimoniului cultural religios, restaurare si dotare muzee, reabilitarea de monumente istorice, realizarea de parcuri istorice tematice, sate traditionale, infiintarea/modernizarea de baze de tratament, amenajarea izvoarelor minerale, reabilitarea si modernizarea statiuni balneoclimaterice. Si zona rurala detine elemente importante de patrimoniu cultural si sunt pastratoare ale datinilor, traditiilor, mestesugurilor si obiceiurilor stravechi. In strategiile de dezvoltare locala, grupurile de actiune locala sustin valorificarea potentialului turistic si cultural, traditiilor si obiceiurilor locale, dezvoltarea retelei de producatori locali si prestatori de servicii turistice.

Pornind de la prevederile legislatiei in vigoare (Legea 315/2004 privind dezvoltarea regionala in Romania si HG 1115/2004 privind elaborarea in parteneriat a Planului National de Dezvoltare), sistemul de management si control propus la nivel regional va fi format din: (1) Consiliul pentru Dezvoltare Regionala Nord-Est cu rol de asumare si decizie, care conform art 7 din lege aproba strategia si programele de dezvoltare regionala , avand competenta de a asuma in numele regiunii aceste programe si de a verifica si analiza implementare lor - format din reprezentantii administratiei locale, presedintii consiliilor judetene, primarii municipiilor resedinta de judet, cate un reprezentant al primarilor de orase si unul al primarilor de comune din fiecare judet; (2) Agentia pentru Dezvoltare Regionala Nord-Est care conform legii este un organism executiv regional si care va indeplini rolul de autoritate de management pentru program; (3) Comitetul Regional pentru Planificare Regionala Nord-Est, organism consultativ care reuneste si implica in procesul de planificare principalii actori cheie din regiune intr-un cadru larg partenerial, si care participa la elaborarea si avizeaza tehnic Planul de Dezvoltare Regionala Nord-Est; (4) Consorțiul Regional de Inovare (cu rol de avizare strategie RIS3, rapoarte de implementare si portofoliu de proiecte prioritare); (5) Comitetul de Monitorizare POR Nord-Est, organism ce se va constitui in conformitate cu prevederile regulamentelor comunitare si care va reuni reprezentantii administratiei publice, mediului universitar, mediului de afaceri si societatii civile. Acest sistem asigura implicare si reprezentativitatea principalilor actori din regiune in procesul de elaborare implementare si control al programului operational regional, are o experienta de buna functionare de 20 de ani, asigura echilibrul structurilor de putere locale si regionale, fiind in acelasi timp relativ suplu. In plus, se bazeaza intr-o mare masura pe un sistem de reguli/proceduri profesionale si intr-o mica masura pe decizii administrative care pot fi uneori subiective. CDR Nord-Est va avea la nivel regional atributia de aprobare a noului POR 2021-2027. Astfel, conform Legii 315/2004, privind dezvoltarea regionala in Romania, a Regulamentului de Organizare si Functionare al CDR Nord-Est din 27.10.2004, precum si a Statutului ADR Nord-Est: Consiliul pentru Dezvoltare Regionala Nord-Est este organismul regional deliberativ, fara personalitate juridica, care este constituit si functioneaza pe principii parteneriale la nivelul regiunii de dezvoltare Nord-Est, in scopul coordonarii activitatilor de elaborare si monitorizare ce decurg din politicile de dezvoltare regionala. Implementarea, monitorizarea si evaluarea POR NE 2021-2027 va fi realizata cu sprijinul CM POR NE. Comitetul va avea 25 membrii, reprezentand ADR Nord-Est, administratia publica locala, mediul academic, de afaceri si societatea civila. Comitetul va fi prezidat de catre directorul general al ADR Nord-Est, fiind format din 12 membri care reprezinta cele 6 consilii judetene si cele 6 primarii municipii resedinta de judet si 12 membri care reprezinta cele mai active si relevante firme din regiune, universitati si ONG-uri care activeaza in domeniile de interes ale POR. Criteriile si procesul de selectie vor fi realizate ulterior, dupa aprobarea programului. CM POR NE examineaza toate aspectele care afecteaza evolutia programului, inclusiv concluziile evaluarilor performantei. Astfel, analizeaza si aproba: (a) metodologia si criteriile folosite pentru selectia operatiunilor; (b) repartizarea alocarilor financiare orientative la nivel regional si orice modificare propunere de modificare; (c) progresul implementarii; (d) planul de evaluare si orice modificare a acestuia; (e) strategia de comunicare a programului si orice modificare a acesteia; (f) orice propunere inaintata de AM POR NE pentru orice fel de modificare a programului operational. CM POR analizeaza: (a) orice probleme care afecteaza evolutia programului, inclusiv atingerea indicatorilor de performanta a programului; (b) progresele inregistrate in implementarea planului de evaluare si in transpunerea in practica a constatarilor evaluarilor; (c) implementarea strategiei de comunicare; (d) implementarea unor planuri de actiune comune; (e) actiunile de promovare a egalitatii de sanse intre femei si barbati, a sanselor egale si a nediscriminarii, inclusiv a accesibilitatii pentru persoanele cu handicap; (f) actiunile menite sa promoveze dezvoltarea durabila.

³⁰ Elaborat ADR NE, cadrul strategic necesar dezvoltarii turismului in regiune

Table 1		
Policy objective	Specific objective	Justification (summary)
OP 1: O Europa mai inteligenta	<i>a (i) Dezvoltarea capacitatilor de cercetare si inovare si adoptarea tehnologiilor avansate</i>	<p>Desi cheltuielile de CD au crescut anual - ajungand la 40.000 euro (2018) -, ponderea in totalul national este de doar 4%. Mai mult, doar un sfert sunt reprezentate de cheltuielile de capital. Ponderea domeniului in PIBR este de numai 0,17%, cele mai ridicate procente la nivel judetean fiind in Iasi (0,4%) si Neamt (0,13%). Atat numarul de cercetatori, cat si de salariati scazut in ultimii 5 ani cu 15%, respectiv 11%³¹. Numarul participarilor in Programul Orizont 2020 este redus - 55 participari si 8.68 mil. Euro atrasi. Competitivitatea cercetarii si inovarii regionale depind inclusiv de sustinerea participarii la initiativele si programele europene sau internationale. Oferta de servicii CDI in regiune este bine reprezentata: 36 institute/centre/statiuni de cercetare, 68 companii cu obiect principal de activitate CDI³², insa rezultatele cercetarii din mediul universitar sunt valorificate doar pe primele doua nivele de maturizare tehnologica³³ si in dezvoltarea carierei academice a corpului didactic, mai putin indreptate catre valorizare comerciala³⁴. Lantul valoric al inovarii este intrerupt in zona TRL3-TRL6, unde cercetarea este formulata in termeni comerciali iar companiile testeaza, valideaza si incubeaza inovatia. Dezvoltarea infrastructurii de cercetare si preluarea rezultatelor cercetarii in industrie sunt nevoi formulate de „consumatorii de inovare” din procesul de descoperire antreprenoriala. Regiunea are o pondere ridicata a numarului de intreprinderi inovatoare in total intreprinderi (14%), locul 2 pe tara, cu 4 p.p. mai mult fata de media nationala si cu 10 p.p. mai mic fata de media comunitara(24%). Practic, numarul total de intreprinderi inovatoare insuma 424 de unitati³⁵. 68% din companiile inovative sunt intreprinderi mici (Eurostat, 2019). La nivelul regiunii Nord-Est, 5,30% dintre unitatile locale active fac parte din categoria „high tech”, 16,29% se incadreaza in categoria „medium-high tech”, iar 78,41% in categoria „medium-low tech”. IMM-urile din sectoarele traditionale „low skill-low tech” au capacitatea redusa de absorbtie a inovarii sau de internationalizare.</p> <p>In regiune sunt localizate 5 entitati de inovare si transfer tehnologic, 2874 cercetatori si 35 scoli doctorale³⁶. In perioada 2016-2020, prin POR, PI 1.1, OS 1.2 s-a pilotat apelul de proiecte, prin care s-a acordat finantare initiativelor rezultate din procesul de descoperire antreprenoriala. Tot cu caracter pilot au fost programele implementate cu sprijinul Bancii Mondiale³⁷ in perioada 2018-2020, axate pe valorificarea ofertei de cercetare si stimularea cererii pentru inovare. Cu toate acestea, oferta de servicii de informare si transfer tehnologic si capacitatea de preluare a rezultatelor cercetarii in industrie este slaba.</p> <p>In regiune figureaza 11 cluster³⁸. Patru dintre ele sunt membre CLUSTERO insumand 130 intreprinderi, 2.000 angajati, o cifra de afaceri totala de 2,85 mld. Lei, exporturi de 288 mil. euro si cheltuieli de CD de 43 mil. lei - cresteri cu 61% pentru exporturi si 207% pentru cheltuielile de CD³⁹. Sustinerea clusterelor este prioritara pentru propagarea inovarii, dezvoltarea de noi activitati economice necesare pentru cresterea valorii adaugate si integrarea companiilor in lanturi de valoare globale. Structurile de sprijin a afacerilor sunt reprezentate de 17 entitati - 8 parcuri industriale, 1 parc tehnologic, 8 incubatoare de afaceri -, existand nevoia realizarii de investitii pentru dezvoltarea spiritului antreprenorial si cresterea numarului de start-upuri bazate pe modele de afaceri cu crestere rapida si inovatie.</p>

³¹ Conform PDR NE 2021-2027

³² PDR NE 2021-2027

³³TRL

³⁴ Raport evaluare axa 1 POR 2014-2020, Latanzio&Asociatii, 2019

³⁵ PDR NE 2021-2027, statistici 2014-2016

³⁶ PDR NE 2021-2027

³⁷ Supporting Innovation in Romanian Catching-Up Regions

³⁸ PDR NE 2021-2027

³⁹ Reper 2013

	<p>a (ii)</p> <p><i>Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor</i></p>	<p>Strategia pentru Cercetare și Inovare Regională prin Specializare Inteligență RIS3 NE (ADR NE) specifică ca domeniu de specializare inteligență TIC. Documentul susține procesul de digitalizare, identificând domeniile de competență care într-un cadru asociativ adecvat pot contribui la creșterea competitivității regionale: calculatoare și tehnologia informației, inteligența artificială, tehnologii web, sisteme de fabricație și planificare a fabricației, sisteme de calcul, recunoaștere vocală, sisteme orase inteligente, securitate cibernetică, new media, (gamificarea) educației, sănătate publică (telemonitorizare, date biomedicale), telemedicină, e-medicină, e-incluziune, lanțuri valorice alimentare, etc.</p> <p>În strategiile de dezvoltare urbană, unitățile administrativ teritoriale au identificat o serie de nevoi/probleme ce țin de creșterea gradului de digitalizare: guvernanta (portaluri web, aplicații mobile și servicii integrate care asigură comunicarea între autorități și cetățeni; plată on-line a taxelor, impozitelor și de alte servicii) în municipiile reședință de județ și Barlad; economie (soluții inteligente pentru creșterea calității vieții, monitorizare și telegestiune iluminat public) în municipiile reședință de județ, Tirgu Neamt, Moinesti, Campulung Moldovenesc; mediu (aplicații inteligente pentru îmbunătățirea calității mediului, monitorizarea calității aerului, optimizarea consumului de apă, monitorizarea deșeurilor) în municipiile reședință de județ, Roman; capital uman (dezvoltarea competențelor digitale) municipiile reședință de județ, Barlad; locuire (soluțiile inteligente confort) în municipiile Iași și Piatra Neamt, etc.</p> <p>Numărul întreprinderilor care dețin o pagină proprie de internet este foarte redus - mai puțin de jumătate din total -, dar pe un trend crescător. Doar un sfert din personalul din întreprinderile active utilizează calculatoare conectat la internet. În sub-sectorul de producție TIC își desfășoară activitatea 83 de unități, reprezentând doar 10% din totalul național, cele mai multe fiind în județul Iași. În contextul nevoii tot mai accentuate a digitalizării procesului de învățământ și în special al celui preuniversitar, accesul elevilor la informația din spațiul virtual se face în principal prin intermediul calculatoarelor personale. Măsurile de răspuns la pandemia COVID-19 au presupus suspendarea temporară a cursurilor din învățământ. Astfel, a avut loc o modificare drastică a modului în care se desfășoară procesul de educație la nivel regional (sistem on-line). Scurta experiență acumulată până în prezent dovedește că există numeroase obstacole în desfășurarea în condiții de normalitate a procesului educațional: lipsa dispozitivelor digitale în rândul elevilor în special în mediul rural și comunitățile marginalizate, numeroase școli nu și-au dezvoltat biblioteci digitale, aplicații digitale personalizate, eficiente și securizate care să fie accesate în procesul de învățare de elevi, profesori, părinți.</p>
	<p>(iii)</p> <p><i>Impulsionarea creșterii și competitivității IMM-urilor</i></p>	<p>În regiune figurează 62.160 unități locale active - ce asigură o densitate economică de numai 19 întrep./%loc.- distribuite neuniform în teritoriu, existând discrepante semnificative între județul Iași și județele Botoșani și Vaslui. Activitatea economică este concentrată⁴⁰ în special în sectoarele tradiționale (agricultura, industria prelucrătoare a lemnului, industria alimentară, industria textilă), cu o valoare adăugată redusă. Regiunea are o pondere ridicată a întreprinderilor inovatoare (14%), cu 4 p.p. peste media națională și 10 p.p. sub media comunitară. Cele 424 de unități sunt repartizate uniform pe sectoare de activitate, cele mai numeroase fiind întreprinderile mici (69%), urmate de întreprinderile mijlocii (25%); activitățile economice cele mai inovatoare fiind cele de cercetare-dezvoltare (100%), TIC (55%), fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice (43%) și fabricarea echipamentelor electrice (35%). Analiza POR 2007-2013 arată că microîntreprinderile care au beneficiat de sprijin prin DMI 4.3 și-au marit personalul, în medie cu 3 angajați, față de cele non-beneficiare. În perioada 2014-2020, Prioritatea de investiție 2, respectiv operațiunile 2.1.A Microîntreprinderi și 2.2. IMM au înregistrat cele mai bune performanțe în atragerea și contractarea de proiecte (valoare nerambursabilă solicitată peste 250% din fondurile alocate). Evaluarea rezultatelor POR 2007-2013 arată că microîntreprinderile care au beneficiat de sprijin și-au marit personalul, în medie cu 3 angajați, față de cele non-beneficiare. Pe POR 2014-2020, operațiunile dedicate microîntreprinderilor și IMM-urilor au înregistrat cele mai bune performanțe în atragerea și contractarea de proiecte (valoare nerambursabilă solicitată peste 250% din fondurile alocate).</p>

⁴⁰ Conform PDR NE 2021-2027

		<p>Activitatea economica a companiilor din regiune, si in special a microintreprinderilor si intreprinderilor mici a fost puternic afectata de efectele crizei economice generata de pandemia COVID-19. In aceste conditii, sunt necesare investitii orientate spre repararea efectelor crizei si restartarea mediului de afaceri. Spiritul antreprenorial in regiune este moderat, plasand regiunea pe ultimele pozitii in clasamentul national din perspectiva numarului de firme si densitatii acestora. In regiune activeaza 11 structuri de sprijinire a afacerilor, din care 8 incubatoare de afaceri. Cu toate acestea, exista nevoia investitiilor orientate catre dezvoltarea spiritului antreprenorial si cresterea start-upurilor, bazate pe modele de business cu crestere rapida si inovatie.</p>
	<p><i>(iv) dezvoltarea competentelor pentru specializarea inteligenta, tranzitie industrială si antreprenorial</i></p>	<p>RIS3 Nord-Est⁴¹ este rezultatul unui proces „bottom-up”, al cărui element central este procesul de descoperire antreprenorială - EDP⁴², concretizat într-un portofoliu de proiecte atasat RIS3. Numarul mare de participanti la EDP 864 (2016-2020)⁴³, necesita un efort consistent din partea ADR NE, pentru management si coordonare. EDP au declansat un proces iterativ de invatare organizationala care s-a dovedit eficace in elaborarea RIS3, dar mai putin eficient in operationalizarea solutiilor de specializare inteligenta. Eficacitatea procesului EDP depinde de capacitatea membrilor acestor microecosisteme de inovare de a identifica oportunitatile de specializare, de a formula obiective comune si solutii inovative viabile. Mecanismul continuu EDP implica si existenta unui dialog sistematic la nivel regional, capabil sa mobilizeze actorii relevanti din domeniile economice cu potential de specializare, sa inspire incredere, sa asigure trasabilitate procesului EDP si RIS3 in general. Aceasta necesita existenta unui leadership colaborativ, cu o cunoastere aprofundata a sectorului si a diferitelor reglementari ale UE in materie de specializare inteligenta. Structura parteneriala RIS3 Nord-Est include pe langa microecosistemele de inovare sectoriale asociate domeniilor RIS3, Consorțiul Regional de Inovare si Comisia Consultativa Academica⁴⁴. Experienta acumulata in perioada 2016-2019 a aratat ca existenta unor metodologii transparente de selectie a membrilor si a unui proces inclusiv de luare a deciziilor au asigurat mentinerea interesului pentru RIS3. Problema consolidarii memoriei institutionale si a sustenabilitatii acestor structuri este o preocupare principala in etapa urmatoare. Numarul mic de proiecte inovative selectate in cadrul unor programe precum POR 2014-2020 Axa 1-2, POC, Axa 1 – 18, Orizont 2020-55, impun crearea unui Biroul Regional „One Stop Shop”, avand ca obiectiv general furnizare de informare si sprijin pentru dezvoltarea aplicatiilor pentru proiecte de cercetare-dezvoltare-inovare in programele de finantare specifice nationale si europene. Potrivit raportului DESI, Romania ocupa ultimul loc in ceea ce priveste integrarea tehnologiei digitale. In regiune sunt active 83 de unitati locale in sub-sectorul de productie TIC, 1.702 in domeniul serviciilor, 2 clustere, 5 universitati, 1 Institut de Informatica Teoretica din cadrul Academiei Române si 1 Institut pentru Tehnologii Digitale Discursive⁴⁵. Cu toate acestea, provocarea ce mai mare ramane orientarea activitatii companiilor IT spre producerea de solutii pentru transformare digitala si propagarea acestora in mediul regional pentru cresterea productivitatii companiilor si a calitatii serviciilor publice. De aceea este</p>

⁴¹ Sursa: ADR Nord-Est, Strategia pentru Cercetare si Inovare prin Specializare Inteligenta RIS 3 Nord-Est

⁴² EDP = Entrepreneurial Discovery Process, definitia Centrului Comun de Cercetare (JRC) al DG Regio; EDP Nord-Est are la baza metodologia elaborata de Centrul Comun de Cercetare al DG Regio ; EDP faciliteaza identificarea de solutii creative, prin combinarea atuurilor si colaborarea intre companii si furnizori de cercetare-inovare cu sprijinul administratiei publice si societatatii civile in arii de activitate, in care regiunea beneficiaza de avantaje competitive.

⁴³ A se vedea rapoartele EDP publicate pe www.adrnordest.ro/inovare/RIS3

⁴⁴ Pentru detalii despre compozitia acestor structuri a se vedea sectiunea parteneriate

⁴⁵ Strategia pentru Cercetare și Inovare Regională prin Specializare Inteligentă RIS3 NORD-EST, editia II, 2017

		necesara conectarea acestor actori intr-un hub regional cu rol de integrator al furnizorilor de servicii inovative si competente pentru digitalizare.
OP 2: O Europa cu emisii scazute de carbon si mai ecologica	<i>b (i) Promovarea eficientei energetice si reducerea emisiilor de gaze cu efect de sera</i>	<p>In regiune, numarul total de locuinte este de 1.461.968 unitati(16% din total national/2018), insumand o suprafata totala de 66,4 milioane m². Suprafata medie a unei locuinte este de 45 m², iar numarul mediu de camere este de 2,7. In mediul urban sunt localizate 625.439 locuinte (43% din total) – in concordanta cu populatia domiciliata -, cu o medie de 45 m²/locuinta si 2,5 camere/locuinta. Mediului urban ii sunt specifice locuintele multifamiliale, in timp ce mediului rural locuintele individuale. Trei din patru cladiri unifamiliale au un sistem de incalzire pe baza de biomasa, iar in zonele rurale incalzirea locuintelor individuale este asigurata pe baza de sobe cu lemne. La nivel regional un numar total de 325.908 locuinte conventionale au beneficiat de lucrari de reabilitare termica, reprezentand 23% din totalul locuintelor. La nivel judetean se constata ca cele mai mari ponderi se inregistreaza in Bacau (26%), Iasi (29%) si Suceava (25%), in timp ce cele mai mici ponderi in Botosani, Neamt si Vaslui, cu cate 17%. Predomina locuintele reabilitate in mediul urban, existand diferente procentuale mari de la un judet la altul. Astfel, din numarul total de locuinte reabilitate, in mediul rural, judetele Vaslui si Botosani figureaza cu 9,7%, respectiv 17%, in timp ce judetele Neamt si Suceava cu 25%, respectiv 33%.</p> <p>In 2018, doar 14 localitati din regiune mai aveau sisteme de productie si distributie a energiei termice: Bacau, Botosani, Iasi, Pascani, Suceava, Radauti, Vatra Dornei, Campulung Moldovenesc, Vaslui, Barlad, Gura Humorului si comunele Tasca, Alexandru cel Bun si Saru Dornei. In timp, datorita fenomenului general de debransare a populatiei de la sistemele centralizate, cantitatea de energie termica produsa si livrata a scazut vertiginos - cele mai importante cantitati produse (consumate) fiind in Iasi (215 mii Gcal), Radauti (194 mii Gcal) si Bacau (113 mii Gcal). Debransarile din sistemul centralizat si recurgerea la solutii individuale de incalzire au avut loc, in principal, datorita eficientei scazute a sistemelor de productie a energiei termice pe baza de combustibili fosili.</p>
	<i>b (vii) Imbunatatirea protectiei naturii si a biodiversitatii, a infrastructurii verzi in special in mediul urban si reducerea poluarii</i>	<p>In anii 90, odata cu procesul de dezindustrializare, de reducere a capacitatii investitionale a autoritatilor locale la nivelul oraselor si de instabilitate legislativa s-au inmultit terenurile si suprafetele degradate, cladirile construite si nefinalizate, abandonate si/sau neutilizate. Acestea afecteaza mediul urban si implicit calitatea vietii populatiei. Procesele de retrocedare a spatiilor verzi dintre blocuri, inmultirea constructiilor noi, invadarea spatiului public si a spatiilor verzi cu masini pentru care nu exista locuri de parcare au condus in timp la diminuarea drastica a spatiilor verzi, cu precadere in marile ansambluri de locuit. Toate aceste aspecte au fost sustinute de catre reprezentantii administratiei publice locale in cadrul procesului de monitorizare al PDR NE 2014-2020, respectiv a Studiului privind disparitatile de tip urban-rural din regiunea Nord-Est . Spatiile verzi amenajate din mediul urban al regiunii Nord-Est insumau 3.253 hectare (2018) si reprezentau 12% din suprafata totala existenta la nivel national. Suprafata medie a spatiilor verzi amenajate pe locuitor din mediul urban este de 18 m²/loc, cu aprox. 2,5 m² mai putin decat media nationala. Din suprafata totala a spatiilor verzi amenajate in mediul urban, 26% sunt amplasate in judetul Iasi (849 hectare), 23% in judetul Bacau (763 hectare), 16% in judetul Suceava (547 hectare), 12% in judetul Neamt (396 hectare), 11% in judetul Vaslui (369 hectare) si 10% in judetul Botosani (329 hectare). In timp a avut loc o crestere cu 17% a suprafetei spatiilor verzi (2018 comparativ 2012), in total cu 491 ha (din care 339 ha in Iasi). Pentru a atinge tinta de 26 m²/loc, suprafata totala a spatiilor verzi amenajate din mediul urban ar trebui sa ajunga la 4.683 hectare⁴⁶. In regiune sunt localitati pentru care nivelul inregistrat are o valoare critica: Murgeni (1,2m²/loc), Flamanzi (1,7 m²/loc), Milisauti (1,8m²/loc), Cajvana (2,1mp/loc), Bicaz (2,4 mp/loc), Podu Iloaiei (2,7mp/loc), Liteni (3,9mp/loc, Roznov (5,78 mp/loc), Salcea (6,51 mp/loc), Radauti (7,30 mp/loc) si Dolhasca (8,7mp/loc). Fata de 2012 doar in 4 localitati din regiune s-a inregistrat o imbunatatire a situatiei: Vicovu de Sus, Frasin, Brosteni si Tg. Frumos. La polul opus, doar patru localitati</p>

⁴⁶ Raportat la populatia domiciliata in mediul urban in 2018

		urbane indeplineau normativul comunitar: Solca(68,5mp/loc), Targu Ocna (32,5mp/loc), Moinesti (29,2mp/loc) si Darmanesti (27,2mp/loc).
	<i>b (viii) Promovarea mobilitatii urbane multimodale sustenabile</i>	<p>In regiune, transportul public este organizat in 13 localitati urbane (2018), in crestere fata de 2012, cand doar 8 localitati dispuneau de vehicule pentru transportul public in comun. Localitatile deservite sunt Bacau, Moinesti, Onesti, Comanesti, Botosani, Iasi, Pascani, Piatra Neamt, Suceava, Campulung moldovenesc, Barlad, Husi si Vaslui. Parcul auto cuprindea un total de 606 vehicule, din care 157 tramvaie si 431 autobuze si microbuze. Cel mai mare numar de pasageri transportati a fost asigurat de transportul public in comun pe baza de autobuze si microbuze, circa 135.000 mii pasageri totali in 2018⁴⁷, reprezentand 64% din numarul total al pasagerilor transportati. Dintre acestia, 75% au fost in judetul Iasi. Transportul public pe baza de tramvaie se realizeaza in municipiile Iasi si Botosani, inregistrand o crestere aproape constanta in intervalul de analiza cu 35%, si insumand un numar total de 74.574 mii pasageri⁴⁸, preponderent in municipiul Iasi. Transportul electric se desfasoara doar in trei municipii Botosani, Iasi si Neamt, numarul pasagerilor transportati reprezentand doar o treime din totalul existent.</p> <p>In regiune, 14 localitati urbane (cele 6 municipii resedinta de judet, Gura Humorului, Husi, Flamanzi, Moinesti, Onesti, Siret, Vatra Dornei, Barlad) au elaborat planuri de mobilitate urbana durabila, prevazand actiuni dedicate dezvoltarii infrastructurii de transport urban si in general a mobilitatii urbane durabile. Acestea prevad actiuni cu un orizont de realizare 2030, cuprinzand 182 de proiecte cu un total de investitii de aprox 712 mil. Euro. Unitatile administrativ teritoriale au urmarit ca recomandarile si actiunile cuprinse in aceste documente sa fie corelate cu strategiile integrate de dezvoltare urbana si planurile de actiune pentru energie si clima.</p>
OP 3: O Europa mai conectata	<i>c (iii) Dezvoltarea unei mobilitati nationale, regionale si locale durabile, reziliente in fata schimbarilor climatice, inteligente si intermodale, inclusiv imbunatatirea accesului la TEN-T si a mobilitatii transfrontaliere</i>	<p>UAT-urile aflate de-a lungul drumurilor judetene sau nationale care se intersecteaza cu coridorul TEN-T (conectivitate directa) insumeaza aproximativ 1.900 mii locuitori (48% din populatia regiunii, reprezentate de 7 municipii, 23 de orase si 295 de comune). UAT-urile cu conectivitate indirecta cuprind o populatie totala de aproximativ 370 mii de loc. (9,5% din populatia regiunii), in timp ce, cele aflate de-a lungul drumurilor fara conectivitate cuprind 83 de mii de locuitori (2% din populatia regiunii) fiind reprezentate de 20 de comune si un oras (Cajvana). Calitatea si serviciile oferite de infrastructura de transport in regiune continua sa ramana sub nivelul comunitar, din cauza finantarii insuficiente, gradului de uzura si managementului deficitar, avand efecte negative asupra nivelului regional de competitivitate si a accesibilitatii regiunii la piete internationale. Conform PDR NE 2021-2027, ponderea drumurilor judetene in total drumuri publice este de 36%, totalizand 5.388 km. Din total, doar 41% reprezinta drumuri modernizate. Procentul variaza la nivel intraregional, fiind cuprins intre 10% in judetul Neamt si 78% in judetul Suceava. Desi situatia s-a imbunatatit in timp prin finalizarea investitiilor realizate pe POR 2007-2013, PNDR 2007-2013 si Programul National de Dezvoltarea Locala, gradul de modernizare este foarte redus si determina o accesibilitate si mobilitate reduca, in special intre comunitatile rurale/ orasele mici si mijlocii si zonele urbane functionale – conducand la instalarea barierelor in calea dezvoltarii economice si sociale, acce redus la serviciile publice de educatie si sanatate. Numarul total de accidente de circulatie rutiera produse in regiune reprezinta 17% din totalul la nivel national, in crestere cu 40% in ultimii 5 ani si cu 300% fata de 2007. Cele mai numeroase au fost in judetele Iasi si Suceava, iar cele mai putine in judetele Botosani si Vaslui. Pentru numarul total de raniti cresterile sunt si mai substantiale, de 6 ori mai multe in ultimii 10 ani. Mai mult, intensitatea accidentelor rutiere este dubla in regiune fata de nivelul mediu comunitar. Conform Studiului privind disparitatile de tip urban-rural din regiunea Nord-Est, parte din accidentele grave se petrec in zonele aflate in vecinatatea municipiilor mari si pe teritoriul localitatilor rurale aflate pe traseul drumurilor judetene. Totodata, un</p>

⁴⁷ In 2019 a avut loc o descrestere, pana la nivelul de 79.448 mii pasageri datorita lucrarilor de modernizare derulate in unele municipii resedinta de judet

⁴⁸ In 2019 a avut loc o descrestere, pana la nivelul de 36.137 mii pasageri datorita lucrarilor de modernizare derulate in unele municipii resedinta de judet

		procent ridicat din accidentele rutiere se petrec in interiorul localitatilor, implicand pietoni si biciclisti. Prin realizarea VO va fi deviat traficul in afara localitatilor, cu beneficii in cresterea vitezei de deplasare si marirea gradului de siguranta al tuturor participantilor la trafic, in timp ce modernizarea drumurilor judetene va contribui la imbunatatirea accesibilitatii la servicii publice si oportunitati de munca pentru populatia aflata in zonele rurale si in orasele de dimensiuni mici a regiunii.
OP4 – O Europa mai sociala	<i>d (ii) imbunatatirea accesului la servicii de calitate si favorabile incluziunii in educatie, formare si invatarea pe tot parcursul vietii prin dezvoltarea infrastructurii;</i>	In 2018 populatia scolara totala insuma 614.504 elevi si studenti (17% din total national), fiind in scadere pe toate nivelele: prescolar, primar, gimnazial (in special in rural), liceal si postliceal (exceptand invatamantul profesional). Pe ansamblu, scaderea populatiei scolare in invatamantul preuniversitar este de 6% in mediul urban si de 18,5% in mediul rural. Numarul studentilor a scazut cu 14% in ultimii 5 ani, pana la nivelul de 51.058 - datorita scaderii populatiei scolare, ratei scazute de promovare a bacalaureatului ⁴⁹ , cat si nivelului scazut al veniturilor populatiei. Desi in regiune figureaza 18% din populatia prescolara a RO, numarul gradinitelor reprezinta doar 9% din totalul national. Mai mult, datorita capacitatii insuficiente a infrastructurii educationale prescolare, rata de cuprindere a copiilor de varsta prescolara este 75% (85% RO), mai sever in mediul rural. Conform Strategiei privind modernizarea infrastructurii educationale 2017-2023 ⁵⁰ , unitatile scolare din regiune se confrunta cu utilitati scolare neadecvate (sistemele de incalzire, ventilatie, canalizare, colectare deseuri si conditii sanitare). Astfel, in judetul Vaslui, 70% din unitatile scolare de invatamant primar si secundar din judetul Vaslui nu beneficiaza de toaleta in interior (peste 30% din populatia scolara), in Botosani 60%, in Iasi, Bacau si Suceava cate 40%, iar in Neamt 28%. Accesul elevilor cu dizabilitati fizice este limitat: 60% din unitatile de invatamant din judetele Suceava si Vaslui sunt fara rampa de acces, in Iasi si Botosani 50%, iar in Neamt 35%. In acest context, doar doua treimi din totalul unitatilor scolare au autorizatie sanitara de functionare, situatia cea mai grava fiind in judetele Suceava (36%) si Botosani (55%). Fenomenul de supraaglomerare este prezent in unele areale, judetele afectate fiind Vaslui, Bacau, Suceava si Iasi. Fenomenul afecteaza in special scolile din mediul urban, in mediul rural intalnindu-se fenomenul invers.
OP 5 - O Europa mai aproape de cetateni prin promovarea dezvoltarii durabile si integrate a zonelor urbane, rurale si de coasta si a initiativelor locale	<i>e (i) favorizarea dezvoltarii integrate sociale, economice si de mediu la nivel local si a patrimoniului cultural, turismului si securitatii in zonele urbane;</i>	Conform PDR NE, regiunea are un potential turistic ridicat, dar insuficient fructificat. Numarul de turisti a crescut cu 66% in ultimii ani ajungand la 1,26 mil turisti, predominant in judetele Suceava (34%), Iasi (26%) si Neamt (20%). Durata medie de sedere a scazut (2 nopti/turist), fiind mai ridicata in statiunile balneare. Problemele enumerate in strategiile de dezvoltare locala vizeaza: degradarea monumentelor de patrimoniu (toate municipiile resedinta de judet, Vatra Dornei, Tirgu Ocna, Gura Humorului); existenta unor zone cu un grad avansat de degradare a constructiilor monument aflate in proprietate privata (Iasi); accesibilitatea reduasa catre obiectivele turistice din cauza starii avansate de degradare a cailor de acces (municipiile Iasi, Piatra Neamt, Vatra Dornei, orasul Tirgu Ocna); integrarea deficitara a obiectivelor turistice de interes regional in traseele turistice (Iasi, Suceava). Turismul balnear este o resursa putin exploatata de localitatile care au statutul de statiune balneoclimatica: Vatra Dornei, Slanic Moldova, Targu Ocna si arealul corespunzator zonei de agrement-tratament Nicolina din Iasi. In strategiile de dezvoltare locala dezvoltate de autoritatile publice din Slanic Moldova, Vatra Dornei, Tirgu Ocna, Moinesti, Tirgu Neamt, Iasi sunt mentionate: lipsa investitiilor in modernizarea si dotarea unitatilor turistice, a zonei de captare a izvoarelor si gazelor mofetice, in modernizarea capacitatilor de primire turistica si a bazei de tratament, neamenajarea izvoarelor minerale cu locuri pentru captare, neamenajarea minelor de sare din zona. Spatiile verzi - cu rol important in atractivitatea oraselor, are un nivel redus pentru o serie de orase cu potential turistic: Iasi, Piatra Neamt, Suceava, Slanic Moldova, Tirgu Neamt, Vatra Dornei si Gura Humorului. In unele municipii si statiuni turistice cu componenta balneara (Tirgu Ocna, Vatra Dornei, Moinesti) criminalitatea este mai ridicata, cu coeficienti de criminalitate superiori mediei nationale. O serie de orase au un potential agricol/zootehnic ridicat, care fructificat, poate conduce la dezvoltare locala: suprafete extinse cu livezi si

⁴⁹ Rata de promovare Bacalaureat : 2018 cuprinsa 69% in judetele Neamt si Vaslui si 81% in judetul Iasi, 2017 74% Neamt si 84% Suceava, 2016 67% Neamt si 80% Bacau, 2015 70% in Vaslui si Suceava si 80% Bacau

⁵⁰ Ministerul Educatiei si Cercetarii www.edu.ro - viziune globala pe termen lung 2025-2030, asupra dezvoltarii/consolidarii infrastructurii educationale si a formarii profesionale initiale si continue

		pepiniere pomicole (Falticeni); suprafata agricole (Liteni), ferme agricole (Dolhasca), legume si zarzavaturi (Tirgu Frumos).
	<i>e (ii) favorizarea dezvoltarii integrate sociale, economice si de mediu la nivel local si a patrimoniului cultural, turismului si securitatii in afara zonelor urbane</i>	Pornind de la nevoile cu care se confrunta sectorul turism-cultura, precum si de la potentialul fiecărei micro-regiuni acoperite de GAL-uri, au fost propuse prin strategiile de dezvoltare locala o serie de interventii, vizand conservarea mostenirii rurale si a traditiilor locale. Astfel, in GAL Tinutul Zimbrilor, dezvoltarea unor sate viabile prin inovare sociala, GAL Bucovina de Munte conservarea si valorificarea patrimoniului natural, cultural si traditional, GAL Cetatea Bucovinei dezvoltarea turismului, sprijinirea valorificarii produselor, serviciilor culturale si mestesugaresti, GAL Bazinul Dornelor ocrotirea mostenirii rurale – cultura, traditii, mestesuguri, GAL Ceahlau promovarea sectorului turistic si protejarea mostenirii naturale, culturale si istorice, GAL Sucevita Putna modernizarea patrimoniului cultural si natural al microregiunii Sucevita-Putna: manastirile, arta mestesugareasca, traditiile si obiceiurile locale.
	<i>Asigurarea functionarii sistemului de management</i>	<p>Pentru a asigura conditiile necesare pentru implementarea POR NE in vederea utilizarii eficiente a fondurilor alocate acestui program, este necesar ca Autoritatea de Management sa fie sprijinita prin intermediul asistentei tehnice. Asistenta tehnica se acorda conform prevederilor Regulamentului general comun, fondurile pot sprijini actiunile de pregatire, monitorizare, control, audit, evaluare, comunicare, inclusiv comunicare institutionala privind prioritatile politice ale Uniunii, vizibilitate, etc. In ceea ce priveste sprijinul pentru beneficiari, experinta 2007-2013 si 2014-2020 demonstreaza, in special in raport cu alte programe operationale, ca implementarea POR la nivel regional este mai apropiata de solicitantii si beneficiarii programului, avand astfel o intelegere mai buna a ceea ce trebuie realizat pe teren.</p> <p>Viziunea strategica a POR NE 2021-2027 se bazeaza pe recunoasterea faptului ca fiecare regiune trebuie sa isi maximizeze potentialul economic si social de dezvoltare astfel incat sa contribuie la cresterea economica nationala. Dezvoltarea socio-economica a regiunilor trebuie sa se construiasca pe experienta si cunostintele existente la nivel local/regional, precum si pe intelegerea nevoilor si a prioritatilor locale, in functie de potentialul si resursele proprii fiecărei regiuni (in sensul valorificarii experientei acumulate deja).</p> <p>Avand in vedere multitudinea tipurilor de activitati care vor fi implementate prin POR NE 2021 – 2027, precum si valoarea fondurilor alocate programului, utilizarea asistentei tehnice va contribui la: imbunatatirea sistemului de implementare a programului astfel incat institutiile implicate (autoritatea de management) sa poata realiza cu eficienta si eficacitate functiile indeplinite la nivel regional (pregatire, implementare, monitorizare, control, etc.); acordarea de sprijin specific pentru informarea si comunicarea catre potentialii beneficiari, beneficiarii de finantare POR, cat si catre publicul larg, in conditii de transparenta si tratament egal; cresterea valorii adaugate in implementarea programului in ceea ce priveste furnizarea de informatii catre beneficiari si consolidarea capacitatilor de monitorizare si suport pentru implementare, in ansamblu cat si pe probleme specifice. Sprijinul furnizat prin asistenta tehnica are in vedere, ca principiu, sustinerea unor “costuri ale calitatii”, plecand de la premisa, confirmata de experientele anterioare, ca lipsa calitatii in implementare are costuri mult mai mari. Astfel, se urmareste atingerea unui standard recunoscut de management al calitatii, in intregul sistem de implementare a programului. In acest sens, monitorizarea performantei in realizarea activitatilor specifice implementarii POR NE va adresa necesitatea de diminuare a erorilor in procese specifice, in vederea cresterii eficientei si eficacitatii in implementare. Asa cum reiese atat din experienta acumulata, cat si din studiile si evaluarile realizate, disponibilitatea resurselor necesare sprijinirii functionarii sistemului de implementare POR in perioada de programare 2007-2013 si 2014-2020 s-a dovedit a fi de o deosebita importanta. In acest sens, este necesara sprijinirea activitatilor specifice implementarii POR la nivel regional (pregatirea, selectia, evaluarea, verificarea cheltuielilor, auditul si monitorizarea proiectelor</p>

		<p>finantate, etc.). In ceea ce priveste acoperirea costurilor salariale, administrative si de functionare, finantarea AM POR NE se va realiza prin axa prioritara 7 si va fi rambursata pentru costuri directe, in conformitate cu Art.30 (4) al draftului de RDC. In cadrul asistentei tehnice vor fi organizate sesiuni de instruire specifica pentru beneficiari, va fi realizata diseminarea informatiilor si derularea activitatilor de informare si publicitate privind POR NE. Finantarea activitatilor aferente atributiilor AM POR se va realiza in cadrul unor decizii de finantare globale, multianuale.</p>
--	--	--

For the EMFF:

Table 1A			
Policy objective	Priority	SWOT analysis (for each priority)	Justification (summary)
		Strengths [10 000 per priority]	[20 000 per priority]
		Weaknesses [10 000 per priority]	
		Opportunities [10 000 per priority]	
		Threats [10 000 per priority]	
		Identification of needs on the basis of the SWOT analysis and taking into account the elements set out in Article 6(6) of the EMFF Regulation [10 000 per priority]	

1bis. Coordination, demarcation, complementarities between the Funds, and complementarities between the Funds and other Union instruments and funds (where a Partnership Agreement is not prepared)

Reference: Article 17(3) fifth subparagraph, CPR; Article 8(1)(b)(ii)-(iii), CPR

Text field [120 000]

2. Priorities

Reference: Article 17(2) and 17(3)(c) CPR

ID	Title [300]	TA	Basis for calculation	Fund	Category of region supported	Specific Objective selected
1	AP 1: Nord-Est - O regiune mai competitiva, mai inovativa	No		ERDF	Less developed	OS a (i)
						OS a (iii)
						OS a (iv)
2	AP 2: Nord-Est - O regiune mai digitalizata	No		ERDF	Less developed	OS a (ii)
						OS a (iv)
3	AP 3: Nord-Est – O regiune durabila, mai prietenoasa cu mediul	No		ERDF	Less developed	OS b (i)
						OS b (vii)
						OS b (viii)
4	AP 4: Nord-Est – O regiune mai accesibila	No		ERDF	Less developed	OS c (iii)
5	AP 5: Nord-Est – O regiune educata	No		ERDF	Less developed	OS d (ii)
6	AP 6: Nord-Est – O regiune mai atractiva	No		ERDF	Less developed	OS e (i)
						OS e (ii)
7	AP 7: Asistentă tehnică	Yes		ERDF	Less developed	NA
..	Dedicated priority youth employment)	No		ESF+		
..	Dedicated priority CSRs	No		ESF+		
..	Dedicated priority Innovative actions	No		ESF+		SO 8
	Dedicated priority Material deprivation	No		ESF+		SO 9

2.A Priorities other than technical assistance

2.A.1 Title of the priority [300] (repeated for each priority)*

AP 1: Nord-Est – O regiune mai competitiva, mai inovativa

Reference: Article 4(1), 10 and 13 ESF+

☐ This is a priority dedicated to youth employment
☒ This is a priority dedicated to innovative actions
☐ This is a priority dedicated to support to the most deprived under the specific objective set out in point (xi) of Article 4(1) of the ESF+ regulation**
☐ This is a priority dedicated to support to the most deprived under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ regulation ⁵¹

* Ticking box applicable to ESF+ priorities. In case of EMFF, title of the priority is pre-defined.

** If marked go to section 2.A.2.a

2.A.2 Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention (not applicable to the EMFF) [This was point 2.1.1.3 in the Commission proposal and has been moved up following changes in Article 17(3)(c) CPR]

Reference: Article 17(3)(c) CPR

Table 4: Dimension 1 – intervention field				
Priority No	Fund	Category of region ⁵²	Code	Amount (Mil. EUR)
AP1	FEDR	Mai puțin dezvoltată		507,78
	BS			

Table 5: Dimension 2 – form of support				
Priority No	Fund	Category of region ⁵³	Code	Amount (EUR)

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus

⁵¹ In case resources under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ Regulation are taken into account for the purposes of Article 7(4) of the ESF+ Regulation.

⁵² Not relevant for CF

⁵³ Not relevant for CF

Priority No	Fund	Category of region ⁵⁴	Code	Amount (EUR)	

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes					
Priority No	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)	

2.A.3 Specific objective⁵⁵ (Investment for Jobs and Growth goal) repeated for each selected specific objective for priorities other than technical assistance

a (i) Dezvoltarea capacitatilor de cercetare si inovare si adoptarea tehnologiilor avansate

2.A.3.1 Interventions of the Funds

Reference: Article 17(3)(d)(i),(iii),(iv),(v),(vi);

The related types of actions – Article 17(3)(d)(i) CPR; Article 6(2) ESF+

Principalele actiuni care se urmaresc in cadrul acestui obiectiv specific sunt legate de consolidarea capacitatii si cresterea atractivitatii sistemului regional de inovare, prin actiuni menite sa sprijine implementarea specializarii inteligente, incurajarea colaborarii dintre cercetare si industrie, dezvoltarea si valorificarea infrastructurilor de cercetare, investitiile pentru inovare in companii si consolidarea ecosistemului antreprenorial care favorizeaza aparitia si maturizarea start-up/spin-off inovative in domeniile RIS3 Nord-Est. De asemenea, se identifica integrarea organizatiilor CDI in structuri, parteneriate si proiecte de colaborare inovativa internationale.

Masurile propuse au drept scop sprijinirea celor mai slabe verigi ale actualului lant valoric al inovarii: cercetarea orientata catre nevoile pietei, testarea si validarea conceptelor inovative, transformarea ideilor inovative in afaceri. De asemenea, masurile au in vedere intarirea capacitatii intermediarilor de inovare (incubatoare&acceleratoare de afaceri, entitati de transfer tehnologic si clustere) care vor contribui la consolidarea ecosistemului de inovare regional si la intensificarea activitatilor inovative in lanturile de valoare relevante pentru cresterea economica a regiunii.

Tipuri de operatiuni ce vor fi finantate:

1. integrarea organizatiilor CDI in structuri, parteneriate si proiecte de cooperare interregionale si internationale, alinate domeniilor RIS3. Se vor sprijini printr-un mecanism de selectie competitiv, proiecte care asigura:
 - a. participarea, in calitate de partener asociat, la implementarea unor proiecte inovative aprobate in cadrul programelor europene centralizate de cooperare interregionala sau Orizont Europa;
 - b. participarea la activitatile platformelor tematice de specializare inteligenta ale JRC (Platformele S3), inclusiv formarea de aliante strategice interregionale pentru pregatirea si depunerea de proiecte inovative;
 - c. aderarea la structuri asociative/parteneriale transnationale si participare la activitati pregatitoare pentru depunere de proiecte in cadrul initiativelor Institutului European pentru Inovare si Tehnologie(EIT) - Comunitatile pentru Inovare si Cunoastere (KICs), Reteaua Europeana a Regiunilor pentru Inovare si Cercetare (ERRIN), etc.

⁵⁴ Not relevant for CF

⁵⁵ Except for a specific objective set out in Article 4(1)(c)(xi) of the ESF+ Regulation.

2. consolidarea capacității de cercetare-inovare la nivel regional, inclusiv a întreprinderilor și promovarea colaborării între organizațiile CDI și mediul de afaceri, prin operațiuni de tipul:
- activități de cercetare-inovare și investiții în organizațiile CDI pentru dezvoltarea infrastructurilor proprii și orientarea cercetării spre nevoile identificate în procesul de descoperire antreprenorială;
 - activități de cercetare-inovare și investiții în organizațiile CDI în vederea pregătirii ofertei de cercetare pentru piață (transfer de know-how, marketing, obținerea, validarea și protejarea brevetelor, etc); componenta în corelare cu măsura OS(iv) dedicată dezvoltării de competențe pentru comercializarea rezultatelor cercetării;
 - activități de cercetare-inovare și investiții în necesare pentru crearea, dezvoltarea sau modernizarea capacității de cercetare-inovare și/sau valorificarea rezultatelor cercetării aferente nevoilor identificate în procesul de descoperire antreprenorială;
 - activități de cercetare-inovare și investiții în întreprinderi necesare pentru validarea unui concept inovativ în IMM;
 - finanțarea proiectelor inovative ale IMM, care primesc marca Seal of Excellence în Programul Orizont Europa.

Proiectele care vizează infrastructura CDI vor fi identificate printr-un apel deschis regional și vor urmări criteriile de selecție corelate cu cele din Roadmap național pentru infrastructurile de cercetare din România⁵⁶ (în curs de actualizare) care se focusează pe infrastructura mare CDI, de interes European.

Proiectele de validare a conceptelor inovative în IMM au în vedere, între altele, posibilitatea utilizării unor servicii oferite de furnizori și experți CDI naționali (inclusi în bazele de date publicate în platformele ERRIS-Engage în Romanian Research Infrastructures <https://uefiscdi.gov.ro/platforma-erris> și BRAINMAP-Platforma comunității actorilor din cercetare inovare și antreprenoriat din România <https://uefiscdi.gov.ro/platforma-brainmap>) sau internaționali.

Proiectele care primesc marca Seal of Excellence în programul Orizont Europa vor putea primi finanțare printr-un mecanism de evaluare simplificat.

3. dezvoltarea capacității de transfer tehnologic regional. Sunt vizate apeluri competitive de proiecte pentru:
- investiții în crearea sau dezvoltarea infrastructurii și serviciilor de ITT acreditate conform HG 406/2003⁵⁷ (inclusiv promovarea serviciilor și participare la activități de internaționalizare); componenta în corelare cu măsura OS(iv) dedicată dezvoltării de competențe pentru livrare și promovare servicii și cu POCIDIF AP3 Dezvoltarea capacității CDI a organizațiilor de cercetare (institute naționale CDI și HUB-uri naționale de competențe)
 - investiții în IMM pentru implementarea unui transfer tehnologic, inclusiv achiziția de servicii de la organizații CDI sau entități de transfer tehnologic
4. dezvoltarea clusterelor, cu accent pe exploatarea inovativă și completarea verigilor lipsă din cadrul lanțului de valoare. Sunt vizate proiecte selectate în apel competitiv de proiecte care integrează operațiuni de tipul:
- investiții directe în startup-uri și IMM-urilor membre în vederea dezvoltării de noi activități industriale, în corelare cu nevoile evidențiate din analiza lanțului valoric
 - proiecte de cercetare-inovare, derulate de către entitatea de management în beneficiul creșterii competitivității companiilor membre
 - întărirea capacității clusterului pentru managementul și exploatarea lanțului de valoare (inclusiv internaționalizare și conectare la platforme/rețele colaborative)

Intervențiile sunt susținute de elementele de ordin strategic prezente în PDR NE 2021-2027, prioritatea nr.1 dezvoltarea unei economii competitive, măsurile 1.1.1 dezvoltarea inovării și promovarea transferului tehnologic și 1.1.2 sprijinirea cercetării private și publice pentru dezvoltarea și fructificarea de soluții integrate. Mai mult, este corelată cu RIS3 Nord-Est 2021-2027, prioritatea nr. 2 sprijinirea întreprinderilor inovative și prioritatea nr. 3 sprijinirea inițiativelor de clusterizare și internaționalizare și cu următoarele măsuri din Strategia Națională de Specializare Inteligență : Susținerea cercetării de la idee la piață(OS2.1), Colaborări multiactor(OS2.2), Incubatoare și acceleratoare(OS5.1), Investiții interregionale pentru inovare (OS6.1) Suport pentru CDI internațional(OS6.2). Intervențiile propuse sunt corelate cu POCU 2021-2027, Axa prioritară 4. Adaptarea ofertei de educație și formare profesională la dinamica pieței muncii și la provocările inovării și progresului tehnologic și Axa prioritară 9: Consolidarea participării populației în procesul de învățare pe tot parcursul vieții pentru facilitarea tranzițiilor și a mobilității precum și cu PO Crestere Inteligență și Digitalizare, Axa Prioritară 1 Cresterea productivității economice prin cercetare și inovare. De asemenea se corelează cu Documentul de Politică Industrială a României , Direcția principală de acțiune 4.2 Linii de finanțare pentru creșterea competitivității economice(eficiența energetică, bioeconomie, tehnologii inovative, cluster). Intervențiile propuse pentru obiectivul specific (iv) se corelează și cu intervențiile propuse prin POAT 2021-2027, Axa Prioritară 3 Îmbunătățirea capacității de gestionare și implementare a fondurilor FEDR, FC, FSE+ și FTE, POCU 2021-2027, Axa prioritară 9: Consolidarea participării populației în procesul de învățare pe tot parcursul vieții pentru facilitarea tranzițiilor și a mobilității.

⁵⁶ <http://www.research.gov.ro/uploads/cric/roadmap-national-1-august-2017.pdf>

⁵⁷ HG 406/2003 pentru aprobarea Normelor metodologice specifice privind constituirea, funcționarea, evaluarea și acreditarea entităților din infrastructura de inovare și transfer tehnologic, precum și modalitatea de susținere a acestora

The main target groups - Article 17(3)(d)(iii):

<p><i>Text field [1 000]</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - antreprenori - cercetatori - angajati cu studii superioare din cadrul companiilor, entitati CDI, ITT, entitati de management ale clusterelor, entitati de administrare a unor incubatoare, acceleratoare, parcuri stiintifice si tehnologice - microintreprinderi, IMM-uri, intreprinderi mari - universitati - organizatii CDI - clustere - entitati de inovare si transfer tehnologic, inclusiv parcuri stiintifice si tehnologice - structuri suport pentru afaceri din categoriile incubatoare, acceleratoare
--

Specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – Article 17(3)(d)(iv)

<p><i>Text field [2 000]</i></p>

The interregional and transnational actions –Article – 17(3)(d)(v)

<p><i>Text field [2 000]</i></p>

The planned use of financial instruments – Article – 17(3)(d)(vi)

<p><i>Text field [1 000]</i></p>

2.A.3.2 Indicators

Reference: Article 17(3)(d)(ii) CPR

Table 2: Output indicators								
Priorit y	Specific objective (Investmen t for Jobs and Growth goal or EMFF)	Fund	Categor y of region	ID [5]	Indicator [255]	Measuremen t unit	Mileston e (2024)	Targe t (2029)
AP 1	a (i) Dezvoltarea capacitatilor de cercetare si inovare si adoptarea tehnologiilor avansate	FED R	Mai putin dezvoltata	RCO 01	Intreprinderi care beneficiaza de sprijin (din care: micro, medii, mari)	Intreprinderi		
				RCO 02	Intreprinderi care beneficiaza de sprijin prin granturi	Intreprinderi		
				RCO 04	Intreprinderi care	Intreprinderi		

					beneficiaza de sprijin non-financiar			
				RCO 05	Intreprinderi nou infiintate care beneficiaza de sprijin	Intreprinderi		
				RCO 06	Cercetatori care lucreaza in centre de cercetare care beneficiaza de sprijin	norme intregi(FTE) anuale		
				RCO 07	Institutii de cercetare care participa la proiecte de cercetare comune	organizatii CDI		
				RCO 08	Valoarea nominala a echipamentelor pentru cercetare si inovare	Euro		
				RCO 10	Intreprinderi care coopereaza cu institutii de cercetare	Intreprinderi		
				RCO 15	Capacitati create pentru pepinierele de afaceri	Intreprinderi		
				Indicator specific	Proiecte de cooperare interregionala inovativa promovate	Organizatii CDI		
				Indicator specific	Intermediari de inovare care beneficiaza de sprijin financiar	Organizatii suport		

Table 3: Result indicators											
Prior ity	Specific objectiv e (Invest ment for Jobs and Growth goal or EMFF)	Fund	Categ ory of region	ID [5]	Indicat or [255]	Measure ment unit	Baseli ne or refere nce value	Refere nce year	Tar get (202 9)	Sou rce of data [200]	Comm ents [200]
AP 1	a (i) Dezvolta rea capacitat ilor de cercetare si inovare si adoptare a tehnologi ilor avansate	FE DR	Mai putin dezvolt ata	RC R 01	Locuri de munca create in entitatile care beneficia za de sprijin	Norme de lucru intregi (FTE) anuale					
				RC R 02	Investitii private care complete aza sprijinul public (din care: granturi, instrumen te financiare)	Euro					
				RC R 03	IMM-uri care introduc inovatii in materie de produse sau proces	Intreprinder i					
				RC R 04	IMM-uri care introduc inovatii in materie de comercial izare sau organizare	Intreprinder i					
				RC R 05	IMM-uri care introduc inovatii la nivel intern	Intreprinder i					
				RC R 06	Cereri de brevete depuse	aplicatii pentru brevete					

				RC R 07	Cereri de inregistra re a marcilor si design	aplicatii pentru marci si design depuse la EUIPO					
				RC R 17	Intreprind eri noi care rezista in piata	Intreprinder i					
				RC R 18	IMM-uri care utilizeaza servicii de incubare anual dupa crearea acestui	Intreprinder i					

a (iii) Impulsionarea cresterii si competitivitatii IMM-urilor

2.A.3.1 Interventions of the Funds

Reference: Article 17(3)(d)(i),(iii),(iv),(v),(vi);

The related types of actions – Article 17(3)(d)(i) CPR; Article 6(2) ESF+

Principalele actiuni incluse in acest obiectiv specific vizeaza investitiile directe in sectorul IMM pentru dezvoltarea capacitatilor de productie, pentru introducerea noilor tehnologii si pentru implementarea unor solutii de economie circulara. Scopul acestor investitii este de a creste nivelul de tehnologizare, productivitatea si eficienta utilizarii resurselor in companiile in domeniile competitive ale regiunii, cu precadere in sectoarele RIS3. Proiectele promovate in cadrul acestui obiectiv specific, vor avea in vedere si includerea de masuri dedicate acumularii de catre angajati de competente specifice si know-how aferent operarii cu noile tehnologii, precum si activitatilor de internationalizare.

Tipurile de interventii avute in vedere sunt:

- 1) investitii pentru facilitarea cresterii si dezvoltarii tehnologice a companiilor. Sunt vizate apeluri competitive pentru selectarea de proiecte care vor include operatiuni de tipul:
 - investitii in active fixe corporale si necorporale in microintreprinderi si IMM-uri pentru dezvoltarea capacitatii de productie,
 - investitii pentru adaptarea la situatii de criza cauzate de provocari societale majore (ex. Pandemie Covid-19),
 - investitii pentru achizitia de noi tehnologii
 - certificare produse/servicii,
 - investitii pentru automatizare, robotica, inteligenta artificiala,
 - investitii pentru implementare solutii pentru customizare de masa (imprimare 3D, manufacturare digitala directa)
 - design industrial
 - achizitia unor servicii de formare pentru dezvoltarea unor competente specifice noilor tehnologii sau care contribuie la promovarea specializarii inteligente (categoriile modernizare industriala - modernizarea proceselor de productie prin noi tehnologii, noi tehnologii de prototipare si testare, inovare bazata pe design, lanturi de valoare sau managementul schimbarii - modelarea afacerii, managementul inovarii, internationalizarea si cooperarea), participarea la stagii de pregatire sau inchirierea de personal inalt calificat in domeniile mentionate
 - achizitii necesare pentru activitati de internationalizare, inclusiv dezvoltarea unor strategii de export, a unor instrumente de marketing, participarea la targurile de tehnologie Europene, evenimente de brokeraj si matchmaking si aderarea la retele colaborative regionale/nationale/europene

- 2) implementarea mecanismelor de economie circulara in companiile regionale. Sunt vizate proiecte selectate in apel competitiv de proiecte care integreaza operatiuni de tipul:
- investitii necesare pentru recuperarea, reutilizarea si revalorificarea unor materii prime, materiale, si produse prin reintroducerea in procesul de fabricatie principal sau crearea de noi produse/servicii
 - investitii pentru obtinerea, validarea si protejarea marcii inregistrate si altor active necorporale care apartin companiei
 - inchirierea de personal cu inalta calificare de la o organizatie de cercetare sau de la o intreprindere mare
 - achizitia unor servicii de consultanta si formare pentru dezvoltarea unor competente specifice
- 3) dezvoltarea capacitatii ecosistemului antreprenorial de inovare pentru crearea, maturizarea si internationalizarea start-up / spin-off in domenii de specializare inteligenta. Sunt vizate proiecte selectate in apel competitiv de proiecte care integreaza operatiuni de tipul:
- investitii pentru crearea si dezvoltarea incubatoarelor si acceleratoarelor de afaceri, inclusiv formarea competentelor echipei si promovarea serviciilor de incubare/accelerare
 - crearea sau dezvoltarea in cadrul incubatoarelor si acceleratoarelor de afaceri, a unor programe de asistenta pentru crearea echipelor de start-up, formarea abilitatilor, atitudinilor si culturii antreprenoriale;
 - crearea sau dezvoltarea in cadrul incubatoarelor sau acceleratoarelor de afaceri, a unor programe de asistenta si preaccelerare dedicate startup-urilor (0-1 an) pentru dezvoltarea unui prototip minim viabil si lansarea acestuia pe piata;
 - crearea sau dezvoltarea in cadrul incubatoarelor sau acceleratoarelor de afaceri, a unor programe de accelerare a proceselor de maturizare si evolutie a start-up-urilor(0-1 an) dupa primul client si de conectare a acestora la pietele si ecosistemele antreprenoriale europene si globale;
 - crearea sau dezvoltarea in cadrul incubatoarelor sau acceleratoarelor de afaceri, a unor programe pentru atragerea si stabilirea in regiune a startup-urilor/ IMM-urilor din alte tari.

Interventiile sunt sustinute de elementele de ordin strategic prezente in PDR NE 2021-2027, prioritatea nr.1 dezvoltarea unei economii competitive, masura 1.2.1 Sprijinirea tinerilor antreprenori si cresterea accesului firmelor infiintate la servicii noi, de calitate si 1.3.1 Dezvoltarea domeniilor competitive, a sistemelor productive integrate si internationalizarea acestora.

The main target groups - Article 17(3)(d)(iii):

Text field [1 000]

antreprenori

angajati din companii

microintreprinderi, IMM-uri, intreprinderi mari

structuri suport pentru afaceri din categoriile incubatoare, acceleratoare

Specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – Article 17(3)(d)(iv)

Text field [2 000]

The interregional and transnational actions –Article – 17(3)(d)(v)

Text field [2 000]

The planned use of financial instruments – Article – 17(3)(d)(vi)

Text field [1 000]

2.A.3.2 Indicators

Reference: Article 17(3)(d)(ii) CPR

Table 2: Output indicators								
Priority	Specific objective (Investment for Jobs and Growth goal or EMFF)	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Milestone (2024)	Target (2029)
AP 1	a (iii) Impulsionarea cresterii si competitivitatii IMM-urilor	FEDR	Mai putin dezvoltata	RCO 01	Intreprinderi care beneficiaza de sprijin (din care: micro, medii, mari)	Intreprinderi		
				RCO 02	Intreprinderi care beneficiaza de sprijin prin granturi	Intreprinderi		
				RCO 04	Intreprinderi care beneficiaza de sprijin non-financiar	Intreprinderi		
				RCO 101	Intreprinderi care investesc in aptitudini pentru specializare inteligenta	Intreprinderi		

Table 3: Result indicators											
Prior ity	Specific objectiv e (Investm ent for Jobs and Growth goal or EMFF)	Fund	Categ ory of region	ID [5]	Indicat or [255]	Measure ment unit	Baseli ne or refere nce value	Refere nce year	Tar get (202 9)	Sou rce of data [200]	Comm ents [200]
AP 1	a (iii) Impulsion area cresterii si competitiv itatii IMM- urilor	FE DR	Mai putin dezvolt ata	RC R 19	Intreprin deri cu cifra de afaceri crescuta	Intreprinder i					
				RC R 98	Angajati ai IMM care finalizea za cursuri pentru specializ are inteligent a, tranzitie industrial a si antrepren oriat	persoane					

a (iv) dezvoltarea competentelor pentru specializarea inteligenta, tranzitie industrială si antreprenoriat

2.A.3.1 Interventions of the Funds

Reference: Article 17(3)(d)(i),(iii),(iv),(v),(vi);

The related types of actions – Article 17(3)(d)(i) CPR; Article 6(2) ESF+

Interventiile localizate in acest obiectiv specific au drept scop cresterea capacitatii administrative a actorilor care participa la procesul de descoperire antreprenoriala pentru identificarea si formularea solutiilor inovative, pentru transformarea acestora in proiecte viabile si pentru contributie eficienta la elaborarea, implementarea si monitorizarea strategiei de specializare inteligenta a Regiunii Nord-Est.

1. dezvoltarea competentelor la nivelul entitatilor implicate in procesul de descoperire antreprenoriala, in special IMM si organizatii CDI adecvate sustinerii specializarii inteligente. Sunt vizate selectarea prin apel competitiv a urmatoarelor tipuri de proiecte:
 - formarea de competente cheie (sectoriale si orizontale) in interiorul microecosistemelor de inovare asociate descoperirilor antreprenoriale din fiecare domeniu cu potential de specializare inteligenta regional (inclusiv maparea nevoilor de formare, dezvoltarea programului de formare, implementarea si evaluarea si diseminarea rezultatelor)
 - formarea de competente in cadrul echipelor atasate entitatilor de inovare si transfer tehnologic acreditate, pentru livrarea si promovarea serviciilor, retelizare internationala
 - dezvoltarea capacitatii echipelor de cercetatori din cadrul universitatilor publice din regiune de a identifica rezultate ale cercetarii cu potential de piata, a dezvolta si implementa strategii de comercializare a acestora, de a gestiona parteneriate si negocieri cu industria
2. dezvoltarea capacitatii administrative a actorilor implicati in elaborarea, implementarea, monitorizarea, evaluarea si revizuirea strategiilor de specializare inteligenta. De referinta vor fi indicatiile metodologice si rapoartele elaborate de Comisia Europeana, Centrul Comun de Cercetare al DG Regio (JRC) si comunitatea internationala de experti in domeniul specializarii inteligente. Este vizata selectarea prin apel competitiv a unor proiecte care vizeaza urmatoarele operatiuni:
 - dezvoltarea capacitatii administrative a Consorțiului Regional de Inovare, Comisiei Consultative Academice a Biroului de Gestionare RIS3 si Biroului de Specializare Sectoriala din cadrul ADR pentru actualizarea, monitorizarea si evaluarea rezultatelor RIS3 Nord-Est prin instruiuri, ateliere de lucru, vizite de studiu pentru reprezentanti selectati din aceste structuri,
 - elaborarea unei metodologii de monitorizare RIS3 si achizitionarea unui instrument informatic adecvat gestionarii datelor privind RIS3 Nord-Est
3. dezvoltarea capacitatii regionale de operationalizare a propunerilor de proiecte aferente RIS3 prin crearea unei structuri de tip one-stop-shop regional, dedicata sprijinirii promotorilor si proiectelor CDI. Este vizata selectarea unui proiect, cu o durata de min 5 ani, care va integra urmatoarele operatiuni: investitii pentru dezvoltarea structurii, inclusiv pentru accesibilitate si vizibilitate, achizitia de instrumente si sisteme informatice necesare gestionarii bazelor de date, asistenta financiara pentru dezvoltarea si promovarea gamei de servicii(achizitia de servicii de formare, organizare de evenimente, informare si publicitate), asigurarea functiei de observator tehnologic regional. Operatiunea isi propune sprijinirea dezvoltarii competentelor firmelor de consultanta din regiune pentru identificarea si elaborarea de documentatii (cereri de finantare din programe nationale/europene/internationale) pentru proiecte inovative de specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat. Dezvoltarea competențelor pentru specializarea inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat poate fi realizată, de exemplu, prin intermediul unor stagii, acorduri/contracte pentru formare profesională și colaborari cu clienți și consultanți.

The main target groups - Article 17(3)(d)(iii):

Reprezentanti cvadruplu helix inovare regional

Specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – Article 17(3)(d)(iv)

Text field [2 000]

The interregional and transnational actions –Article – 17(3)(d)(v)

Text field [2 000]

The planned use of financial instruments – Article – 17(3)(d)(vi)

Text field [1 000]

2.A.3.2 Indicators

Reference: Article 17(3)(d)(ii) CPR

Table 2: Output indicators								
Priorit y	Specific objective (Investment for Jobs and Growth goal or EMFF)	Fund	Categor y of region	ID [5]	Indicator [255]	Measuremen t unit	Mileston e (2024)	Targe t (2029)
AP 1	<i>a (iv) dezvoltarea competentelor pentru specializarea inteligenta, tranzitie industriala si antreprenoria t</i>	FED R	Mai putin dezvoltata	RCO 04	Intreprinder i care beneficiaza de sprijin non- financiar	Intreprinderi		
				Indicato r specific	Participanti EDP care dezvolta aptitudini pentru specializare ineligenta	Persoane		
				Indicato r specific	Capacitati create pentru servicii suport in proiecte CDI si digitalizare	Entitati		

Table 3: Result indicators											
Prior ity	Specific objectiv e (Invest ment for Jobs and Growth goal or EMFF)	Fund	Categ ory of regio n	ID [5]	Indicat or [255]	Measure ment unit	Baseli ne or refere nce value	Refere nce year	Tar get (202 9)	Sou rce of data [200]	Comm ents [200]
AP 1	a (iv) dezvoltar ea competen telor pentru specializ area inteligent a, tranzitie industrial a si antrepren oriat	FE DR	Mai putin dezvolt ata	RCR 98	Angajati ai IMM care finalizea za cursuri pentru specializ are inteligent a, tranzitie industrial a si antrepren oriat	persoane					
				Indic ator specif ic	Proiecte CDI promova te	Nr					

AP 2: Nord-Est – O regiune mai digitalizata

Reference: Article 4(1), 10 and 13 ESF+

☐ This is a priority dedicated to youth employment
☒ This is a priority dedicated to innovative actions
☐ This is a priority dedicated to support to the most deprived under the specific objective set out in point (xi) of Article 4(1) of the ESF+ regulation**
☐ This is a priority dedicated to support to the most deprived under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ regulation ⁵⁸

* Ticking box applicable to ESF+ priorities. In case of EMFF, title of the priority is pre-defined.

** If marked go to section 2.A.2.a

2.A.2 Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention (not applicable to the EMFF) [This was point 2.1.1.3 in the Commission proposal and has been moved up following changes in Article 17(3)(c) CPR]

Reference: Article 17(3)(c) CPR

Table 4: Dimension 1 – intervention field				
Priority No	Fund	Category of region ⁵⁹	Code	Amount (Mil. EUR)
AP2	FEDR	Mai puțin dezvoltată		475,02
	BS			

Table 5: Dimension 2 – form of support				
Priority No	Fund	Category of region ⁶⁰	Code	Amount (EUR)

⁵⁸ In case resources under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ Regulation are taken into account for the purposes of Article 7(4) of the ESF+ Regulation.

⁵⁹ Not relevant for CF

⁶⁰ Not relevant for CF

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus					
Priority No	Fund	Category of region ⁶¹	Code	Amount (EUR)	

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes				
Priority No	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)

2.A.3 Specific objective⁶² (Investment for Jobs and Growth goal) repeated for each selected specific objective for priorities other than technical assistance

a (ii) Fructificarea avantajelor digitalizarii, in beneficiul cetatenilor, al companiilor si al guvernelor

2.A.3.1 Interventions of the Funds

Reference: Article 17(3)(d)(i),(iii),(iv),(v),(vi);

The related types of actions – Article 17(3)(d)(i) CPR; Article 6(2) ESF+

<p>La nivelul regiunii Nord-Est documentele strategice curente SIDU si SDL ale municipiilor si oraselor prevad actiuni de digitalizare a serviciilor publice cu un orizont de realizare care se intinde pana la nivelul anului 2027. Astfel, sunt peste 50 proiecte cu un buget total de aproximativ 40 mil. euro, din care aprox. 4 mil. sunt aferente proiectelor de digitalizare a sistemului de invatamant. Localitatile urbane care au prevazut actiuni de digitalizare sunt cele 6 municipii resedinta de judet, precum si Moinești, Darmanesti, Pascani, Tg. Neamt, Radauti, Falticeni, Gura Humorului Husi, Barlad si Negresti.</p> <p>Elaborarea strategiei RIS3 NE a presupus si derularea unui proces de descoperire antreprenoriala. Astfel, in cadrul apelului regional RIS3 din anul 2017 au fost colectate 129 de propuneri de proiecte, din care 44 pe domeniul TIC: 9 in judetul Bacau, 1 in Botosani, 30 in Iasi, 3 in Suceava si 1 in Vaslui. In 2018 a fost organizat un nou apel, a carui rezultat s-a concretizat in colectarea a 39 propuneri de proiecte, din care 14 pe domeniul TIC, localizate in judetele Bacau, Iasi si Suceava.</p> <p>Operatiuni vizate si tipuri de actiuni :</p> <ol style="list-style-type: none"> digitalizarea administratiei si serviciilor publice la nivel local (servicii si utilitati publice, monitorizare energie, mediu, iluminat public, siguranta publica, sisteme GIS) <ul style="list-style-type: none"> - dotarea cu echipamente hardware si instrumente software necesare crearii de platforme pentru managementul documentelor oficiale emise de autoritati, colectarea de taxe, etc;

⁶¹ Not relevant for CF

⁶² Except for a specific objective set out in Article 4(1)(c)(xi) of the ESF+ Regulation.

- dezvoltarea si popularea bancilor de date necesare pentru gestiunea automata a datelor, ca suport informational necesar desfasurarii activitatii in institutiile publice;
- digitalizarea sistemului de iluminat public, prin utilizarea tehnologiilor care permit reglarea fluxului luminos prin sistem de telegestiune;
- dotarea institutiilor publice cu sisteme inteligente de contorizare, urmarire si inregistrare a consumurilor energetice, si/ sau, dupa caz, instalarea unor sisteme de management energetic integrat, precum sisteme de automatizare, control si/sau monitorizare, care conduc la economia de energie la nivelul sistemelor tehnice ale cladirilor;
- crearea de platforme on-line pentru promovarea patrimoniului natural si cultural;
- dotarea muzeelor si a altor monumente istorice cu dispozitive pentru crearea realitatii virtuale, aplicatii multimedia dezvoltate pentru tururi virtuale;
- dezvoltarea sistemelor de bilete virtuale pentru vizitarea obiectivelor turistice;
- montarea de stalpi si dotarea cu hotspoturi WiFi, panouri de afisaj digital outdoor, camere video pentru supravegherea diferitelor obiective, senzori IoT.

2. digitalizarea in invatamantul preuniversitar, profesional si tehnic/dual si universitar

- crearea si dezvoltarea de platforme digitale de comunicare si schimb de documente (inclusiv lectii digitalizate), baze de date si biblioteci virtuale pentru elevi si studenti, parinti si scoala, live streaming, dotarea cu echipamente si infrastructura de proiectare si mapare video.

3. transformarea digitala a companiilor prin adoptarea tehnologiilor si instrumentelor digitale

- investitii pentru facilitarea transformarii digitale, prin operatiuni de tipul: utilizarea de instrumente digitale, de servicii si echipamente necesare pentru transformarea digitala (digitalizarea comunicarii cu consumatorul/clientul, digitalizarea colectarii datelor, digitalizarea proceselor interne, dezvoltarea de mail-room-uri digitale, etc.)
- investitii pentru implementarea solutiilor de securitate cibernetica in companii.

Interventiile sunt corelate cu elementele de ordin strategic prevazute in PDR NE 2021-2027, prioritatea nr. 1 „Dezvoltarea unei economii competitive”, masura 1.4.1 „Folosirea avantajelor tehnologiei informatiei si comunicatiilor in economie si serviciile publice”.

The main target groups - Article 17(3)(d)(iii):

*Populatia care beneficiaza de acces digital la serviciile administratiei publice
Elevi, studenti, cadre didactice, parinti
IMM-uri*

Specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – Article 17(3)(d)(iv)

Text field [2 000]

Cele sase municipii resedinta de judet vor putea accesa fondurile de pe aceasta prioritate doar prin utilizarea si respectand conditiile aferente noului instrument de dezvoltare teritoriala intitulat « Dezvoltare urbana integrata », dezvoltat in regiunea Nord-Est si detaliat in anexa POR NE_dezvoltare_urbana. Proiectele depuse trebuie sa faca parte dintr-o strategie integrata de dezvoltare urbana.

Celelalte municipii si orase din regiune vor putea accesa fondurile de pe aceasta prioritate cu conditia ca proiectele depuse sa faca parte dintr-o strategie integrata de dezvoltare urbana sau o strategie de dezvoltare locala.

The interregional and transnational actions –Article – 17(3)(d)(v)

Text field [2 000]

The planned use of financial instruments – Article – 17(3)(d)(vi)

Text field [1 000]

2.A.3.2 Indicators

Reference: Article 17(3)(d)(ii) CPR

Table 2: Output indicators								
Priority	Specific objective (Investment for Jobs and Growth goal or EMFF)	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Milestone (2024)	Target (2029)
AP 2	<i>a (ii) Fructificarea avantajelor digitalizarii, in beneficiul cetatenilor, al companiilor si al guvernelor</i>	FEDR	Mai putin dezvoltata	RCO 12	Intreprinderi care beneficiaza de sprijin pentru a-si digitaliza produsele si serviciile	Nr.		
				RCO 13	Servicii si produse digitale dezvoltate pentru intreprinderi	Nr.		
				RCO 14	Institutii publice care beneficiaza de sprijin pentru a dezvolta servicii si aplicatii digitale	Nr.		

Table 3: Result indicators											
Prior ity	Specific objectiv e (Invest ment for Jobs and Growth goal or EMFF)	Fund	Categ ory of region	ID [5]	Indicat or [255]	Measure ment unit	Baseli ne or refere nce value	Refere nce year	Tar get (202 9)	Sou rce of data [200]	Comm ents [200]
AP 2	<i>a (ii) Fructific area avantajel or digitaliza rii, in beneficiu l cetatenil or, al companii lor si al guvernel or</i>	FE DR	<i>Mai putin dezvolta ta</i>	RC R 11	Utilizato ri de servicii si aplicatii digitale publice	Nr.					
				RC R 12	Utilizato ri de noi produse, servicii si aplicatii digitale dezvolta te de intreprin deri	Nr.					
				RC R 13	Intreprin deri care ating un nivel ridicat de intensita te digitala	Nr.					

[Point 2.1.1.3 in the Commission proposal has been moved up following changes in Article 17(3)(c) CPR and it is now point 2.1.1.bis]

a (iv) dezvoltarea competentelor pentru specializarea inteligenta, tranzitie industrială si antreprenoriat

2.A.3.1 Interventions of the Funds

Reference: Article 17(3)(d)(i),(iii),(iv),(v),(vi);

The related types of actions – Article 17(3)(d)(i) CPR; Article 6(2) ESF+

Interventiile localizate in acest obiectiv specific au drept scop cresterea capacitatii administrative a actorilor care participa la procesul de descoperire antreprenoriala pentru identificarea si formularea solutiilor inovative, pentru transformarea acestora in proiecte viabile si pentru contributie eficienta la elaborarea, implementarea si monitorizarea strategiei de specializare inteligenta a Regiunii Nord-Est.

1. dezvoltarea unui hub regional de inovare digitala, care sa actioneze ca one-stop shop pentru servicii de inovare si formare in domeniul digitalizarii. Este vizata selectarea prin apel competitiv a unui proiect care va integra urmatoarele operatiuni: investitii pentru dezvoltarea structurii, inclusiv pentru accesibilitate si vizibilitate
 - achizitia de instrumente si sisteme informatice necesare gestionarii bazelor de date
 - asistenta pentru dezvoltarea si promovarea gamei de servicii (achizitia de servicii de formare, consultanta specializata, organizare de evenimente, informare si publicitate, etc)
 - asigurarea functiei de observator digital regional

Pentru toate interventiile, avand in vedere abordarea strategica si impactul, se propune ca metoda de lucru incheierea unui acord cadru de finantare, cu fiecare beneficiar selectat, acord care va putea fi reinnoit din doi in doi ani, in baza demonstrarii atingerii tintelor propuse. DIH va functiona ca un one-stop-shop pentru digitalizare in toate domeniile cu potential de specializare si va sprijini RIS3 prin mobilizarea actorilor implicati in procesul de descoperire antreprenoriala in domeniul TIC. Hub-ul regional de inovare digitala(DIH) va promova legaturi cu furnizori de servicii si entitati similare din afara regiunii cautand recunoastere in Reteaua Europeana a DIH, pentru a oferi o gama cat mai larga de servicii companiilor deservite⁶³.

The main target groups - Article 17(3)(d)(iii):

IMM-uri
Administratia publica locala
Unitati de invatamant preuniversitar
Universitati
Clustere

Specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – Article 17(3)(d)(iv)

The interregional and transnational actions –Article – 17(3)(d)(v)

Text field [2 000]

The planned use of financial instruments – Article – 17(3)(d)(vi)

Text field [1 000]

⁶³ Guide for regions on DIHs, Joint Research Center, 2020

2.A.3.2 Indicators

Reference: Article 17(3)(d)(ii) CPR

Table 2: Output indicators								
Priority	Specific objective (Investment for Jobs and Growth goal or EMFF)	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Milestone (2024)	Target (2029)
AP 2	<i>a (iv) dezvoltarea competentelor pentru specializarea inteligenta, tranzitie industrială si antreprenoriat</i>	FEDR	Mai puțin dezvoltată	RCO 12	Intreprinderi care beneficiaza de sprijin pentru a-si digitaliza produsele si serviciile	Nr.		
				RCO 13	Servicii si produse digitale dezvoltate pentru intreprinderi	Nr.		
				RCO 14	Institutii publice care beneficiaza de sprijin pentru a dezvolta servicii si aplicatii digitale	Nr.		

Table 3: Result indicators											
Prior ity	Specific objectiv e (Invest ment for Jobs and Growth goal or EMFF)	Fund	Categ ory of region	ID [5]	Indicat or [255]	Measure ment unit	Baseli ne or refere nce value	Refere nce year	Tar get (202 9)	Sou rce of data [200]	Comm ents [200]
AP 2	<i>a (iv) dezvoltar ea competen telor pentru specializa rea inteligent a, tranzitie industrial a si antrepren oriat</i>	FE DR	Mai putin dezvolt ata	RC R 11	Utilizat ori de servicii si aplicatii digitale publice	Nr.					
				RC R 12	Utilizat ori de noi produse, servicii si aplicatii digitale dezvolta te de intreprin deri	Nr.					
				RC R 13	Intrepri nderi care ating un nivel ridicat de intensita te digitala	Nr.					

[Point 2.1.1.3 in the Commission proposal has been moved up following changes in Article 17(3)(c) CPR and it is now point 2.1.1.bis]

AP 3: Nord-Est – O regiune durabila, mai prietenoasa cu mediul

Reference: Article 4(1), 10 and 13 ESF+

☐ This is a priority dedicated to youth employment
☐ This is a priority dedicated to innovative actions
☐ This is a priority dedicated to support to the most deprived under the specific objective set out in point (xi) of Article 4(1) of the ESF+ regulation**
☐ This is a priority dedicated to support to the most deprived under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ regulation ⁶⁴

* Ticking box applicable to ESF+ priorities. In case of EMFF, title of the priority is pre-defined.

** If marked go to section 2.A.2.a

2.A.2 Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention (not applicable to the EMFF) [This was point 2.1.1.3 in the Commission proposal and has been moved up following changes in Article 17(3)(c) CPR]

Reference: Article 17(3)(c) CPR

Table 4: Dimension 1 – intervention field				
Priority No	Fund	Category of region ⁶⁵	Code	Amount (Mil. EUR)
AP3	FEDR	Mai puțin dezvoltată		589,811
	BS			

Table 5: Dimension 2 – form of support				
Priority No	Fund	Category of region ⁶⁶	Code	Amount (EUR)

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus

⁶⁴ In case resources under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ Regulation are taken into account for the purposes of Article 7(4) of the ESF+ Regulation.

⁶⁵ Not relevant for CF

⁶⁶ Not relevant for CF

Priority No	Fund	Category of region ⁶⁷	Code	Amount (EUR)	

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes					
Priority No	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)	

2.A.3 Specific objective⁶⁸ (Investment for Jobs and Growth goal) repeated for each selected specific objective for priorities other than technical assistance

b (i) Promovarea eficientei energetice si reducerea emisiilor de gaze cu efect de sera

2.A.3.1 Interventions of the Funds

Reference: Article 17(3)(d)(i),(iii),(iv),(v),(vi);

The related types of actions – Article 17(3)(d)(i) CPR; Article 6(2) ESF+

La nivelul regiunii documentele strategice curente (SIDU/SDL) ale municipiilor si oraselor prevad actiuni cu un orizont de realizare 2030. Acestea cuprind aprox. 115 proiecte cu un buget total de aproximativ 250 mil. euro, cu impact asupra eficientizarii energetice, si includ operatiuni precum:

- Reabilitarea termica a blocurilor de locuinte – 28 proiecte in Bacau, Botosani, Campulung Moldovenesc, Falticeni, Husi, Iasi, Moinesti, Onesti, Piatra Neamt, Roman, Suceava, Vatra Dornei, Bicaz, Buhusi, Darmanesti, Flamanzi, Gura Humorului, Murgeni, Negresti, Siret, Targu Frumos, Targu Neamt, Targu Ocna
- Reabilitarea termica a cladirilor publice – 49 de proiecte in Bacau, Barlad, Botosani, Campulung Moldovenesc, Falticeni, Iasi, Moinesti, Onesti, Piatra Neamt, Radauti, Roman, Suceava, Vaslui, Vatra Dornei, Darmanesti, Murgeni, Negresti, Roznov, Siret, Targu Neamt
- Instalarea sau reabilitarea sistemelor de incalzire centralizata si producerea de energie termica din surse alternative, regenerabile – 36 de proiecte in Bacau, Barlad, Botosani, Campulung Moldovenesc, Dorohoi, Falticeni, Iasi, Roman, Suceava, Vatra Dornei, Darmanesti, Flamanzi, Harlau, Murgeni, Negresti, Saveni, Slanic Moldova.

In cadrul POR 2014-2020 au fost contractate 5 proiecte de eficientizare energetica a cladirilor rezidentiale, in localitatile Moinesti, Darmanesti, Roman si Tg. Neamt care vizeaza un total de 618 apartamente. In apelul dedicat eficientizarii energetice a cladirilor publice au fost contractate 39 proiecte: 18 de infrastructura educationala, 12 de infrastructura de sanatate si 9 de un alt tip de infrastructura (sedii de institutii publice), in localitatile urbane: Iasi, Moinesti, Falticeni, Comanesti, Piatra Neamt, Buhusi, Roman, Bicaz, Solca, Pascani, Barlad, Vaslui, Dorohoi, Vatra Dornei, Darmanesti, Radauti, Onesti, Suceava, Flamanzi, Husi si comunele Savinesti (NT), Grozesi (IS), Ion Neculce (IS), Moara (SV), Margineni (BC). In urma implementarii proiectelor de eficientizare energetica a cladirilor publice se estimeaza o reducere a consumului anual de energie primara de 50.320.000 kWh/an.

Operatiuni vizate:

⁶⁷ Not relevant for CF

⁶⁸ Except for a specific objective set out in Article 4(1)(c)(xi) of the ESF+ Regulation.

- investitii in cladirile rezidentiale in vederea asigurarii/cresterii eficientei energetice, inclusiv masuri de consolidare structurala in functie de nivelul de expunere si vulnerabilitate la riscurile identificate si masuri pentru utilizarea unor surse regenerabile de energie, inclusiv investitii incalzire centralizata bazata pe combustibili alternativi / SACET de condominiu;
- investitii in cladirile nonrezidentiale publice in vederea asigurarii/cresterii eficientei energetice, inclusiv masuri de consolidare structurala in functie de nivelul de expunere si vulnerabilitate la riscurile identificate si masuri pentru utilizarea unor surse regenerabile de energie, inclusiv investitii incalzire centralizata bazata pe combustibili alternativi / SACET de condominiu.

Actiunile specifice pentru operatiuni pot cuprinde:

1. imbunatatirea izolatiei termice a anvelopei cladirii (pereti exteriori, ferestre, tamplarie, planseu superior, planseu peste subsol), sarpantelor si invelitoarelor, inclusiv masuri de consolidare a cladirii;
2. introducerea, reabilitarea si modernizarea instalatiilor pentru prepararea si transportul agentului termic, apei calde menajere si a sistemelor de ventilare si climatizare, inclusiv sisteme de racire pasiva, precum si achizitionarea si instalarea echipamentelor aferente si racordarea la sistemele de incalzire centralizata, dupa caz;
3. utilizarea surselor regenerabile de energie pentru asigurarea necesarului de energie termica pentru incalzire si prepararea apei calde de consum;
4. instalare de sisteme de incalzire centralizata bazata pe combustibili alternativi/SACET de condominiu;
5. imbunatatirea izolatiei termice a anvelopei cladirii (pereti exteriori, ferestre, tamplarie, planseu peste ultimul nivel, planseu peste subsol), a sarpantelor si invelitoarelor, inclusiv masuri de consolidare a cladirii;
6. implementarea sistemelor de management energetic avand ca scop imbunatatirea eficientei energetice si monitorizarea consumurilor de energie (ex. achizitionarea, instalarea, intretinerea si exploatarea sistemelor inteligente pentru gestionarea si monitorizarea oricarui tip de energie pentru asigurarea conditiilor de confort interior);
7. inlocuirea corpurilor de iluminat fluorescent si incandescent cu corpuri de iluminat cu eficienta energetica ridicata si durata mare de viata, cu respectarea normelor si reglementarilor tehnice;
8. orice alte activitati care conduc la indeplinirea realizarii obiectivelor proiectului (inlocuirea/repararea/modernizarea lifturilor, inlocuirea circuitelor electrice, lucrari de demontare/montare a instalatiilor si echipamentelor montate, lucrari de reparatii la fatade etc.).

Interventiile sunt corelate cu elementele de ordin strategic prevazute in PDR NE 2021-2027, prioritatea nr. 3 Protejarea mediului si optimizarea utilizarii resurselor, masura 3.1.1 Cresterea eficientei energetice si a utilizarii energiei din surse regenerabile in sectorul rezidential, infrastructura publica si firme.

The main target groups - Article 17(3)(d)(iii):

Text field [1 000]

Persoane care locuiesc in locuinte multifamiliale, blocuri de apartamente

Utilizatori ai cladirilor publice cu functiuni educationale (gradinite, scoli, universitati)

Utilizatori a altor cladiri publice, exceptand cele cu functiuni medicale care vor fi finantate pe PO Sanatate

Specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – Article 17(3)(d)(iv)

Cele sase municipii resedinta de judet vor putea accesa fondurile de pe aceasta prioritate doar prin utilizarea si repectand conditiile aferente noului instrument de dezvoltare teritoriala intitulat « Dezvoltare urbana integrata », dezvoltat in regiunea Nord-Est si detaliat in anexa POR NE_dezvoltare_urbana. Proiectele depuse trebuie sa faca parte dintr-o strategie integrata de dezvoltare urbana.

Celelalte municipii si orase din regiune vor putea accesa fondurile de pe aceasta prioritate cu conditia ca proiectele depuse sa faca parte dintr-o strategie integrata de dezvoltare urbana sau o strategie de dezvoltare.

The interregional and transnational actions –Article – 17(3)(d)(v)

Text field [2 000]

Text field [1 000]

2.A.3.2 Indicators

Reference: Article 17(3)(d)(ii) CPR

Table 2: Output indicators								
Priority	Specific objective (Investment for Jobs and Growth goal or EMFF)	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Milestone (2024)	Target (2029)
AP 3	b (i) Promovarea eficientei energetice si reducerea emisiilor de gaze cu efect de sera	FEDR	Mai putin dezvoltata	RCO 18	Gospodarii care beneficiaza de sprijin pentru imbunatatirea performantei energetice a locuintei	Nr.		
				RCO 19	Cladiri publice care beneficiaza de sprijin pentru imbunatatirea performantei energetice	Nr.		

Table 3: Result indicators											
Prior ity	Specific objective (Investment for Jobs and Growth goal or EMFF)	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Baseline or reference value	Reference year	Target (2029)	Source of data [200]	Comments [200]
AP 3	b (i) Promovarea eficientei energetice si reducere	FEDR	Mai putin dezvoltata	RCR 26	Consum final anual de energie	Tone CO2					

	<i>a emisiilor de gaze cu efect de sera</i>										
--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

[Point 2.1.1.3 in the Commission proposal has been moved up following changes in Article 17(3)(c) CPR and it is now point 2.1.1.bis]

b (vii) Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării

2.A.3.1 Interventions of the Funds

Reference: Article 17(3)(d)(i),(iii),(iv),(v),(vi);

The related types of actions – Article 17(3)(d)(i) CPR; Article 6(2) ESF+

La nivelul regiunii Nord-Est strategiile (curente) integrate de dezvoltare urbană și de dezvoltare locală prevăd acțiuni cu orizont de realizare la nivelul anului 2030 (peste 60 proiecte, cu un buget total de 96 mil. Euro), pentru regenerarea spațiilor urbane degradate sau abandonate, inclusiv prin promovarea investițiilor ce promovează infrastructura verde în zonele urbane, și reincluderea acestora în circuitul social/ economic sau ca rezerva de teren pentru viitoare investiții la nivelul orașelor, în vederea creării condițiilor necesare pentru o dezvoltare durabilă urbană. Astfel, pe POR 2014-2020 au fost contractate 12 proiecte care vizează amenajarea, reamenajarea și revitalizarea de zone verzi în municipiile Botosani, Iasi, Piatra Neamt, Suceava și Roman și în orașele Darmanesti, Siret, Gura Humorului și Buhusi; intervențiile vizând o suprafață totală de 432 mii m² de spații verzi. Alte 6 proiecte vor viza reconversia de terenuri degradate în zone verzi în municipiile Iasi, Dorohoi și orașele Darabani, Vicovu de Sus, Flamanzi și Siret, prin care se vor reda spre utilizarea locuitorilor o suprafață de 105 mii m² zone verzi.

Operațiuni vizate: investiții care promovează infrastructura verde în zonele urbane, modernizarea și extinderea spațiilor verzi, inclusiv prin reconversia funcțională a spațiilor urbane degradate, a terenurilor virane degradate/ neutilizate/abandonate.

Vor fi sprijinite următoarele tipuri de acțiuni:

- Amenajarea de spații verzi (defrisarea vegetației existente; modelarea terenului; plantarea cu plante perene /gazonarea suprafețelor, inclusiv plantare arbori și arbusti);
- Dotarea cu elemente constructive de tipul alei, foisoare, pergole, grilaje, grupuri sanitare, spații pentru întreținere/vestiare, scene, piste pentru bicicliști, trotuare;
- Dotarea cu mobilier urban (banci, cosuri de gunoi, toalete ecologice, suporturi biciclete, împrejmuire etc) confecționat din materiale prietenoase cu mediul;
- Crearea de facilități pentru recreere pe terenurile amenajate (ex. zone speciale amenajate pentru sport, locuri de joacă pentru copii, etc.);
- Demolarea clădirilor situate pe terenurile supuse intervențiilor aflate într-o stare avansată de degradare, care nu aparțin patrimoniului național cultural;
- Realizarea sisteme de supraveghere video și rețele Wi-Fi în spațiile amenajate prin proiect;
- Înlocuirea și/sau racordarea la utilități publice a terenului obiect al investiției;
- Realizarea de sisteme de irigații/sisteme de iluminat inteligent pentru spațiile amenajate;
- Realizarea în mediul urban de soluții tip acoperis verde, pereți verzi;
- Realizarea de coridoare ecologice urbane.

Intervențiile sunt susținute și de elementele de ordin strategic prevăzute în PDR NE 2021-2027, prioritatea nr. 3 Protejarea mediului și optimizarea utilizării resurselor, măsura 3.5.1 Prezervarea biodiversității și dezvoltarea infrastructurii verzi.

The main target groups - Article 17(3)(d)(iii):

Text field [1 000]

Locuitorii zonelor urbane supuse actiunii de regenerare urbana

Populatia localitatilor urbane care beneficiaza de actiuni de regenerare urbana

Specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – Article 17(3)(d)(iv)

Cele sase municipii resedinta de judet vor putea accesa fondurile de pe aceasta prioritate doar prin utilizarea si respectand conditiile aferente noului instrument de dezvoltare teritoriala intitulat « Dezvoltare urbana integrata », dezvoltat in regiunea Nord-Est si detaliat in anexa POR NE_dezvoltare_urbana. Proiectele depuse trebuie sa faca parte dintr-o strategie integrata de dezvoltare urbana.

Celelalte municipii si orase din regiune vor putea accesa fondurile de pe aceasta prioritate cu conditia ca proiectele depuse sa faca parte dintr-o strategie integrata de dezvoltare urbana sau o strategie de dezvoltare.

The interregional and transnational actions –Article – 17(3)(d)(v)

Text field [2 000]

The planned use of financial instruments – Article – 17(3)(d)(vi)

Text field [1 000]

2.A.3.2 Indicators

Reference: Article 17(3)(d)(ii) CPR

Table 2: Output indicators								
Priority	Specific objective (Investment for Jobs and Growth goal or EMFF)	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Milestone (2024)	Target (2029)
AP 3	b (vii) Imbunatatirea protectiei naturii si a biodiversitatii, a infrastructurii verzi in special in mediul urban si reducerea poluarii	FEDR	Mai putin dezvoltata	RCO 36	Suprafata infrastructurii verzi care beneficiaza de sprijin in zonele urbane	mp		
				RCO 38	Suprafata de sol reabilitat care beneficiaza de sprijin	mp		

Table 3: Result indicators											
Prior ity	Specific objectiv e (Invest ment for Jobs and Growth goal or EMFF)	Fu nd	Categ ory of region	ID [5]	Indicat or [255]	Measure ment unit	Baseli ne or refere nce value	Refere nce year	Tar get (202 9)	Sou rce of data [200]	Comm ents [200]
AP 3	<i>b (vii) Imbunata tirea protectiei naturii si a biodiversi tatii, a infrastruc turii verzi in special in mediul urban si reducerea poluarii</i>	FE DR	Mai putin dezvolt ata	RC R 95	Populati a care are acces la infrastru cturi verzi noi sau moderni zate in zonele urbane	Nr.					
				RC R 52	Sol reabilitat utilizat pentru zone verzi, locuinte sociale, activitati economi ce sau la nivel de comunit ate	Mp.					
				RC R 50	Populati a care benefici aza de masuri privind calitatea aerului	Nr.					

[Point 2.1.1.3 in the Commission proposal has been moved up following changes in Article 17(3)(c) CPR and it is now point 2.1.1.bis]

b (viii) Promovarea mobilitatii urbane multimodale sustenabile

2.A.3.1 Interventions of the Funds

Reference: Article 17(3)(d)(i),(iii),(iv),(v),(vi);

The related types of actions – Article 17(3)(d)(i) CPR; Article 6(2) ESF+

In regiune, 14 localitati si-au realizat planuri integrate de mobilitate urbana cu actiuni avand ca orizont de realizare anul 2030 si orientate catre: interventii asupra infrastructurii stradale: reabilitare/modernizare strazi, centuri ocolitoare, pasaje sutiere subterane, parcar (subterane, sisteme „smart parking”, supraetajate); modernizare transport public: modernizare/extindere infrastructura existenta, construire sisteme intermodale pentru pasageri, introducere sisteme de e-ticketing, achizitionare material rulant nou (mijloace de transport hibride/electrice); introducere de sisteme de management al traficului; introducere mijloace alternative de mobilitate: amenajare piste pentru biciclisti, centre de inchiriere biciclete, parcar pentru biciclete, extindere/modernizare zone pietonale (inclusiv construire de pasaje supraterrane pietonale), introducere de sisteme de incarcare a automobilelor electrice.

Optimizarea mobilitatii urbane prin investitii in infrastructura de transport, bazata pe actiunile prioritare reiesite din PMUD-ul fiecarui municipiu sau oras din regiune va contribui la reducerea emisiilor de CO². Transportul urban electric reprezinta o varianta nepoluanta si eficienta din punct de vedere al utilizarii resurselor pentru a asigura tranzitul zilnic al populatiei, iar imbunatatirea infrastructurii va creste gradul de confort, viteza de deplasare, siguranta traficului si alte beneficii adiacente in special asigurarea accesibilitatii pentru persoane cu dizabilitati. Astfel, se va asigura dezvoltarea unei structuri de transport public durabile din punct de vedere tehnic si eficiente din punct de vedere financiar. Realizarea de trasee separate exclusive pentru vehiculele de transport public, cu scopul cresterii frecventei serviciilor atat in orele de varf, cat si in afara lor va reduce timpul de calatorie al vehiculelor de transport public, precum si reducerea nivelului si a duratei aglomerarilor/congestiilor de trafic in reseaua principala de transport. Accesibilitatea urbana va pune accent pe mijloacele de transport favorabile mediului, cu evidentiarea prioritatii transportului public si oferirea de facilitati de optiune pentru mijloacele alternative de transport: mersul pe jos, cu bicicleta. Retelele integrate de alei pietonale ar trebui sa acopere traseele de la /catre: institutiile de invatamant, centre de comunitate si de agrement, parcuri, obiective turistice si culturale, centre comerciale-birouri, institutii publice. Proiectele majore de imbunatatire a mobilitatii se axeaza pe investitii integrate in coridoarele de mobilitate pentru traficul auto public si privat si mijloace de transport alternativ, care sa cuprinda pe acelasi segment de strada mai multe componente pentru imbunatatirea mobilitatii.

In cadrul POR 2014-2020, in regiune au fost contractate 16 proiecte de catre municipiile resedinta de judet (zona urbana functionala), in valoare de circa 178 mil. euro care vizeaza reabilitarea, modernizarea si extinderea transportului public local cu tramvaiul(troleie), coridoarelor de mobilitate in zona centrala, regenerarea coridoarelor secundare, implementarea sistemelor bike-share, etc. Totodata, au fost contractate 8 proiecte in alte municipii si orase (si zona lor functionala), in valoare de 52 mil euro care vizeaza extinderea retelei de piste de biciclete, reamenajarea trotuarelor, modernizarea retelei stradale deservite de transportul in comun, achizitionarea de autobuze electrice, etc.

Operatiuni vizate:

- implementarea mobilitatii urbane durabile: infrastructura de transport nepoluant, material rulant, troleibuze, autobuze nepoluante, infrastructura ciclism, infrastructura combustibili alternativi; inclusiv dezvoltarea culoarelor de mobilitate;

Vor fi sprijinite urmatoarele tipuri de actiuni:

- Crearea, modernizarea, reabilitarea, extinderea infrastructurii rutiere utilizate prioritar de transportul public nepoluant de calatori;
- Crearea, modernizarea, reabilitarea, extinderea de benzi separate, folosite exclusiv pentru mijloacele de transport public de calatori;
- Configurarea, reconfigurarea infrastructurii rutiere pe strazile urbane deservite de transportul public de calatori, pentru prioritizarea transportului public de calatori, cu bicicleta si pietonal, accesibilizarea infrastructurii de transport pentru toate categoriile de persoane;
- Crearea, extinderea de trotuare si spatii dedicate transportului nemotorizat si amenajari urbane pentru pietoni;

- Crearea, modernizarea, reabilitarea, extinderea depourilor/autobazelor aferente transportului public nepoluant de calatori, inclusiv infrastructura tehnica aferenta;
- Crearea, modernizarea, reabilitarea statiilor de transport public de calatori;
- sisteme informationale inteligente pentru transportul public in comun: furnizarea de informatii privind timpii de sosire si de plecare, harti de transport si grafice orare, alternativele si legaturile cu alte linii de transport prin afisare digitala si mesaje vocale, posibilitati de intermodalitate, aplicatii pentru planificarea calatoriilor;
- crearea, modernizarea, extinderea sistemelor de management al traficului, inclusiv a sistemului de monitorizare video, precum si a altor sisteme de transport inteligente (STI);
- creare, extindere, modernizare a sistemelor de e-ticketing;
- Asigurarea accesibilitatii in statiile si mijloacele de transport in comun pentru persoanele cu dizabilitati;
- Crearea infrastructurii de combustibili alternativi;
- Amenajarea de aliniamente de arbori si arbusti;
- Amenajarea de parcarri in punctele terminus ale liniilor de transport in comun pentru a incuraja continuarea calatoriei spre punctele de interes cu mijloacele de transport in comun;
- Modernizare, achizitionare de material rulant electric(tramvaie), troleibuze si autobuze nepoluante;
- Amenajarea statiilor de reincarcare a automobilelor electrice si electrice hibride;
- Crearea, modernizarea, reabilitarea, extinderea pistelor si traseelor pentru biciclete, a parcarilor pentru biciclete, inclusiv sistemelor de inchiriere de biciclete;
- Crearea, modernizarea, extinderea de zone si trasee pietonale si semi-pietonale;
- Achizitionarea si instalarea sistemelor de reducere, interzicere a circulatiei autoturismelor in anumite zone.

Aceasta prioritate este sustinuta de elementele de ordin strategic prezente in PDR NE 2021-2027, prioritatea nr. 4 - dezvoltarea unei infrastructuri moderne, inteligente, reziliente si durabile, masura 4.3.1 mobilitate urbana durabila.

The main target groups - Article 17(3)(d)(iii):

Populatia localitatilor urbane care beneficiaza de actiuni de mobilitate urbana

Specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – Article 17(3)(d)(iv)

Cele sase municipii resedinta de judet vor putea accesa fondurile de pe aceasta prioritate doar prin utilizarea si respectand conditiile aferente noului instrument de dezvoltare teritoriala intitulat « Dezvoltare urbana integrata », dezvoltat in regiunea Nord-Est si detaliat in anexa POR NE_dezvoltare_urbana. Proiectele depuse trebuie sa faca parte dintr-o strategie integrata de dezvoltare urbana si din planul de mobilitate urbana. Celelalte municipii si orase din regiune vor putea accesa fondurile de pe aceasta prioritate cu conditia ca proiectele depuse sa faca parte dintr-o strategie integrata de dezvoltare urbana sau o strategie de dezvoltare si din planul de mobilitate urbana .

The interregional and transnational actions –Article – 17(3)(d)(v)

Text field [2 000]

The planned use of financial instruments – Article – 17(3)(d)(vi)

Text field [1 000]

2.A.3.2 Indicators

Reference: Article 17(3)(d)(ii) CPR

Table 2: Output indicators								
Priorit y	Specific objective (Investme nt for Jobs and Growth goal or EMFF)	Fund	Categor y of region	ID [5]	Indicator [255]	Measureme nt unit	Mileston e (2024)	Targe t (2029)
AP 3	<i>b (viii) Promovarea mobilitatii urbane multimodale sustenabile</i>	FED R	Mai putin dezvoltat a	RC O 55	Lungimea liniilor de tramvai si metrou – noi	Km		
				RC O 56	Lungimea liniilor de tramvai si metrou – reconstruite/modernizate	Km		
				RC O 57	Capacitate material rulant ecologic pentru transportul public	Nr. persoane		
				RC O 58	Piste ciclabile care beneficiaza de sprijin	Km.		
				RC O 59	Infrastructuri pentru carburanti alternativi (puncte de realimentare/reincarcare) care beneficiaza de sprijin	Nr.		
				RC O 60	Orase si localitati cu sisteme de transport urban digitalizate noi sau modernizate	Nr.		

Table 3: Result indicators											
Prior ity	Specific objectiv e (Invest ment for Jobs and Growth goal or EMFF)	Fund	Categ ory of regio n	ID [5]	Indicator [255]	Measure ment unit	Baseli ne or refere nce value	Refere nce year	Targ et (202 9)	Sour ce of data [200]	Comm ents [200]
AP 3	b (viii) Promova rea mobilitat ii urbane multimod ale sustenabi le	FE DR	Mai putin dezvolt ata	RC R 50	Populatia care beneficiaz a de masuri privind calitatea aerului	Nr					
				RC R 62	Numar anual de pasageri ai transportur ilor publice	Nr					
				RC R 63	Numarul anual de utilizatorii ai liniilor de tramvai si de metrou noi/moder nizate	Nr					
				RC R 64	Numarul anual de utilizatori ai pistelor ciclabile	Nr					

[Point 2.1.1.3 in the Commission proposal has been moved up following changes in Article 17(3)(c) CPR and it is now point 2.1.1.bis]

AP 4: Nord-Est – O regiune mai accesibila

Reference: Article 4(1), 10 and 13 ESF+

☐ This is a priority dedicated to youth employment
☐ This is a priority dedicated to innovative actions
☐ This is a priority dedicated to support to the most deprived under the specific objective set out in point (xi) of Article 4(1) of the ESF+ regulation**
☐ This is a priority dedicated to support to the most deprived under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ regulation ⁶⁹

* Ticking box applicable to ESF+ priorities. In case of EMFF, title of the priority is pre-defined.

** If marked go to section 2.A.2.a

2.A.2 Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention (not applicable to the EMFF) [This was point 2.1.1.3 in the Commission proposal and has been moved up following changes in Article 17(3)(c) CPR]

Reference: Article 17(3)(c) CPR

Table 4: Dimension 1 – intervention field				
Priority No	Fund	Category of region ⁷⁰	Code	Amount (Mil. EUR)
AP4	FEDR	<i>Mai puțin dezvoltată</i>		114,66
	BS			

Table 5: Dimension 2 – form of support				
Priority No	Fund	Category of region ⁷¹	Code	Amount (EUR)

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus				
Priority No	Fund	Category of region ⁷²	Code	Amount (EUR)

⁶⁹ In case resources under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ Regulation are taken into account for the purposes of Article 7(4) of the ESF+ Regulation.

⁷⁰ Not relevant for CF

⁷¹ Not relevant for CF

⁷² Not relevant for CF

--	--	--	--	--	--

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes				
Priority No	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)

2.A.3 Specific objective⁷³ (Investment for Jobs and Growth goal) repeated for each selected specific objective for priorities other than technical assistance

c (iii) Dezvoltarea unei mobilitati nationale, regionale si locale durabile, reziliente in fata schimbarilor climatice, inteligente si intermodale, inclusiv imbunatatirea accesului la TEN-T si a mobilitatii transfrontaliere

2.A.3.1 Interventions of the Funds

Reference: Article 17(3)(d)(i),(iii),(iv),(v),(vi);

The related types of actions – Article 17(3)(d)(i) CPR; Article 6(2) ESF+

<p>La nivelul regiunii Nord-Est planurile de mobilitate urbana durabile, prevad actiuni cu un orizont de realizare la nivelul anului 2030. Acestea cuprind si 13 proiecte, cu un buget total de 157 mil. euro, care se adreseaza interventiilor in infrastructura rutiera: variante ocolitoare, pasaje rutiere subterane si supraterane. Investitiile in infrastructura de transport rutier (drumuri judetene) pot conduce la cresterea gradului de mobilitate a persoanelor si bunurilor, la un acces mai facil si rapid catre furnizorii de servicii de educatie, sanatate si sociale, la oportunitati concretizate in locuri de munca mai bune din zonele urbane dezvoltate pentru populatia aflata in zonele rurale si in orasele de dimensiuni mici a regiunii. Realizarea variantelor ocolitoare va avea un impact favorabil, contribuind la descongestionarea traficului de tranzit din orase, sporirea considerabila a capacitatii de circulatie, reducerea degradarii si a uzurii arterelor existente datorita suprasolicitarilor cauzate de traficul greu, reducerea semnificativa a poluarii mediului prin reducerea noxelor si zgomotului, reducerea numarului de accidente si realizarea legaturilor intre retelele de transport pentru fluxuri de marfuri. O serie de localitati urbane si-au prevazut in planurile de mobilitate urbana durabila si/sau strategiile de dezvoltare locala construirea de variante ocolitoare: Onesti, Darmanesti, Botosani, Dorohoi, Flamanzi, Tg. Frumos, Roman, Tg. Neamt, Falticeni, Siret, Gura Humorului si Husi - care sa asigure devierea traficului in afara localitatilor respective, avand drept beneficii cresterea vitezei de deplasare si marirea gradului de siguranta al tuturor participantilor la trafic.</p> <p>In perioada de programare 2014-2020, in regiune au fost contractate 7 proiecte de modernizare drumuri judetene, totalizand 523 km si urmand sa deserveasca 446 de mii persoane din localitatile strabatute de acestea. Investitiile realizate vor imbunatati legatura intre judetele Iasi si Suceava, Botosani si Iasi, Neamt si Bacau, respectiv din judetul Vaslui. In plus, consiliul judetean Vaslui este beneficiarul a doua proiecte de modernizare (DJ 245E si DJ 244I). Aceste proiecte, impreuna cu cele de construire de variante ocolitoare (Bacau – in executie parte a viitoarei autostrazi A7, care va strabate regiunea pe axa Nord-Sud; Iasi-Sud, finalizata; Suceava - finalizata) reprezinta un inceput in procesul de accesibilizare a regiunii si de crestere a competitivitatii.</p> <p>Operatiuni vizate:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Reabilitare, modernizare, construire legaturi rutiere secundare catre reseaua rutiera si nodurile TEN-T;
--

⁷³ Except for a specific objective set out in Article 4(1)(c)(xi) of the ESF+ Regulation.

- Dezvoltare de solutii pentru decongestionarea/fluidizarea traficului (pasaje, variante ocolitoare, extinderi la 4 benzi, masuri de siguranta).

Vor fi sprijinite urmatoarele tipuri de actiuni:

- modernizarea si reabilitarea pentru imbunatatirea parametrilor relevanti: cresterea vitezei, sigurantei rutiere, portantei, etc. drumurilor judetene (inclusiv poduri si podete, acces la proprietati - aflate in domeniul public) care asigura conectivitatea, directa sau indirecta cu reseaua TEN-T, construirea unor noi segmente de drum judetean pentru conectarea la autostrazi sau drumuri expres;
- constructia variantelor ocolitoare cu statut de drum judetean ce vor face parte din drumul judetean respectiv, construirea, realizarea de sensuri giratorii si alte elemente pentru cresterea sigurantei circulatiei, semnalistica orizontala si verticala;
- construirea, modernizarea, reabilitarea de pasaje/noduri rutiere si construirea pasarelelor pietonale;
- reducerea impactului asupra ariilor protejate si mentinerea/refacerea conectivitatii coridoarelor ecologice.

In plus, vor fi avute in vedere si urmatoarele:

- construirea/modernizarea de statii si alveole (in cazul in care proiectul vizeaza un drum judetean/traseu deservit de transportul public de calatori) pentru transport public pe traseul drumului judetean;
- realizarea de investitii destinate sigurantei rutiere pentru pietoni si biciclisti;
- realizarea de aliniamente de arbori situate de-a lungul cailor de transport si parapeti pentru protectie, aparari de maluri si consolidari de versanti, realizarea de investitii suplimentare pentru protectia drumului respectiv fata de efectele generate de conditii meteorologice extreme (provocate de schimbari climatice).

Prioritatea este sustinuta de elementele de ordin strategic prezente in PDR NE 2021-2027, prioritatea nr.4 Dezvoltarea unei infrastructuri moderne, inteligente, reziliente si durabile, masura 4.1.1 dezvoltarea infrastructurii de transport feroviara, aeriana si rutiera, fiind prevazute actiuni indicative care se adreseaza pentru constructia, modernizarea variantelor ocolitoare, in special pentru zonele urbane aglomerate, congestionate care se confrunta cu probleme de poluare atmosferica si fonica, respectiv reabilitarea, modernizarea drumurilor publice nationale, judetene, comunale, in special a celor care asigura o crestere a accesibilitatii intre zonele rurale izolate si centrele urbane limitrofe, intre orasele mici si mijlocii si zonele functionale urbane, a conectivitatii si accesibilitatii transnationale cu Republica Moldova si Ucraina. Totodata, axa prioritară este complementara cu proiectul de PO Transport 2021-2027, care prevede in cadrul axei prioritară nr. 2 “ Imbunatatirea conectivitatii prin dezvoltarea infrastructurii rutiere pentru accesibilitate teritoriala”. Astfel, in cadrul prezentei prioritati sunt avute in vedere variantele ocolitoare care ar urma sa aiba statut de drum judetean, in timp ce in viitorul program operational de transport sunt vizate constructia de variante ocolitoare si drumuri de racordare a municipiilor cu sector autostrada, drumuri nationale cu impact regional.

The main target groups - Article 17(3)(d)(iii):

Populatia regiunii care traieste in localitati urbane si rurale, strabatute de drumurile reabilite/modernizate/construite, inclusiv agentii economici din zonele respective

Populatia localitatilor urbane care beneficiaza de proiecte de decongestionarea/fluidizarea trafic

Specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – Article 17(3)(d)(iv)

Pentru proiectele care vizeaza descongestionarea, fluidizarea traficului in interiorul localitatilor:

Cele sase municipii resedinta de judet vor putea accesa fondurile de pe aceasta prioritate doar prin utilizarea si respectand conditiile aferente noului instrument de dezvoltare teritoriala intitulat « Dezvoltare urbana integrata », dezvoltat in regiunea Nord-Est si detaliat in anexa POR NE_dezvoltare_urbana. Proiectele depuse trebuie sa faca parte dintr-o strategie integrata de dezvoltare urbana si din planul de mobilitate urbana.

Celelalte municipii si orase din regiune vor putea accesa fondurile de pe aceasta prioritate cu conditia ca proiectele depuse sa faca parte dintr-o strategie integrata de dezvoltare urbana sau o strategie de dezvoltare si din planul de mobilitate urbana.

The interregional and transnational actions –Article – 17(3)(d)(v)

Text field [2 000]

The planned use of financial instruments – Article – 17(3)(d)(vi)

Text field [1 000]

2.A.3.2 Indicators

Reference: Article 17(3)(d)(ii) CPR

Table 2: Output indicators								
Priority	Specific objective (Investment for Jobs and Growth goal or EMFF)	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Milestone (2024)	Target (2029)
AP 4	c (iii) Dezvoltarea unei mobilitati nationale, regionale si locale durabile, reziliente in fata schimbarilor climatice, inteligente si intermodale, inclusiv imbunatatirea accesului la TEN-T si a mobilitatii transfrontaliere	FED R	Mai putin dezvoltata	RC O 44	Lungimea drumurilor noi care beneficiaza de sprijin – altele	Km.		
				RC O 46	Lungimea drumurilor reconstruite sau modernizate – altele	Km.		

Table 3: Result indicators											
Prior ity	Specific objective (Investm ent for Jobs and Growth goal or EMFF)	Fu nd	Categ ory of regio n	ID [5]	Indicat or [255]	Measure ment unit	Baseli ne or refere nce value	Refere nce year	Tar get (202 9)	Sou rce of data [200]	Comm ents [200]
AP 4	c (iii) Dezvoltar ea unei mobilitati nationale, regionale si locale durabile, reziliente in fata schimbaril or climatice, inteligente si intermoda le, inclusiv imbunatat irea accesului la TEN-T si a mobilitatii transfront aliere	FE DR	Mai putin dezvolt ata	RC R 55	Utilizato ri de drumuri nou construit e, reconstru ite sau moderni zate	Nr. persoane					
				RC R 56	Timp castigat datorita imbunata tirii infrastru cturii rutiere	Ore					

[Point 2.1.1.3 in the Commission proposal has been moved up following changes in Article 17(3)(c) CPR and it is now point 2.1.1.bis]

AP 5: Nord-Est – O regiune educata

Reference: Article 4(1), 10 and 13 ESF+

☐ This is a priority dedicated to youth employment
☐ This is a priority dedicated to innovative actions
☐ This is a priority dedicated to support to the most deprived under the specific objective set out in point (xi) of Article 4(1) of the ESF+ regulation**
☐ This is a priority dedicated to support to the most deprived under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ regulation ⁷⁴

* Ticking box applicable to ESF+ priorities. In case of EMFF, title of the priority is pre-defined.

** If marked go to section 2.A.2.a

2.A.2 Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention (not applicable to the EMFF) [This was point 2.1.1.3 in the Commission proposal and has been moved up following changes in Article 17(3)(c) CPR]

Reference: Article 17(3)(c) CPR

Table 4: Dimension 1 – intervention field				
Priority No	Fund	Category of region ⁷⁵	Code	Amount (Mil. EUR)
AP5	FEDR	Mai puțin dezvoltată		106,47
	BS			

Table 5: Dimension 2 – form of support				
Priority No	Fund	Category of region ⁷⁶	Code	Amount (EUR)

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus				
Priority No	Fund	Category of region ⁷⁷	Code	Amount (EUR)

⁷⁴ In case resources under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ Regulation are taken into account for the purposes of Article 7(4) of the ESF+ Regulation.

⁷⁵ Not relevant for CF

⁷⁶ Not relevant for CF

⁷⁷ Not relevant for CF

--	--	--	--	--	--

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes				
Priority No	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)

2.A.3 Specific objective⁷⁸ (Investment for Jobs and Growth goal) repeated for each selected specific objective for priorities other than technical assistance

d (ii) imbunatatirea accesului la servicii de calitate si favorabile incluziunii in educatie, formare si invatarea pe tot parcursul vietii prin dezvoltarea infrastructurii;

2.A.3.1 Interventions of the Funds

Reference: Article 17(3)(d)(i),(iii),(iv),(v),(vi);

The related types of actions – Article 17(3)(d)(i) CPR; Article 6(2) ESF+

Pana in prezent au fost intreprinse demersuri pentru modernizarea si echiparea unitatilor de invatamant, materializate prin implementarea de proiecte de infrastructura finantate din POR 2007-2013 si 2014-2020, Programul National de Dezvoltare Locala si din bugetele locale. Cu toate acestea o parte a infrastructurii educationale se confrunta in continuare cu o serie de probleme dintre care cele mai importante sunt: lipsa unor spatii adecvate procesului de instruire, lipsa unor dotari care sa tina pasul cu nevoile mereu in schimbare ale pietei fortei de munca, lipsa de cooperare cu unitatile economice si, ceea ce este foarte important, necorelarea in multe unitati de invatamant a procesului de instruire cu cerintele pietei fortei de munca. In vizitele de monitorizare aferente PDR NE 2014-2020 s-au identificat o serie de nevoi/probleme privind infrastructura educationala: lipsa/insuficienta creselor: Buhusi, Campulung Moldovenesc, Bucecea, Comanesti, Dolhasca, Falticeni, Gura Humorului, Hirlau, Liteni, Moinesti, Radauti, Tg. Frumos, Roman, Roznov, Slanic Moldova, Salcea, Tg. Ocna; capacitate insuficienta a gradinitelor fata de cererea existenta: Comanesti, Dorohoi, Flamanzi, Frasin, Gura Humorului, Milisauti, Negresti, Pascani, Podu Iloaiei, Tg. Frumos, Vicovu de Sus, Bicaz; nevoi investitionale in infrastructura scolara, lucrari de reabilitare (inclusiv termica), modernizare, dotare, constructii de noi sali de sport: toate localitatile urbane; absenta autorizatiilor de functionare a scolilor: Darabani, Dolhasca, Liteni; lipsa/numar insuficient de microbuze pentru transportul local al elevilor: Dolhasca, Flamanzi, Hirlau, Liteni, Roznov, Tg. Ocna; lipsa unei structuri de invatamant liceal: Frasin, Milisauti; lipsa structurilor de invatamant profesional Salcea; abandon scolar ridicat: Murgeni (in ciclul gimnazial in randul comunitatii rome), Podu Iloaiei, Tg. Ocna.

La nivelul regiunii Nord-Est strategiile integrate de dezvoltare urbana, precum si cele de dezvoltare locala prevad actiuni cu un orizont de realizare la nivelul anului 2030. Acestea cuprind peste 200 de proiecte dedicate dezvoltarii infrastructurii educationale, cu un buget total de aproximativ 180 mil Euro, incluzand operatiuni precum: construire de crese, gradinite, modernizare, reabilitare dotare de scoli generale, gimnaziale, licee tehnologice, etc.

Operatiuni vizate:

- dezvoltarea infrastructurii educationale pentru nivel anteprescolar si prescolar, invatamant primar si gimnazial;

⁷⁸

Except for a specific objective set out in Article 4(1)(c)(xi) of the ESF+ Regulation

- dezvoltarea infrastructurii educationale pentru invatamant secundar superior, filiera vocationala si tehnologica si invatamant profesional;
- dezvoltarea infrastructurii de invatamant universitar.

Vor fi sprijinite urmatoarele tipuri de actiuni:

- constructia, reabilitarea, modernizarea, extinderea si echiparea (inclusiv accesibilizare pentru persoane cu dizabilitati) infrastructurii educationale pentru educatia timpurie anteprescolara (crese) si prescolara (gradinite) in mediul urban si rural;
- constructia, reabilitarea, modernizarea, extinderea si echiparea (inclusiv accesibilizare pentru persoane cu dizabilitati) infrastructurii educationale pentru invatamantul general obligatoriu (scoli I-VIII, inclusiv nivelul clasei pregatitoare) in mediul urban si rural;
- constructia, reabilitarea, modernizarea, extinderea, echiparea (inclusiv accesibilizare pentru persoane cu dizabilitati) infrastructurii educationale pentru invatamantul profesional si tehnic (licee tehnologice si scoli profesionale) si cel vocational, in mediul urban si rural;
- reabilitarea, modernizarea, extinderea si echiparea (inclusiv accesibilizare pentru persoane cu dizabilitati) infrastructurii educationale universitare;
- actiuni de cresterea/dezvoltarea capacitatii administrative a beneficiarilor.

Vor fi sprijinite cu precadere unitatile de invatamant care au un bazin de recrutare extins, cele din randul comunitatilor izolate, periferice si/sau ai caror elevi provin din comunitatile marginalizate confruntate cu un nivel ridicat al parasirii timpurii si abandonului scolar.

Prin aceasta prioritate se vizeaza adresarea aspectelor care tin de asigurarea participarii la un proces educational de calitate modern, prin modernizarea infrastructurii scolare si dotarea aferenta, corelat cu nevoile prezente si viitoare ale pietii muncii locale si regionale. In mod complementar, actiunile dedicate crearii si dezvoltarii de platforme digitale de comunicare si schimb de documente, bazelor de date si bibliotecilor virtuale vor fi realizate prin axa prioritara nr. 2 a programului. Totodata, vizam o imbunatatire substantiala a calitatii actului educational, prin corelarea interventiilor din axele prioritare 5 si 2 ale programului cu cele ce vor fi prevazute in viitorul Program operational de educatie si Ocupare. Pentru a putea reduce substantial nivelul ridicat al ratei de parasire timpurie, vor fi necesare si actiuni active dedicate reducerii riscului de saracie sau excluziune sociala prin intermediul viitorului Programul Operational de Incluziune Sociala si Demnitate Sociala si pentru dezvoltarea sustenabila a zonelor rurale prin Program National de Dezvoltare Rurala. Prioritatea este sustinuta de elementele de ordin strategic prezente in PDR NE 2021-2027, prioritatea nr 2 dezvoltarea capitalului uman, masura 2.2.1 cresterea participarii la un invatamant de calitate, modern, corelat la cerintele pietii muncii, inclusiv prin modernizarea infrastructurii aferente si la formarea continua care prevede si actiuni dedicate pentru reabilitarea, modernizarea, accesibilizarea, extinderea unitatilor de invatamant (inclusiv sali de sport), inclusiv realizarea de lucrari de crestere a eficientei energetice (reabilitare termica, sisteme de incalzire, climatizare, ventilare, sisteme de management energetic, iluminare, sisteme alternative de producere a energiei electrice si sau termice/surse regenerabile de energie pentru asigurarea energiei termice), dotarea unitatilor de invatamant cu mobilier, elemente de birotica, calculatoare, dotarea laboratoarelor si atelierelor cu echipamente de specialitate, dotarea atelierelor si spatiilor unde se efectueaza practica productiva (licee tehnologice, scoli profesionale, colegii economice), etc.

The main target groups - Article 17(3)(d)(iii):

Elevi, prescolari care utilizeaza infrastructura de invatamant construita/ reabilitata/ modernizata/ extinsa/ echipata
Studenti care utilizeaza infrastructura de invatamant construita/ reabilitata/ modernizata/ extinsa/ echipata

Specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – Article 17(3)(d)(iv)

Cele sase municipii resedinta de judet vor putea accesa fondurile de pe aceasta prioritate doar prin utilizarea si respectand conditiile aferente noului instrument de dezvoltare teritoriala intitulat « Dezvoltare urbana integrata », dezvoltat in regiunea Nord-Est si detaliat in anexa POR NE_dezvoltare_urbana. Proiectele depuse trebuie sa faca parte dintr-o strategie integrata de dezvoltare urbana si din planul de mobilitate urbana.

Celelalte municipii si orase din regiune vor putea accesa fondurile de pe aceasta prioritate cu conditia ca proiectele depuse sa faca parte dintr-o strategie integrata de dezvoltare urbana sau o strategie de dezvoltare si din planul de mobilitate urbana.

Vor fi sprijinite cu precadere unitatile de invatamant aflate in teritorii care au un bazin de recrutare extins, cele din randul comunitatilor izolate, periferice si/sau ai caror elevi provin din comunitatile marginalizate confruntate cu un nivel ridicat al parasirii timpurii si abandonului scolar

The interregional and transnational actions –Article – 17(3)(d)(v)

Text field [2 000]

The planned use of financial instruments – Article – 17(3)(d)(vi)

Text field [1 000]

2.A.3.2 Indicators

Reference: Article 17(3)(d)(ii) CPR

Table 2: Output indicators								
Priorit y	Specific objective (Investment for Jobs and Growth goal or EMFF)	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measuremen t unit	Mileston e (2024)	Targe t (2029)
AP5	<i>d (ii) imbunatatirea accesului la servicii de calitate si favorabile incluziunii in educatie, formare si invatarea pe tot parcursul vietii prin dezvoltarea infrastructurii ;</i>	FED R	Mai putin dezvoltat a	RC O 66	Capacitatea claselor din cadrul infrastructurilo r pentru ingrijirea copiilor care beneficiaza de sprijin (noi sau modernizate)	Nr. copii		
				RC O 67	Capacitatea claselor din cadrul infrastructurilo r din domeniul invatamantului care beneficiaza de sprijin (noi sau modernizate)	Nr. Elevi/studenti		

Table 3: Result indicators											
Prior ity	Specific objectiv e (Invest ment for Jobs and Growth goal or EMFF)	Fu nd	Categ ory of region	ID [5]	Indicato r [255]	Measure ment unit	Baseli ne or refere nce value	Refere nce year	Tar get (202 9)	Sou rce of data [200]	Comm ents [200]
AP5	<i>d (ii) imbunatat irea accesului la servicii de calitate si favorabil e incluziuni i in educatie, formare si invatarea pe tot parcursul vietii prin dezvoltar ea infrastruc turii;</i>	FE DR	<i>Mai putin dezvol tata</i>	RC R 70	Numarul anual al copiilor care utilizeaza infrastruc turile pentru ingrijirea copiilor ce beneficia za de sprijin	Nr.					
				RC R 71	Numarul anual al elevilor care utilizeaza infrastruc turile din domeniul invatama ntului ce beneficia za de sprijin	Nr.					

[Point 2.1.1.3 in the Commission proposal has been moved up following changes in Article 17(3)(c) CPR and it is now point 2.1.1.bis]

AP 6: Nord-Est – O regiune mai atractiva

Reference: Article 4(1), 10 and 13 ESF+

☐ This is a priority dedicated to youth employment
☐ This is a priority dedicated to innovative actions
☐ This is a priority dedicated to support to the most deprived under the specific objective set out in point (xi) of Article 4(1) of the ESF+ regulation**
☐ This is a priority dedicated to support to the most deprived under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ regulation ⁷⁹

* Ticking box applicable to ESF+ priorities. In case of EMFF, title of the priority is pre-defined.

** If marked go to section 2.A.2.a

2.A.2 Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention (not applicable to the EMFF) [This was point 2.1.1.3 in the Commission proposal and has been moved up following changes in Article 17(3)(c) CPR]

Reference: Article 17(3)(c) CPR

Table 4: Dimension 1 – intervention field				
Priority No	Fund	Category of region ⁸⁰	Code	Amount (Mil. EUR)
AP5	FEDR	Mai puțin dezvoltată		103,194
	BS			

Table 5: Dimension 2 – form of support				
Priority No	Fund	Category of region ⁸¹	Code	Amount (EUR)

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus				
Priority No	Fund	Category of region ⁸²	Code	Amount (EUR)

⁷⁹ In case resources under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ Regulation are taken into account for the purposes of Article 7(4) of the ESF+ Regulation.

⁸⁰ Not relevant for CF

⁸¹ Not relevant for CF

⁸² Not relevant for CF

--	--	--	--	--	--

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes				
Priority No	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)

2.A.3 Specific objective⁸³ (Investment for Jobs and Growth goal) repeated for each selected specific objective for priorities other than technical assistance

e (i) favorizarea dezvoltarii integrate sociale, economice si de mediu la nivel local si a patrimoniului cultural, turismului si securitatii in zonele urbane;

2.A.3.1 Interventions of the Funds

Reference: Article 17(3)(d)(i),(iii),(iv),(v),(vi);

The related types of actions – Article 17(3)(d)(i) CPR; Article 6(2) ESF+

<p>La nivelul regiunii, strategiile integrate de dezvoltare urbana, precum si cele de dezvoltare locala prevad actiuni in domeniul turismului cultural si balnear cu un orizont de realizare la nivelul anului 2030. Acestea cuprind peste 60 de proiecte, cu un buget total de aproximativ 140 mil. Euro, incluzand operatiuni precum: reabilitare, restaurare, dotare muzee, monumente istorice, cladiri de patrimoniu, case memoriale, precum si dezvoltarea infrastructurii turistice din satuni balneare si investitii in securitatea spatiilor publice. Potentialul turistic ofera posibilitatea dezvoltarii zonei pe baza unei abordari integrate a sectorului turism-cultura. Acest demers presupune insa, o serie de aspecte care vizeaza gestionarea durabila a resurselor culturale si naturale, evitarea alterarii ecosistemelor si poluarii din diferite surse ca urmare a activitatii turistice, asigurarea locurilor de munca din sectorul turismului, securitatea turistilor si a comunitatilor locale din zonele turistice, etc.</p> <p>Operatiuni vizate:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Conservarea, protectia si valorificarea durabila a patrimoniului cultural si dezvoltarea de noi servicii culturale 2. Dezvoltarea turismului balnear si balneo-climateric 3. Sprijinirea intreprinzatorilor specializati in mestesugurile traditionale, fructificarea potentialului agrofood 4. Promovarea investitiilor orientate catre infrastructura verde si siguranta spatiilor publice <p>Vor fi sprijinite urmatoarele tipuri de actiuni:</p> <p>Tipuri de actiuni turism cultural-ecumenic-istoric:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Restaurarea, consolidarea, protectia si conservarea monumentelor istorice; - Dotari pentru expunerea si protectia patrimoniului cultural mobil si imobil; - Construirea, extinderea, modernizarea, reabilitarea, dotarea cladirilor cu functii culturale, biblioteci, muzee, teatre; - Construirea si dotarea de centre culturale, multifunctionale; <p>Tipuri de actiuni turism balnear:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Constructia, reabilitarea, modernizarea bazelor de tratament, a centrelor balneare si a bazelor de kinetoterapie ca resorturi cu servicii integrate (servicii de tip sanatare si intretinere, balneo, activitati de recreere, activitati sportive etc); - Constructia, reabilitarea, modernizarea retelelor de captare si / sau transport a izvoarelor minerale si saline cu potential terapeutic;
--

⁸³ Except for a specific objective set out in Article 4(1)(c)(xi) of the ESF+ Regulation.

- Reabilitarea instalatiilor de alimentare cu apa minerala de la surse la bazele de tratament;
- Restaurarea, consolidarea, protectia si conservarea cladirilor declarate monumente istorice care se afla in statiuni balneoclimatice;
- Reabilitare, modernizare drumuri de acces catre baze de tratament, inclusiv a utilitatilor aferente;
- Amenajarea traseelor turistice folosind solutii prietenoase cu mediul

Tipuri actiuni dedicate mediului economic local:

- Infiintarea si dotarea atelierelor mestesugaresti, pentru pastrarea si valorificarea traditiilor populare;
- Infiintarea Hub-urilor alimentare locale de tipul “one-stop” care permit grupurilor de fermieri si producatori de a colabora pentru a servi nevoile clientilor mari;
- Dezvoltarea de infrastructuri moderne pentru procesarea produselor alimentare si non alimentare(lana,i plantelor textile, etc.).

Alte tipuri de actiuni:

- Construirea, extinderea, modernizarea, reabilitarea parcurilor, scuaruri, gradinilor publice, alte zone cu spatii verzi, pergole, alei, etc, reabilitarea monumentelor de for public (statui), inclusiv dotare cu mobilier urban;
- Instalarea, extinderea sistemelor de supraveghere video

The main target groups - Article 17(3)(d)(iii):

Text field [1 000]

Populatia din mediul urbane a carei conditii economico-sociale se imbunatateste in urma interventiilor

Turisti, care beneficiaza de servicii imbunatatite

Intreprinzatori care beneficiaza de sprijin

Specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – Article 17(3)(d)(iv)

Cele sase municipii resedinta de judet vor putea accesa fondurile de pe aceasta prioritate doar prin utilizarea si respectand conditiile aferente noului instrument de dezvoltare teritoriala intitulat « Dezvoltare urbana integrata », dezvoltat in regiunea Nord-Est si detaliat in anexa POR NE_dezvoltare_urbana si in conditiile in care demonstreaza un potential turistic/cultural/agrofood existent. Proiectele depuse trebuie sa faca parte dintr-o strategie integrata de dezvoltare urbana.

Celelalte municipii si orase din regiune vor putea accesa fondurile de pe aceasta prioritate doar prin utilizarea si respectand conditiile aferente noului instrument de dezvoltare teritoriala intitulat « Dezvoltare urbana integrata », dezvoltat in regiunea Nord-Est si detaliat in anexa POR NE_dezvoltare_urbana. Proiectele depuse trebuie sa faca parte dintr-o strategie integrata de dezvoltare urbana, si in conditiile in care demonstreaza un potential turistic/cultural/agrofood existent.

The interregional and transnational actions –Article – 17(3)(d)(v)

Text field [2 000]

The planned use of financial instruments – Article – 17(3)(d)(vi)

Text field [1 000]

2.A.3.2 Indicators

Reference: Article 17(3)(d)(ii) CPR

Table 2: Output indicators								
Priority	Specific objective (Investment for Jobs and Growth goal or EMFF)	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Milestone (2024)	Target (2029)
AP6	<i>e (i) favorizarea dezvoltarii integrate sociale, economice si de mediu la nivel local si a patrimoniului cultural, turismului si securitatii in zonele urbane;</i>	FEDR	Mai putin dezvoltate	RCO 77	Capacitatea infrastructurilor culturale si turistice care beneficiaza de sprijin	Nr. locuri		
				RCO 02	Intreprinderi care beneficiaza de sprijin prin granturi	Nr. intreprinderi		
				RCO 36	Suprafata infrastructurii verzi care beneficiaza de sprijin in zonele urbane	Mp.		

Table 3: Result indicators											
Prior ity	Specific objectiv e (Invest ment for Jobs and Growth goal or EMFF)	Fund	Categ ory of regio n	ID [5]	Indicator [255]	Measure ment unit	Baseli ne or refere nce value	Refere nce year	Targ et (202 9)	Sour ce of data [200]	Comm ents [200]
AP6	e (i) favorizar ea dezvoltar ii integrate sociale, economic e si de mediu la nivel local si a patrimon iului cultural, turismulu i si securitati i in zonele urbane;	FE DR	Mai putin dezvolt ate	RC R 77	Turisti/ vizite in siturile care beneficiaz a de sprijin	Nr. turisti/vizit e					
				RC R 78	Utilizatori ai infrastruct urilor culturale care beneficiaz a de sprijin	Nr. utilizatori					
				RC R 19	Intreprind eri cu cifra de afaceri crescuta	Nr. intreprinde ri					
				RC R 95	Populatia care are acces la infrastruct uri verzi noi sau moderniza te in zonele urbane	Nr.					

[Point 2.1.1.3 in the Commission proposal has been moved up following changes in Article 17(3)(c) CPR and it is now point 2.1.1.bis]

2.A.3 Specific objective⁸⁴ (Investment for Jobs and Growth goal) repeated for each selected specific objective for priorities other than technical assistance

e (ii) favorizarea dezvoltării integrate sociale, economice și de mediu la nivel local și a patrimoniului cultural, turismului și securității în afara zonelor urbane

2.A.3.1 Interventions of the Funds

Reference: Article 17(3)(d)(i),(iii),(iv),(v),(vi);

The related types of actions – Article 17(3)(d)(i) CPR; Article 6(2) ESF+

Operatiuni vizate:

1. Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural și serviciilor culturale
2. Sprijinirea întreprinzătorilor specializați în meseriile tradiționale

Vor fi sprijinite următoarele tipuri de acțiuni:

- Restaurarea, consolidarea, protecția și conservarea monumentelor istorice;
- Înființarea și dotarea de ateliere meșteșugărești și spații de artizanat, pentru păstrarea și valorificarea tradițiilor populare;

The main target groups - Article 17(3)(d)(iii):

Text field [1 000]

Populația din mediul rural a cărei condiții economico-sociale se îmbunătățesc în urma intervențiilor

Turisti

Întreprinzători (meșteșugari) care beneficiază de sprijin

Specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – Article 17(3)(d)(iv)

The interregional and transnational actions – Article – 17(3)(d)(v)

Text field [2 000]

The planned use of financial instruments – Article – 17(3)(d)(vi)

Text field [1 000]

2.A.3.2 Indicators

⁸⁴ Except for a specific objective set out in Article 4(1)(c)(xi) of the ESF+ Regulation.

Table 2: Output indicators								
Priority	Specific objective (Investment for Jobs and Growth goal or EMFF)	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Milestone (2024)	Target (2029)
AP6	e (ii) favorizarea dezvoltării integrate sociale, economice și de mediu la nivel local și a patrimoniului cultural, turismului și securității în afara zonelor urbane	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO 77	Capacitatea infrastructurilor culturale și turistice care beneficiază de sprijin	Nr. locuri		
				RCO 02	Intreprinderi care beneficiază de sprijin prin granturi	Nr. intreprinderi		

Table 3: Result indicators											
Prior ity	Specific objectiv e (Invest ment for Jobs and Growth goal or EMFF)	Fund	Categ ory of regio n	ID [5]	Indicator [255]	Measure ment unit	Baseli ne or refere nce value	Refere nce year	Targ et (202 9)	Sour ce of data [200]	Comm ents [200]
AP6	e (i) favorizar ea dezvoltar ii integrate sociale, economic e si de mediu la nivel local si a patrimon iului cultural, turismulu i si securitati i in afara zonelor urbane	FE DR	Mai putin dezvolt ate	RC R 77	Turisti/ vizite in siturile care beneficiaz a de sprijin	Nr. turisti/vizit e					
				RC R 78	Utilizatori ai infrastruct urilor culturale care beneficiaz a de sprijin	Nr. utilizatori					
				RC R 19	Intreprind eri cu cifra de afaceri crescuta	Nr. intreprinde ri					

[Point 2.1.1.3 in the Commission proposal has been moved up following changes in Article 17(3)(c) CPR and it is now point 2.1.1.bis]

AP 7: Asistenta tehnica

Reference: Article 4(1), 10 and 13 ESF+

☐ This is a priority dedicated to youth employment
☐ This is a priority dedicated to innovative actions
☐ This is a priority dedicated to support to the most deprived under the specific objective set out in point (xi) of Article 4(1) of the ESF+ regulation**
☐ This is a priority dedicated to support to the most deprived under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ regulation ⁸⁵

* Ticking box applicable to ESF+ priorities. In case of EMFF, title of the priority is pre-defined.

** If marked go to section 2.A.2.a

2.A.2 Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention (not applicable to the EMFF) [This was point 2.1.1.3 in the Commission proposal and has been moved up following changes in Article 17(3)(c) CPR]

Reference: Article 17(3)(c) CPR

Table 4: Dimension 1 – intervention field				
Priority No	Fund	Category of region ⁸⁶	Code	Amount (Mil. EUR)
AP5	FEDR	<i>Mai putin dezvoltata</i>		36,855
	BS			

Table 5: Dimension 2 – form of support				
Priority No	Fund	Category of region ⁸⁷	Code	Amount (EUR)

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus					
Priority No	Fund	Category of region ⁸⁸	Code	Amount (EUR)	

⁸⁵ In case resources under the specific objective set out in point (x) of Article 4(1) of the ESF+ Regulation are taken into account for the purposes of Article 7(4) of the ESF+ Regulation.

⁸⁶ Not relevant for CF

⁸⁷ Not relevant for CF

⁸⁸ Not relevant for CF

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes				
Priority No	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)

2.A.3 Specific objective⁸⁹ (Investment for Jobs and Growth goal) repeated for each selected specific objective for priorities of technical assistance

2.A.3.1 Interventions of the Funds

Reference: Article 17(3)(d)(i),(iii),(iv),(v),(vi);

The related types of actions – Article 17(3)(d)(i) CPR; Article 6(2) ESF+

<p>In vederea implementarii eficiente a programului se vor finanta urmatoarele tipuri de activitati orientative:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sprijinirea Autoritatii de Management POR NE (inclusiv costuri administrative, respectiv de personal) pentru implementarea diferitelor etape ale POR NE, inclusiv identificarea si dezvoltarea proiectelor, intocmirea de documentatii tehnico-economice pentru proiecte, pregatire, selectie, verificare si monitorizare, evaluare, control si audit; • achizitia si instalarea echipamentelor IT si birotice, achizitia si dezvoltarea programelor informatice necesare pentru managementul si implementarea POR NE; • achizitia de bunuri si servicii necesare desfasurarii activitatilor specifice implementarii POR NE in cadrul AMPOR NE; • sprijinirea organizatorica si logistica a Comitetului de Monitorizare a POR NE si a altor comitete/ grupuri de lucru implicate in implementarea POR NE, inclusiv structurile de guvernare RIS3 Nord -Est; • activitati specifice de evaluare a POR NE, inclusiv, a documentelor de programare (strategia de asistenta tehnica, strategia de comunicare, etc.) • elaborarea de studii si analize specifice POR NE si PDR NE; • instruirii (conferinte, mese rotunde, seminarii, ateliere etc.) specifice domeniilor finantate in cadrul programului in scopul imbunatatirii cunostintelor, a competentelor beneficiarilor si a potentialilor beneficiari in ceea ce priveste POR NE; • imbunatatirea calificarii personalului din cadrul AMPOR NE prin instruirea acestuia; • activitati de comunicare si vizibilitate POR NE (dezvoltarea si gestionarea instrumentelor de comunicare, inclusiv pagina web dedicata programului, realizarea si distribuirea materialelor informative si promovare, organizarea de evenimente de informare si promovare, campanii de promovare, etc); • sprijinirea pregatirii / implementarii/monitorizarii POR NE si PDR NE, inclusiv pregatirea urmatoarei perioade de programare (studii, analize, pregatirea portofoliilor de proiecte POR NE si PDR NE, etc); <p>Vor fi realizate actiuni de informare si comunicare pentru promovarea contributiei programului la dezvoltarea Regiunii Nord – Est, asigurarea transparentei utilizarii fondurilor, diseminarea informatiilor catre toate categoriile</p>
--

⁸⁹ Except for a specific objective set out in Article 4(1)(c)(xi) of the ESF+ Regulation.

de potentiali solicitanți de finanțare cu privire la finanțările disponibile prin program, precum și promovarea rezultatelor obținute în implementarea programului și impactul investițiilor la nivel local și regional. Acțiunile de comunicare vizează potențialii solicitanți de finanțare, beneficiarii, partenerii socio-economici, publicul general din Regiunea Nord -Est și alte categorii de grupuri țintă identificate în planul regional de comunicare al AM POR Nord – Est. În ceea ce privește informarea și comunicarea, evaluările anterioare, realizate pentru POR 2014-2020, indică o percepție și o notorietate pozitivă a Programului la nivel regional, precum și premisele pentru îmbunătățirea acestor atribute, printr-o adaptare și rafinare suplimentară a mesajelor și a canalelor de transmitere a acestora către categoriile de public-țintă. Activitățile specifice de comunicare, menite să confere vizibilitatea necesară intervențiilor realizate prin POR NE, vor fi mai precis orientate, în vederea obținerii unui impact corespunzător și a unei cât mai mari valori adăugate, cu costuri cât mai reduse și vor avea în vedere concentrarea pe comunicarea online, inclusiv digitalizarea și virtualizarea materialelor de promovare.

Acordarea de sprijin specific pentru asigurarea vizibilității, transparenței și comunicării către potențialii beneficiari, beneficiarii de finanțare POR NE, precum și publicului general din Regiunea Nord - Est se va realiza prin intermediul următoarelor tipuri de activități orientative:

- sprijinirea activităților de informare și comunicare specifice POR NE (dezvoltarea și gestionarea instrumentelor de comunicare, inclusiv pagina web dedicată programului, realizarea și distribuirea materialelor informative și promovare, organizarea de evenimente de informare și promovare, implementarea de campanii de promovare, organizarea activității de helpdesk, etc);
- sprijinirea activităților de lansare a POR aferent următoarei perioade de programare.

Activitățile sprijinite prin intermediul acestei axe prioritare vor contribui la implementarea eficientă a POR NE, pe de o parte prin formarea și perfecționarea pregătirii personalului specializat și asigurarea stabilității acestuia și pe de altă parte prin sprijinirea beneficiarilor în a înțelege și respecta cerințele programului. Se va acorda o atenție extinsă instruirii, având în vedere că s-a remarcat o îmbunătățire a capacității de implementare atât la nivelul organismelor implicate în implementarea POR, cât și la nivelul beneficiarilor, după furnizarea de instruire specializată către aceștia.

Este necesară pregătirea personalului prin programe de training dedicate, care să aibă în vedere aspectele-cheie prevăzute de noile Regulamente, precum și diferențele față de perioada de programare precedentă. Este necesară o cât mai bună înțelegere și asimilare a noilor cerințe și proceduri, în scopul eficientizării sistemului și creșterii nivelului absorbției.

De asemenea, activitățile preconizate să se realizeze prin intermediul acestei axe prioritare vor fi corelate cu măsurile specifice din cadrul Programului Operațional Asistență Tehnică (POAT), în special în ceea ce privește instruirea, sprijinul acordat beneficiarilor, precum și activitățile de comunicare și informare. Activitățile de instruire specifice POR NE vor fi realizate conform planului de instruire al AM POR NE în funcție de nevoile identificate, în corelare cu măsurile generale sprijinite prin intermediul POAT. De asemenea, activitățile de comunicare și informare vor fi realizate conform planului de comunicare AMPOR NE.

Corelarea și coordonarea activităților de asistență tehnică se realizează în cadrul Comitetului de Coordonare al Asistenței Tehnice, gestionat de Ministerul Fondurilor Europene.

The main target groups - Article 17(3)(d)(iii):

Personalul AM POR NE din cadrul ADR Nord-Est

Specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – Article 17(3)(d)(iv)

Text field [2 000]

The interregional and transnational actions –Article – 17(3)(d)(v)

Text field [2 000]

The planned use of financial instruments – Article – 17(3)(d)(vi)

Text field [1 000]

2.B.1.2. Indicators

Output indicators with the corresponding milestones and targets – Article 17(3)(e) bis (ii)

Table 2: Output indicators								
Priority	Specific objective (Investment for Jobs and Growth goal EMFF)	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Milestone (2024)	Target (2029)
AP7	Implementarea eficienta a Programului Operational Regional	FEDR	Mai putin dezvoltata	RCO 95	Personal finantat de FEDR si Fondul de coeziune	Nr.		

2.B.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention *Reference Article 17(3)(e)bis(iv)*

Table 8: Dimension 1 – intervention field				
Priority No	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)

2.B.2 Priority for technical assistance pursuant to Article 32 – repeated for each TA priority

Reference: Article 17(3)(e)

2.B.2.1 Description of technical assistance under financing not linked to costs – Article 32

Text field [3 000]

2.B.2.2. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention

Reference: Article 17(3)(e)

Table 8: Dimension 1 – intervention field				
Priority No	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)

3. Financial plan

Reference: Article 17(3)(f)(i)-(iii); Article 106(1)-(3), Article 10; Article 21; CPR

3.A Transfers and contributions⁹⁰

Reference: Article 10; Article 21; CPR

☐ Programme amendment related to Article 10, CPR (contribution to Invest EU)
☐ Programme amendment related to Article 21, CPR (transfers to instruments under direct or indirect management or between shared management funds)

⁹⁰ Applicable only to programme amendments in line with Article 10 and 21, CPR.

Table 15: Contributions to InvestEU*

	Category of regions	Window 1 (a)	Window 2 (b)	Window 3 (c)	Window 4 (d)	Window 5 (e)	Amount (f)=(a)+(b)+(c)+(d)+(e))
ERDF	More developed						
	Less developed						
	Transition						
	Outermost and northern sparsely populated						
ESF+	More developed						
	Less developed						
	Transition						
	Outermost and northern sparsely populated						
JTF*	More developed						
	Less developed						
	Transition						
CF							
EMFF							
Total							

* Initial JTF allocation (without complementary resources transferred) within the limits set in Article 21.

Table 16: Transfers to instruments under direct or indirect management*

Fund	Category of regions	Instrument 1 (a)	Instrument 2 (b)	Instrument 3 (c)	Instrument 4 (d)	Instrument 5 (e)	Transfer amount (f)=(a)+(b)+(c)+(d)+(e)
ERDF	More developed						
	Transition						
	Less developed						
	Outermost and northern sparsely populated						
ESF+	More developed						
	Transition						

	Less developed						
	Outermost and northern sparsely populated						
CF							
EMFF							
Total							

* Cumulative amounts for all transfers during programming period.

Table 17: Transfers between shared management funds*

Receiving fund / instrument Transferring fund /instrument		ERDF				ESF+				CF	EMFF	AMIF	ISF	BMVI	Total
		More developed	Transition	Less developed	Outermost and northern sparsely populated	More developed	Transition	Less developed	Outermost and northern sparsely populated						
ERDF	More developed														
	Transition														
	Less developed														
	Outermost and northern sparsely populated														
ESF+	More developed														
	Transition														
	Less developed														
	Outermost and northern sparsely populated														
CF															
EMFF															
Total															

* Cumulative amounts for all transfers during programming period.

Table 18: Initial JTF allocation to the programme¹

Reference: Article 21 a

	Initial JTF allocation to the programme* per category of region		
	More developed	Transition	Less developed
Initial JTF allocation in the programme*			

* Programme with the JTF allocation.

¹ When JTF is the ‘fund concerned’ (basic data on the programme, p.1 of programme template).’’

(5) Under point 3.A, a new ticking box is inserted, after Table 18:

“Obligatory transfer of ERDF and ESF+ resources as complementary support to the Just Transition Fund²

Transfer to JTF	☐ concerns internal transfers within the programme with JTF allocation (Table 18A)
	☐ concerns transfers from other programmes to the programme with JTF allocation (Table 18B)
	☐ N/A (ie no support from JTF to the programme)

² In case a programme supported by the JTF receives complementary support (cf Article 21a) within the programme and from other programmes both Tables 18A and 18B need to be filled in.’’

Table 18A: Transfer of ERDF and ESF+ resources to the Just Transition Fund (JTF) within the programme

		JTF allocation in the programme* per category of region		
		More developed	Transition	Less developed
Transfer within the programme* (complementary support) per category of region				
ERDF	More developed			
	Transition			
	Less developed			
	Outermost and northern sparsely populated			
ESF+	More developed			
	Transition			
	Less developed			
	Outermost and northern sparsely populated			
Total	More developed			
	Transition			
	Less developed			
	Outermost and northern sparsely populated			

* Programme with the JTF allocation.”

Table 18B: Transfer of ERDF and ESF+ resources from other programme(s) to the Just Transition Fund (JTF) in this programme

		Complementary support to the JTF in this programme (CCI number)* per category of region		
		More developed	Transition	Less developed
Transfer(s) from other programme(s)** per category of region				
Programme 1 (CCI number)				
ERDF	More developed			
	Transition			
	Less developed			
	Outermost and northern sparsely populated			
ESF+	More developed			
	Transition			
	Less developed			
	Outermost and northern sparsely populated			
Programme 2 (CCI number)				
Programme 3 (CCI number)				
Total ERDF	More developed			

	Transition			
	Less developed			
	Outermost and northern sparsely populated			
Total ESF+	More developed			
	Transition			
	Less developed			
	Outermost			
Total				

* programme with JTF allocation, which receives complementary support from the ERDF and ESF+.

** programme providing the complementary support from the ERDF and ESF+ (source)."

3.1 Financial appropriations by year

Reference: Article 17(3)(f)(i)

Fund	Category of region	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Total
ERDF	More developed								
	Transition								
	Less developed								

	Outermost and northern sparsely populated								
Total									
ESF+	More developed								
	Transition								
	Less developed								
	Outermost and northern sparsely populated								
Total									
Cohesion Fund	N/A								
EMFF	N/A								
Total									

3.2. Total financial appropriations by fund and national co-financing *

Reference: Article 17(3)(f)(ii), Article 17(6)

For the Investments for Jobs and Growth goal:

Table 11: Total financial appropriations by fund and national co-financing										
Policy/JTF objective or TA	Priority	Basis for calculation EU support (total or public)	Fund	Category of region**	EU contribution ⁹¹ (a)	National contribution (b)=(c)+(d)	Indicative breakdown of national contribution		Total (e)=(a)+(b)***	Co-financing rate (f)=(a)/(e)***
							public (c)	private (d)		
OP 1	AP 1	P/T	ERDF	Less developed	507,78					
OP 1	AP 2		ERDF	Less developed	475,02					
OP 2	AP 3		ERDF	Less developed	589,811					
OP 3	AP 4		ERDF	Less developed	114,66					
OP 4	AP 5		ERDF	Less developed	106,47					
OP 5	AP 6		ERDF	Less developed	103,194					
TA	AP 7		ERDF	Less developed	36,855					
	TA Art. 30 CPR		ERDF or ESF+ or CF or JTF							
Total ERDF				More developed						
				Transition						
				Less developed						
				Special allocation for outermost and northern sparsely populated regions						
Total ESF+				More developed						
				Transition						
				Less developed						
				Outermost and northern sparsely populated regions						
Total JTF				More developed						
				Transition						
				Less developed						
Total CF			N/A							
Grand total										

⁹¹ Alocările financiare au fost calculate pornind de la alocarea finciara transmisa de catre MFE, in 07.05.2020, din care s-a dedus alocarea de 5% pt RBI, si sumei ramase s-a aplicat procentul de 16,38%. (pt RNE)

* Prior to the mid-term review in 2025 for the ERDF, the ESF+, the CF and the JTF, financial appropriations for the years 2021 to 2025 only.

**For ERDF: less developed, transition, more developed, and, where applicable special allocation for outermost and northern sparsely populated regions. For ESF+: less developed, transition, more developed and, where applicable, additional allocation for outermost and northern sparsely populated regions. For CF: not applicable. For technical assistance, application of categories of region depends on selection of a fund.

*** Where relevant for all categories of region.

**** Indicate the total JTF resources as a result of Table 18 (i.e. a JTF allocation and the complementary support transferred from the ERDF and the ESF+).”

For the EMFF:

Reference: Article 17(3)(f)(iii)

EMFF programmes using technical assistance according to Article 30(4)

Table 11 A						
Priority	Specific Objective (nomenclature set out in the EMFF Regulation)	Basis for calculation of EU support	EU contribution	National public	Total	Co-financing rate
Priority 1	1.1	Public				
	1.2	Public				
	1.3	Public				
	1.4	Public				
	1.5	Public				
Priority 2	2.1	Public				
Priority 3	3.1	Public				
Priority 4	4.1	Public				
Technical assistance (Article 30(4))	5.1	Public				
Technical assistance (Article 32)	5.2	Public				

EMFF programmes using technical assistance according to Article 30(5)

Table 11 A							
Priority	Specific objective (nomenclature set out in the EMFF Regulation)	Basis for calculation of EU support	EU contribution		National public	Total	Co-financing rate*
			EU contribution without flat rate TA	EU contribution for flat rate TA*			
Priority 1	1.1	Public					
	1.2	Public					
	1.3	Public					
	1.4	Public					
	1.5	Public					
Priority 2	2.1	Public					
Priority 3	3.1	Public					
Priority 4	4.1	Public					
Technical assistance (Article 32)	5.1	Public					

*** According to the percentages set out in Article 30(5), CPR

4. Enabling conditions

Reference: Article 17(3)(h)CPR

Table 12: Enabling conditions							
Enabling conditions	Fund	Selected specific objective (N/A to the EMFF)	Fulfilment of enabling condition	Criteria	Fulfilment of criteria	Reference to relevant documents	Justification
Buna guvernanta a strategiei nationale sau regionale de specializare inteligenta	FEDR	(i) Dezvoltarea capacitatilor de cercetare si inovare si adoptarea tehnologiilor avansate (ii) Fructificarea avantajelor digitalizarii, in beneficiul		<i>Strategia (strategiile) de specializare inteligenta trebuie sa fie sprijinita (sprijinite) de:</i> C1. O analiza la zi a factorilor care impiedica diseminarea inovarii, inclusiv digitalizarea C2. Existenta unei institutii sau a unui	Y/N	[500]	[1 000]

		cetatenilor, al companiilor si al guvernelor (iii) Impulsionarea cresterii si competitivitatii IMM-urilor (iv) Dezvoltarea competentelor pentru specializare inteligenta, tranzitie industriala si antreprenoriat		organism national/regional competent responsabil cu managementul strategiei de specializare inteligenta C3. Instrumente de monitorizare si evaluare pentru a masura performantele in directia atingerii obiectivelor strategiei C4. Functionarea eficace a procesului de descoperire antreprenoriala C5. Actiuni necesare pentru imbunatatirea sistemelor de cercetare si inovare nationale sau regionale, daca este relevant C6. Actiuni pentru managementul tranzitiei industriale, daca este relevant C7. Masuri in sprijinul colaborarii internationale			
Un cadru de politica strategic pentru sprijinirea renovarilor destinate sa imbunatateasca eficienta energetica a cladirilor rezidentiale si nerezidentiale		b (i) Promovarea eficientei energetice si reducerea emisiilor de gaze cu efect de sera		C1. Este adoptata o strategie nationala de renovare pe termen lung pentru sprijinirea renovarii parcului national de cladiri rezidentiale si nerezidentiale, in conformitate cu cerintele Directivei 2010/31/UE privind performanta energetica a cladirilor, care: <ul style="list-style-type: none"> a. a. implica obiective de etapa orientative pentru 2030 si 2040, si tinte pentru 2050 b. b. ofera o descriere orientativa a resurselor bugetare necesare pentru a sprijini implementarea strategiei c. c. defineste mecanisme eficace pentru promovarea investitiilor in renovarea cladirilor 	Y/N		

				C2. Masuri de imbunatatire a eficientei energetice pentru a realiza economiile de energie necesare			
Planificare a globala a transporturilor la nivelul corespunzator		c (iii) Dezvoltarea unei mobilitati nationale, regionale si locale durabile, reziliente in fata schimbarilor climatice, inteligente si intermodale, inclusiv imbunatatirea accesului la TEN-T si a mobilitatii transfrontaliere		Se efectueaza o cartografiere multinodala a infrastructurilor existente si a celor planificate pana in 2030, care: C1.contine o justificare economica a investitiilor planificate, sustinuta de o analiza solida a cererii si de o modelare a traficului, care ar trebui sa ia in considerare impactul preconizat al liberalizarii sectorului feroviar C2.reflecta planurile privind calitatea aerului, tinand seama in special de planurile nationale de decarbonizare C3.include investitiile in coridoarele retelei centrale TEN-T, astfel cum sunt definite in Regulamentul (UE) nr. 1316/2013, in conformitate cu respectivele planuri de lucru ale retelei TEN-T C4.in ceea ce priveste investitiile din afara retelei centrale TEN-T, garanteaza complementaritatea prin asigurarea unei conectivitati suficiente la reseaua centrala TEN-T si la nodurile acesteia pentru regiunile si comunitatile locale C5. unde este cazul, raporteaza implementarea ERTMS conform cu Regulamentul de implementare al Comisiei EU 2017/6 din 5 ianuarie 2017 referitor la planul de implementare ERTMS. C6.promoveaza multimodalitatea,			

				<p>identificand nevoile de terminale multimodale sau de transbordare din cadrul transportului de pasageri sau marfa, precum si nevoile de moduri active de transport</p> <p>C7.include masuri vizand promovarea combustibililor alternativi, in conformitate cu cadrele nationale de politi C8. Include un rezumat al evaluarii riscurilor de siguranta rutiera, in conformitate cu strategiile nationale de siguranta rutiera existente, impreuna cu o cartografiere a drumurilor si sectiunilor afectate si furnizarea cu prioritate a investitiilor corespunzatoareca relevante</p> <p>C9. furnizeaza informatii privind resursele bugetare si de finantare corespunzatoare investitiilor planificate si necesare pentru acoperirea costurilor de exploatare si de intretinere a infrastructurilor existente si a celor planificate</p>			
Un cadru de politica strategic pentru sistemul de educatie si formare, la toate nivelurile		d (ii) imbunatatirea accesului la servicii de calitate si favorabile incluziunii in educatie, formare si invatarea pe tot parcursul vietii prin dezvoltarea infrastructurii;		<p>Existenta unui cadru de politica strategic la nivel national si/sau regional pentru sistemul de educatie si formare, care cuprinde:</p> <p>C1.sisteme de anticipare si previziuni privind competentele, bazate pe date concrete, precum si mecanisme si servicii de monitorizare</p> <p>C2.masuri care sa garanteze un acces egal, participarea si absolvirea unor programe de educatie si formare de calitate, relevante si incluzive si dobandirea de competente-cheie la</p>			

				<p>toate nivelurile, inclusiv in invatamantul superior</p> <p>C3.un mecanism de coordonare la toate nivelurile sistemului de educatie si formare, inclusiv la nivelul invatamantului terțiar, si o atribuire clara a responsabilitatilor intre autoritatile nationale relevante si/sau organismele regionale</p> <p>C4.modalitati de monitorizare, evaluare si revizuire a cadrului de politica strategic</p> <p>C5.masuri care sa vizeze adultii cu calificari si competente reduse si persoanele provenind din medii socioeconomice dezavantajate, si cursuri de perfectionare profesionala</p> <p>C6. Masuri de sprijinire a cadrelor didactice, a formatorilor si a personalului universitar in ceea ce priveste metode de invatare adecvate, evaluarea si validarea competentelor-cheie masuri destinate a promova mobilitatea cursantilor si a personalului si colaborarea transnationala a formatorilor si a personalului didactic, inclusiv prin recunoasterea rezultatelor studiilor si a calificarilor.</p>			
--	--	--	--	---	--	--	--

5. Programme authorities

Reference: Article 17(3)(j); Article 65, Article 78 CPR

Table 13: Programme authorities			
Programme authorities	Name of the institution [500]	Contact name [200]	E-mail [200]
Managing authority	Agentia de Dezvoltare Regionala Nord-Est	Vasile Asandei	vasandei@adnrdest.ro
Audit authority			
Body which receives payments from the Commission			
Where applicable, body or, bodies which receive payments from the Commission in case of technical assistance pursuant to Article 30(5)			
Accounting function in case this function is entrusted to a body other than the managing authority			

Reference: 4th subparagraph of Article 17(3)

The repartition of the reimbursed amounts for technical assistance pursuant to Article 30(5) if more bodies are identified to receive reimbursements

The portion of the percentages set out in Article 30(5)(b) that would be reimbursed to the bodies which receive payments from the Commission in case of technical assistance pursuant to Article 30(5) (in percentage points)	
Body 1	p.p.
Body 2	p.p.

6. Partnership

Reference: Article 17(3)(g)

Structura parteneriala constituita la nivelul Regiunii Nord-Est a fost stabilita in conformitate cu prevederile Metodologiei privind Planificarea Dezvoltarii Regionale 2014-2020, corelate cu prevederile HG 1115/2004, privind organizarea cadrului partenerial. Cadrul partenerial are ca scop: (a) stabilirea principalelor obiective strategice si prioritati de interventie a fondurilor europene nerambursabile la nivel sectorial si regional printr-o consultare parteneriala larga si transparenta in scopul elaborarii Acordului de Parteneriat si a documentelor de programare subsecvente; (b) obtinerea acordului partenerilor asupra domeniilor de interventie a fondurilor europene nerambursabile alocate Romaniei, a alocarilor financiare indicative aferente fiecarui program subsecvent, a principalilor indicatori de rezultat, precum si a modalitatilor de implementare, monitorizare si evaluare; (c) asigurarea complementaritatii interventiilor finantate din diverse surse publice in cadrul obiectivelor strategice; (d) asigurarea participarii si implicarii responsabile a partenerilor in scopul stabilirii si asumarii interventiilor programate, inclusiv prin furnizarea informatiilor necesare fundamentarii acestora, cu respectarea principiului guvernantei pe mai multe niveluri.

In regiune, parteneriatul regional este dezvoltat si structurat pe trei nivele: grupuri de lucru subregionale in toate judetele regiunii, grupuri de lucru tematice regionale pentru mediu si schimbari climatice, inovare si mediu de afaceri, conectivitate regionala, capital uman, dezvoltare teritoriala, turism si cultura si Comitetul Regional pentru Planificare Nord-Est. Parteneriatul regional are in componenta sa, ca membri titulari si supleanti, reprezentanti la nivel decizional, ai: ADR Nord-Est, consiliilor judetene, primariilor din mediul urban si rural, prefecturilor, serviciilor deconcentrate ale institutiilor publice (Agentiile Judetene pentru Ocuparea Fortei de Munca, Directiile de sanatate publica judetene, Directiile pentru Agricultura Judetene, Inspectoratele Scolare Judetene, Directii Generale de Asistenta Sociala si Protectia Copilului, Directia Regionala / directii judetene de statistica, Agentiile Judetene pentru Protectia Mediului, Directiile Judetene de Cultura, etc), camerelor de comert si industrie, universitatilor, organizatiilor reprezentative pentru minoritati si grupuri dezavantajate, sindicatelor, asociatiilor patronale, asociatiilor profesionale, grupurilor de actiune locala, etc.

Parteneriatul regional are o experienta acumulata pe parcursul a doua decenii de activitate, timp in care a fost implicat in elaborarea/dezvoltarea editiilor multianuale si implementarea Planului de Dezvoltare Regionala Nord-Est (PDR NE). Incepand cu procesul de planificare pentru PDR NE 2014-2020, parteneriatul regional si-a extins atributiile prin participarea la monitorizarea anuala a acestui document. Astfel, anual se elaboreaza la nivel regional, Raportul Strategic de Monitorizare a PDR NE (avizat de CRP NE), care urmareste variatiile fata de tintele asumate, identificarea problemelor intampinate, precum si si stadiul implementarii portofoliului de proiecte prioritare. Implicit, parteneriatul a fost implicat si in procesul de implementare a PDR NE, prin participarea la realizarea planurilor regionale de actiune in domeniul educatiei (invatamant profesional si tehnic), a turismului si a Strategiei regionale de specializare inteligenta RIS3 Nord-Est.

Pentru pregatirea perioadei de programare 2021-2027 am avut in vedere implicarea structurilor parteneriale atat in planificarea directa in procesul de elaborare a PDR NE, document suport pentru POR NE, cat si in dezvoltarea capacitatii administrative. Pana in prezent au fost realizate doua runde de consultari directe care au presupus intalniri de lucru derulate in toate judetele regiunii, dedicate identificarii nevoilor, problemelor, oportunitatilor de dezvoltare si potentialelor solutii strategice; consultari scrise asupra versiunii de lucru ale analizei economico-sociale, analizelor SWOT si strategiei de dezvoltare regionala; implicarea parteneriatului regional in activitatile de realizare (interviuri, sondaj pe baza de chestionare, focusgrupuri) ale studiului privind disparitatilor de tip urban-rural din RNE, studiu suport pentru PDR NE si POR NE. Totodata, parteneriatul regional este implicat in procesul de constituire si dezvoltare a portofoliului de proiecte regional, care acopera inclusiv prioritatile si liniile de interventie din POR NE 2021-2027. In prezent acest portofoliu cuprinde 184 proiecte, propuse de administratia publica locala si mediul academic, cu o valoare totala totalizand 2,2 miliarde de euro.

Strategia de Specializare Inteligenta a Regiunii (RIS3) Nord-Est⁹², a fost rezultatul unui proces de tip „bottom-up”, care a presupus o ampla consultare a actorilor regionali implicati in ariile prioritare de activitate, in care regiunea beneficiaza de avantaje competitive si/sau comparative. RIS3 Nord-Est⁹³ are la baza metodologia recomandata de JRC/DG Regio si MLPDA (AMPOR 2014-2020), care este utilizata ca reper pentru stabilirea directiilor in care se pot focaliza investitiile aferente OP1. Pentru elaborarea si implementarea RIS3 Nord-Est s-a activat din 2016 mecanismul de descoperire antreprenoriala (EDP) – dialog facilitat, iterativ, prin care reprezentantii mediului privat, academic si de cercetare, ai autoritatilor publice locale si societatii civile, identifica

⁹² Sursa: ADR Nord-Est, Strategia pentru Cercetare si Inovare prin Specializare Inteligenta RIS 3 Nord-Est

⁹³ Strategia regionala pentru cercetare si inovare regionala prin specializare inteligenta: <https://www.adrnordest.ro/RIS3-Nord-Est>

de jos in sus elementele asociate RIS3⁹⁴. Mecanismul continuu de descoperire antreprenoriala este asigurat prin functionalitatea unor structuri partenariale dedicate: 6 focus grupuri de descoperire antreprenoriala (asociate celor 6 domenii cu potential de specializare regionale - agroalimentar, textile&noi materiale, energie&mediu, turism&viata santoasa, TIC, biotehnologii); Consorțiul Regional de Inovare (cu rol de avizare strategie, rapoarte de implementare si portofoliu de proiecte prioritare); Comisia Consultativa Academica (cu rol consultativ, de avizare stiintifica a ideilor de proiecte aferente RIS3); Comisia Consultativa pentru Finantare (cu rol de suport pentru incadrarea ideilor de proiect pe surse de finantare). RIS3 Nord-Est este parte integranta din PDR Nord-Est si este aprobata de CDR Nord-Est. ADR Nord-Est are rolul de coordonator si facilitator al procesului de specializare inteligenta regional, membra in Comitetul de Coordonare pentru Specializare Inteligenta activat de Ministerul Educatiei si Cercetarii pentru indeplinirea conditiei favorizante „Buna guvernanta a strategiei nationale sau regionale de specializare inteligenta”. Numarul de participanti unici la reuniunile EDP a fost de 484 persoane, din care 106 reprezentanti ai autoritatilor publice, 173 ai entitatilor private, 164 ai mediului academic si 41 ai societatii civile. Rezultatele procesului de descoperire antreprenoriala sunt evaluate de membrii Comisiei Consultative Academice si validate de Consorțiul Regional de Inovare, cele doua structuri regionale care guverneaza RIS3 Nord-Est. In perioada 2017-2018, au fost colectate de catre ADR Nord-Est, 168 propuneri de proiecte (definite la nivel de fisa de proiect/scrisoare de intentie) care insumeaza un buget total estimativ de 322,24 mil. Euro, dintre care 28 localizate in judetul Bacau, 4 in judetul Botosani, 98 in judetul Iasi, 8 in judetul Neamt, 26 in judetul Suceava si 4 in judetul Vaslui⁹⁵. Detalierea implicarii parteneriatului regional in implementarea, monitorizarea si evaluarea POR NE 2021-2027 vor fi facute dupa definitivarea cadrului legislativ si institutional.

7. Communication and visibility

Reference: Article 17(3)(i) CPR, Article 42(2) CPR

In perioadele anterioare de programare, Regio – Programul Operational Regional a beneficiat de identitate vizuala proprie, brandul ajungand la un grad de notorietate de 62% si un nivel de opinie favorabila de 42% la nivelul regiunii⁹⁶. POR 21 – 27 va avea o identitate vizuala adaptata, dar pentru a pastra capitalul de imagine, vor fi mentinute si elemente din identitatea curenta. Logo va fi utilizat in conformitate cu Manualul de Identitate Vizuala POR Nord - Est ce va fi elaborat de AM POR, cu respectarea prevederilor Art 42, Art. 45 si Anexa VIII la RDC.

Procesul de comunicare POR Nord – Est va urmari atingerea urmatoarelor obiective:

1. Promovarea contributiei programului la dezvoltarea regiunii, in vederea cresterii si consolidarii unui nivel de opinie favorabila asupra programului in randul publicului general din regiune (60 %, anul 2029)
2. Informarea categoriilor de potentiali beneficiari cu privire la conditiile de accesare a finantarilor POR Nord – Est in vederea contractarii fondurilor disponibile
3. Informarea beneficiarilor cu privire la obligatiile ce decurg din contractul de finantare, regulile de identitate vizuala, procedurile pe care trebuie sa le respecte pe parcursul implementarii proiectelor, in vederea asigurarii absorbtiei fondurilor alocate regiunii
4. Asigurarea vizibilitatii deciziilor si actiunilor ADR Nord-Est in calitate de AM POR.

Masurile de informare si promovare vor avea in vedere publicul general (populatie regiune urban/rural 18+) si publicul specializat (potentiali beneficiari si beneficiari). AM va asigura constant informarea mass media asupra evolutiei programului (materiale de presa si evenimente). In procesul de comunicare vor mai fi implicati: public intern, Reteaua Comunicatorilor Nord – Est, Centrul Europe Direct, Reprezentanta Comisiei Europene, autoritati centrale si locale, etc.

Avand in vedere rezultatele obtinute in perioadele anterioare de programare, pentru promovarea POR 2021 – 2027 se va utiliza mixul de canale ce si-a dovedit eficienta, dar abordand cu prioritate mijloacele pentru comunicarea online:

- Webpage dedicat dezvoltat in conformitate cu prevederile Art 4, RDC cuprinzand obiectivele, activitatile, oportunitatile de finantare disponibile si realizarile programului.
- Social Media (pagini gestionate AM POR) ce va viza in principal publicul general, subliniind efectele pozitive ale investitiilor.

⁹⁴ Proces de Descoperire Antreprenoriala (Entrepreneurial Discovery Process – EDP) reprezinta un concept interactiv si incluziv, dezvoltat in cadrul Platformei Europene de Specializare Inteligentă S3 de catre Centrul Comun de Cercetare al Comisiei Europene (JRC)

⁹⁵ Prezentare RIS3 Nord-Est, reuniune largita Consorțiul Regional de Inovare si Comisia Consultativa Academica, 12 decembrie 2019, Iasi

⁹⁶ Studiu privind evaluarea gradului de notorietate a brandului Regio – Programul Operational Regional 2014 – 2020 la nivelul Regiunii Nord –Est (populație urban/rural, 18+ani) derulat de ADR Nord –Est in anul 2019

- Birou de informare (helpdesk) ce va solutiona solicitarile publicului specializat si general.
- Evenimente (fizice si online) proiectate pe baza nevoilor grupurilor tinta, respectiv sesiuni dedicate publicului specializat si evenimente de promovare dedicate publicului general pentru a creste nivelul de constientizare privind investitiile realizate si impactul asupra comunitatilor locale.
- Materiale de informare/publicatii tiparite si electronice pentru publicul specializat si materiale de promovare (clipuri/spoturi audio-video, obiecte personalizate,etc.) difuzate/distribuite in scopul cresterii notorietatii si mentinerii unei opinii pozitive asupra programului.
- Campanii de promovare online, radio/TV, panotaj (indoor/outdoor) ce completeaza mixul de instrumente de comunicare gestionate de AM POR Nord – Est pentru a asigura vizibilitatea programului in randul publicului general, evidentiind beneficiile utilizarii fondurilor si impactul asupra calitatii vietii locuitorilor regiunii.
- Reteaua Comunicatorilor Nord – Est ce va coagula membri ce pot prelua o parte din efortul de comunicare, aducand un grad sporit de credibilitate.

Bugetul previzionat pentru perioada 2021 – 2029 este de 810.000 Euro, o detaliere urmand a fi prezentata in Planul de Comunicare POR Nord –Est.

Urmatorii indicatori vor fi utilizati pentru evaluarea actiunilor de comunicare:

Nr crt.	Indicatori de rezultat	Valoare indicator (2029)
1.	Numar vizitatori unici webpage POR Nord – Est	135.000
2.	Numar solicitari solutionate helpdesk	5.500
3.	Numar participanti evenimente informare si promovare organizate (fizic/online)	3.200
4.	Nivel opinie favorabila POR 21 – 27 (% public general)	60 %

Procesul de comunicare va fi monitorizat/evaluat prin evaluari interne (periodice) si studii sociologice realizate de institutii specializate (la fiecare 2 ani).

8. Use of unit costs, lump sums, flat rates and financing not linked to costs

Reference: Articles 88 and 89 CPR

Table 14: Use of Union contribution based on unit costs, lump sums, flat rates and on financing not linked to costs

Indication of use of Articles 88 and 89 CPR*	Priority No	Fund	Specific objective (Jobs and growth goal) or area of support (EMFF)
Use of reimbursement of eligible expenditure based on unit costs, lump sums and flat rates under priority according to Article 88 CPR	Priority 1	ERDF	SO 1
			SO 2
	Priority 2	ESF+	SO 3
			SO 4
	Priority 3	CF	SO 5
			SO 6
	Priority 4	JTF	SO JTF

Use of financing not linked to costs according to Article 89 CPR	Priority 1	ERDF	SO 7
			SO 8
	Priority 2	ESF+	SO 9
			SO 10
	Priority 3	CF	SO 11
			SO 12
	Priority 4	JTF	SO JTF

***Appendix 1:* Union contribution based on unit costs, lump sums and flat rates**

Template for submitting data for the consideration of the Commission

(Article 88)

Date of submitting the proposal	
Current version	

A. Summary of the main elements

Priority	Fund	Specific objective	Category of region	Estimated proportion of the total financial allocation within the priority to which the SCO will be applied in % (estimate)	Type(s) of operation		Corresponding indicator name(s)		Unit of measurement for the indicator	Type of SCO (standard scale of unit costs, lump sums or flat rates)	Corresponding standard scales of unit costs, lump sums or flat rates
					Code	Description	Code	Description			

B. Details by type of operation (to be completed for every type of operation)

Did the managing authority receive support from an external company to set out the simplified costs below?

If so, please specify which external company:

Yes/No – Name of external company

Types of operation:

1.1. Description of the operation type	
1.2 specific objective	
1.3 Indicator name ⁹⁷	
1.4 Unit of measurement for indicator	
1.5 Standard scale of unit cost, lump sum or flat rate	
1.6 Amount	
1.7 Categories of costs covered by unit cost, lump sum or flat rate	
1.8 Do these categories of costs cover all eligible expenditure for the operation? (Y/N)	
1.9 Adjustment(s) method	
1.10 Verification of the achievement of the unit of measurement - what document(s) will be used to verify the achievement of the unit of measurement? - describe what will be checked during management verifications (including on-the-spot), and by whom.	

⁹⁷ Several complementary indicators (for instance one output indicator and one result indicator) are possible for one type of operation. In these cases, fields 1.3 to 1.11 should be filled in for each indicator.

- what arrangements to collect and store the data/documents described?	
1.11 Possible perverse incentives or problems caused by this indicator, how they could be mitigated, and the estimated level of risk	
1.12 Total amount (national and EU) expected to be reimbursed	

C: Calculation of the standard scale of unit costs, lump sums or flat rates

1. Source of data used to calculate the standard scale of unit costs, lump sums or flat rates (who produced, collected and recorded the data; where the data are stored; cut-off dates; validation, etc.).

2. Please specify why the proposed method and calculation is relevant to the type of operation.

3. Please specify how the calculations were made, in particular including any assumptions made in terms of quality or quantities. Where relevant, statistical evidence and benchmarks should be used and attached to this annex in a format that is usable by the Commission.

4. Please explain how you have ensured that only eligible expenditure was included in the calculation of the standard scale of unit cost, lump sum or flat rate.

5. Assessment of the audit authority(ies) of the calculation methodology and amounts and the arrangements to ensure the verification, quality, collection and storage of data.

Appendix 2: Union contribution based on financing not linked to costs

Template for submitting data for the consideration of the Commission

(Article 89)

Date of submitting the proposal	
Current version	

A. Summary of the main elements

Priorit y	Fund	Specific objective	Catego ry of region	The amount covered by the financi ng not linked to cost	Type(s) of operati on	Conditions to be fulfilled/resu lts to be achieved	Corresponding indicator name(s)		Unit of measureme nt for the indicator	Envisaged reimbursem ent to the beneficiaries
							Cod e	Descripti on		
The overall amoun t covere d										

B. Details by type of operation (to be completed for every type of operation)

Types of operation:

1.1. Description of the operation type			
1.2 specific objective			
1.3 Conditions to be fulfilled or results to be achieved			
1.4 Deadline for fulfilment of conditions or results to be achieved			
1.5 Indicator definition for deliverables			
1.6 Unit of measurement for indicator for deliverables			
1.7 Intermediate deliverables (if applicable) triggering reimbursement by the Commission with schedule for reimbursements	Intermediate deliverables	Date	Amounts
1.8 Total amount (including EU and national funding)			
1.9 Adjustment(s) method			

<p>1.10 Verification of the achievement of the result or condition (and where relevant, the intermediate deliverables)</p> <ul style="list-style-type: none"> - describe what document(s) will be used to verify the achievement of the result or condition - describe what will be checked during management verifications (including on-the-spot), and by whom. - describe what are the arrangements to collect and store the data/documents 	
1.10a Use of grants in the form of financing not linked to costs	
<p>1.11 Arrangements to ensure the audit trail</p> <p>Please list the body(ies) responsible for these arrangements.</p>	

Appendix 2a: List of planned operations of strategic importance- Article 17(3)

Text field [2 000]

Appendix 4: EMFF action plan for each outermost region

Template for submitting data for the consideration of the Commission

Date of submitting the proposal	
Current version	

1. Description of the strategy for the sustainable exploitation of fisheries and the development of the sustainable blue economy

<i>Text field [30 000]</i>

2. Description of the main actions envisaged and the corresponding financial means

Description of the main actions	EMFF amount allocated (EUR)
Structural support to the fishery and aquaculture sector under the EMFF <i>Text field [10 000]</i>	
Compensation for the additional costs under Article 21 of the EMFF <i>Text field [10 000]</i>	
Other investments in the sustainable blue economy necessary to achieve a sustainable coastal development <i>Text field [10 000]</i>	

3. Description of the synergies with other sources of Union funding

<i>Text field [10 000]</i>
